

Rada
Európskej únie

V Bruseli 30. júna 2022
(OR. en)

9856/1/22
REV 1

COPEN 225
DROIPEN 78
EVAL 12
JAI 826
CATS 34
EUROJUST 68
EJN 21

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	HODNOTIACA SPRÁVA O DEVIATOM KOLE VZÁJOMNÝCH HODNOTENÍ Deviate kolo vzájomných hodnotení o vzájomnom uznávaní právnych nástrojov v oblasti pozbavenia alebo obmedzenia osobnej slobody – SPRÁVA O SLOVENSKU

HODNOTIACA SPRÁVA
O DEVIATOM KOLE VZÁJOMNÝCH HODNOTENÍ

**Deviate kolo vzájomných hodnotení o vzájomnom uznávaní právnych nástrojov
v oblasti pozbavenia alebo obmedzenia osobnej slobody**

SPRÁVA O SLOVENSKU

Obsah

1. ZHRNUTIE	6
2. ÚVOD.....	17
3. RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE 2002/584/SVV O EURÓPSKOM ZATYKAČI.....	20
3.1. Orgány príslušné pre EZR	20
3.1.1. Postup, keď Slovensko koná ako vykonávajúci štát	22
3.1.2. Postup, keď Slovensko koná ako štát pôvodu.....	28
3.2. Zásada proporcionality	30
3.3. Výmena informácií.....	35
3.3. Dôvody odmietnutia	39
3.3.1. Odmietnutie v prípade možného rizika porušenia základných práv v súvislosti s pozbavením osobnej slobody	40
3.3.2. Odmietnutie v prípade rozsudku vydaného v neprítomnosti	41
3.3.3. Iné dôvody odmietnutia	43
3.4. Štatistika.....	46
3.5. Ďalšie výzvy.....	47
3.6. Závery.....	50
 4. RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE RADY 2008/909/SVV O UPLATŇOVANÍ ZÁSADY VZÁJOMNÉHO UZNÁVANIA NA ROZSUDKY V TRESTNÝCH VECIACH, KTORÝMI SA UKLADAJÚ TRESTY ODŇATIA SLOBODY ALEBO OPATRENIA ZAHŔŇAJÚCE POZBAVENIE OSOBNEJ SLOBODY, NA ÚČELY ICH VÝKONU V EURÓPSKEJ ÚNII	52
4.1. Orgány zodpovedné za uznávanie rozsudku a výkon trestu	52
4.1.1. Keď Slovensko koná ako vykonávajúci štát	53
4.1.2. Keď Slovensko koná ako štát pôvodu.....	57

4.2. Písomnosti potrebné na uznanie rozhodnutia a výkon trestu	59
4.3. Kritériá na posúdenie uľahčenia nápravy	61
4.3.1. Výmena informácií medzi štátom pôvodu a vykonávajúcim štátom	62
4.3.2. Stanovisko odsúdeného a oznámenie pre odsúdeného	65
4.4. Prispôsobenie trestu	66
4.5. Dôvody odmietnutia uznania alebo výkonu	67
4.6. Čiastočné uznanie	70
4.7. Výzvy týkajúce sa dodržania lehoty na uznanie a výkon	72
4.8. Právo, ktorým sa riadi výkon trestu	72
4.9. Ďalšie výzvy	73
4.10. Štatistika	76
4.11. Závery	76
 5. VZŤAH MEDZI RÁMCOVÝM ROZHODNUTÍM 2002/584/SVV O EZR A RÁMCOVÝM ROZHODNUTÍM 2008/909/SVV O TRESTOCH ODŇATIA SLOBODY	 79
5.1. Problémy súvisiace so vzťahom medzi rámcovým rozhodnutím 2002/584/SVV o EZR a rámcovým rozhodnutím 2008/909/SVV o trestoch odňatia slobody	79
5.2. Závery	79
 6. RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE 2008/947/SVV O PROBAČNÝCH OPATRENIACH A ALTERNATÍVNYCH SANKCIÁCH	 80
6.1. Orgány príslušné pre rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV	80
6.1.1. Postup, keď Slovensko koná ako vykonávajúci štát	82
6.2. Problémy súvisiace s neuplatňovaním rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV	88
6.3. Závery	90
 7. RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE RADY 2009/829/SVV O EURÓPSKOM PRÍKAZE NA DOHLAD	 92
7.1. Orgány príslušné pre rámcové rozhodnutie 2009/829/SVV	92

7.2.	Problémy súvisiace s neuplatňovaním rámcového rozhodnutia 2009/829/SVV	98
7.3.	Závery	99
7.4.	Advokátska komora	101
8.	Vzdelávanie	103
8.1.	Vzdelávanie v súvislosti s rámcovým rozhodnutím 2002/584/SVV	103
8.2.	Vzdelávanie v súvislosti s rámcovým rozhodnutím 2008/909/SVV	106
8.3.	Vzdelávanie v súvislosti s rámcovými rozhodnutiami 2008/947/SVV a 2009/829/SVV 107	
8.4.	Závery	108
9.	ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY, ODPORÚČANIA A NAJLEPŠIE POSTUPY	110
9.1.	Návrhy Slovenska	110
9.2.	Odporúčania	111
	Hodnotiaci tím sa domnieva, že slovenským orgánom by bolo vhodné predložiť niekoľko návrhov. Okrem toho sa na základe rôznych osvedčených postupov predkladajú príslušné odporúčania EÚ, jej inštitúciám a agentúram, najmä Eurojustu a EJS.....	111
9.2.1.	Odporúčania pre Slovenskú republiku	111
9.2.2.	Odporúčania advokátskej komore	112
9.2.3.	Odporúčania pre Európsku úniu a jej inštitúcie a ostatné členské štáty	112
9.2.4.	Odporúčania pre Europol/Eurojust/Komisiu	113
9.3.	Najlepšie postupy	113

1. ZHRNUTIE

Hodnotiaca návšteva na mieste v Slovenskej republike (Slovensko) bola zorganizovaná veľmi dobre a profesionálne. Stretnutia sa konali v priateľskej a kolegiálnej atmosfére vďaka vynikajúcej organizácii slovenských justičných orgánov s každodennou podporou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Počas návštevy sa hodnotiaci tím a pozorovatelia stretli so zástupcami príslušných orgánov, ktoré sa zúčastňujú na vykonávaní hodnotených rámcových rozhodnutí, konkrétne so zástupcami ministerstva spravodlivosti, generálnej prokuratúry, krajských a okresných súdov, Zboru väzenskej a justičnej stráže, odboru probácie, mediácie a prevencie kriminality, národnej ústredne SIRENE („žiadosť o doplnujúce informácie k národným záznamom“) a advokátskej komory. Pokiaľ však ide o zástupcov súdov, okrem vyšších súdnych úradníkov bol prítomný len jeden sudca. Okrem toho boli vysokí súdni úradníci v diskusiách oveľa aktívnejší ako sudca.

Hodnotiaci tím sa dozvedel viac o úlohe príslušných orgánov podľa slovenských právnych predpisov a v slovenskom inštitucionálnom systéme prostredníctvom prezentácií a diskusií so zástupcami súdov, prokuratúr, ministerstva spravodlivosti a iných orgánov zapojených do vykonávania hodnotených rámcových rozhodnutí.

Počas návštevy boli hodnotiacemu tímu poskytnuté informácie a objasnenia právnych aspektov EZR a praktických problémov, s ktorými sa slovenskí odborníci z praxe stretli. Vybraní zástupcovia slovenských orgánov prítomní na stretnutiach na mieste boli dobre pripravení, otvorení a úprimní vo svojich odpovediach hodnotiacemu tímu.

Ustanovenia rámcového rozhodnutia, ktoré sú predmetom hodnotenia, boli začlenené do štyroch rôznych slovenských zákonov.

RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE 2002/584/SVV

Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi bolo do slovenského právneho poriadku implementované zákonom č. 154/2010 Z. z.

Keď Slovensko vystupuje ako štát pôvodu, na vydávanie EZR sú príslušné všetky krajské a okresné sudy. V prípravnom konaní sú však orgánmi príslušnými na vydávanie EZR sudcovia, a to len na návrh príslušného krajského alebo okresného prokurátora.

O vykonaní EZR rozhodujú aj krajské sudy, ak vyžiadaná osoba nesúhlasí s odovzdaním alebo v prípadoch, keď bol vydaný viac ako jeden EZR.

Prokurátor je zodpovedný za vykonanie predbežného vyšetrovania s cieľom zistiť, či sú splnené podmienky na vykonanie EZR. Keď sa dozvie, že osoba bola zadržaná, bezodkladne o tom informuje justičný orgán krajiny pôvodu. Ak informácie poskytnuté v európskom zatýkacom rozkaze nie sú dostatočné, požiada prokurátor justičný orgán štátu pôvodu o dodatočné informácie. Prokurátor môže EZR vrátiť aj bez rozhodnutia o jeho výkone, ak nie sú splnené podmienky na výkon podľa slovenského práva. Po predbežnom vyšetrovaní prokurátor rozhodne, že EZR sa má vykonať, ak vyžiadaná osoba súhlasí so svojím odovzdaním do dotknutého členského štátu a prokurátor nezistil žiaden dôvod na odmietnutie výkonu; v opačnom prípade prokurátor postúpi vec súdu, aby rozhodol o výkone. Prokurátor o začatí konania informuje aj ministerstvo spravodlivosti a národnú ústredňu SIRENE alebo INTERPOL.

Výkon EZR a práva vyžiadaných osôb podľa slovenských právnych predpisov sú v súlade s rámcovým rozhodnutím 2002/584/SVV.

Slovenské orgány v praxi pri rozhodovaní o vydaní EZR vždy zohľadňujú zásadu proporcionality. V dôsledku toho sa EZR nevydá, ak sa jeho účel dá dosiahnuť menej prísny opatrením [doručenie predvolania v zahraničí, žiadosť o medzinárodnú právnu pomoc/európsky vyšetrovací príkaz (EVP) alebo postúpenie právomoci vo veci trestného stíhania].

Príslušné vnútroštátne orgány sa riadia usmerneniami uvedenými v príručke Komisie o vydávaní a vykonávaní EZR.

Slovenské justičné orgány spravidla kontaktujú príslušné orgány ostatných členských štátov priamo, t. j. telefonicky, e-mailom alebo faxom. V zložitých prípadoch alebo ak priamy kontakt zlyhá, požiadajú o pomoc Európsku justičnú sieť (EJS), Eurojust alebo národné kontaktné body EJS.

Vyžiadaná osoba musí byť v konaní o EZR zastúpená obhajcom. Má tiež právo zvoliť si obhajcu v štáte pôvodu a právo na tlmočenie a preklad.

Pri výkone EZR nie je štátna príslušnosť odovzdávanej osoby kritériom používaným na rozhodnutie o odovzdaní.

Ak sa voči osobe vedie na území Slovenskej republiky trestné stíhanie alebo osoba vykonáva alebo má vykonať trest odňatia slobody, justičný orgán, ktorý rozhodol o vykonaní EZR, môže vydať uznesenie o odklade jeho realizácie. Okrem toho môže súd na žiadosť orgánu štátu pôvodu povoliť aj dočasné odovzdanie osoby do štátu pôvodu.

V prípadoch možného rizika porušenia základných práv v súvislosti s podmienkami pozbavenia osobnej slobody konajú slovenské orgány v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, povinnosťami vyplývajúcimi z Európskeho dohovoru o ľudských právach a príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi. Pri rozhodovaní o podmienkach pozbavenia osobnej slobody príslušné súdne orgány vykonávajú predbežné posúdenie základných podmienok na výkon EZR.

Dôvody neuznania a nevykonania stanovené v zákone č. 154/2011 Z. z. sú v súlade s rámcovým rozhodnutím. Treba však poznamenať, že zákon č. 154/2010 Z. z. bol zmenený na základe odporúčania zo štvrtého kola hodnotení. V dôsledku toho už nie je dôvod odmietnutia na základe teritoriality povinný, ale voliteľný.

Slovenské justičné orgány čelili určitým problémom, pokiaľ ide o podmienky obojstrannej trestnosti. Súviseli s trestnými činmi, ako je drobná krádež a zanedbanie povinnej výživy, ktoré podľa práva vykonávajúceho štátu neboli trestnými činmi. Slovensko sa ako vykonávajúci štát stretlo s takýmito problémami len príležitostne.

Slovenské justičné orgány sa ako vykonávajúce orgány stretli s neúplnými informáciami poskytnutými vo formulári EZR, napr. s neúplným opisom trestného činu, ktorý je nevyhnutný na posúdenie obojstrannej trestnosti; neúplnou citáciou príslušných právnych ustanovení; neuvedením hornej sadzby trestu odňatia slobody; chýbajúcimi alebo nedostatočnými informáciami v časti b) formulára EZR a nepredložením originálu EZR.

Rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV

Rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania rozsudkov v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii bolo do slovenského právneho poriadku implementované zákonom č. 549/2011 Z. z.

Keď Slovenská republika koná ako vykonávajúci štát, na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia je príslušný krajský súd, v ktorého obvode má odsúdený trvalý pobyt alebo posledný trvalý pobyt, alebo vykonáva trest odňatia slobody; inak je príslušný Krajský súd v Bratislave. Príslušný súd je povinný oznámiť ministerstvu spravodlivosti začatie konania o uznaní a výkone rozhodnutia. Ak slovenské súdy nemajú právomoc uznať a vykonať rozhodnutie, postúpia rozhodnutie a osvedčenie súdu, ktorý má vo veci právomoc.

Príslušné orgány sú v priamom kontakte s orgánmi v iných členských štátoch. Ak priamy kontakt zlyhá, súdy sa obrátia na Eurojust, EJS alebo špecializovaný odbor ministerstva spravodlivosti so žiadosťou o pomoc alebo nájdu príslušné informácie na webovom sídle ministerstva spravodlivosti.

V praxi súd po doručení žiadosti získa dodatočné informácie z registrov a zašle dokumenty príslušnému prokurátorovi, ktorý predloží svoje vyjadrenie v lehote stanovenej súdom. Napokon prokurátor skontroluje predložený materiál a poskytne svoje vyjadrenie – súhlas alebo nesúhlas – k uznaniu a výkonu rozhodnutia.

Zbor väzenskej a justičnej stráže poskytuje odsúdeným písomné poučenie o právach, ktoré musia podpísať. Toto poučenie obsahuje aj informácie o možnosti odovzdania výkonu rozhodnutia do domovskej krajiny odsúdeného. Súdny požiadajú odsúdeného o súhlas alebo stanovisko k odovzdaniu výkonu rozhodnutia a zaznamenajú ho do zápisnice z pojednávania.

Po doručení písomného vyjadrenia prokurátora súd vydá rozhodnutie vo forme rozsudku do 90 pracovných dní a doručí ho odsúdenému, jeho advokátovi a prokurátorovi; odsúdený a prokurátor môžu podať odvolanie, ktoré má odkladný účinok.

Na rozdiel od EZR v konaní o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia však odsúdený nemá nárok na súdom ustanoveného obhajcu s výnimkou prípadov, keď odsúdený požiadava o obhajcu z dôvodu nedostatočných prostriedkov.

Slovenské justičné orgány pomerne často upravujú výšku trestu, ale nie preto, že by trestná sankcia uložená štátom pôvodu bola neprimeraná alebo nezlučiteľná so slovenským právom. K úpravám dochádza pri čiastočnom neuznaní rozhodnutia (neuznaní pre niektorý zo zbiehajúcich sa trestných činov) alebo pri stanovení spôsobu, akým sa má trest odňatia slobody vykonať, teda zaradenie odsúdeného do ústavu s konkrétnym stupňom stráženia. K čiastočnému uznaniu rozhodnutia dochádza po predchádzajúcej dohode s justičným orgánom štátu pôvodu.

Súhlas dotknutej osoby sa nevyžaduje, ak je odsúdený štátnym príslušníkom tohto členského štátu a má v ňom obvyklý pobyt, alebo ak je štátnym príslušníkom členského štátu a nemá v ňom obvyklý pobyt, ale po prepustení z výkonu trestnej sankcie na Slovensku tam bude vydaná.

Po štvrtom kole hodnotenia Slovenská republika s cieľom uľahčiť konanie o uznaní analyzovala § 4 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o podmienkach uznávania cudzích rozhodnutí a zmenila definíciu nahradením výrazu „trvalý pobyt“ výrazom „obvyklý pobyt“ (s účinnosťou od januára 2010).

Pred vydaním osvedčenia príslušné orgány posúdia, či odovzdanie výkonu rozhodnutia o výkone uľahčí nápravu odsúdeného. Hlavným kritériom sú rodinné alebo sociálne väzby osoby vo vykonávajúcom štáte. Orgány zisťujú, či by sa odsúdený úspešne začlenil do spoločnosti a či má rodinné, jazykové, kultúrne, sociálne a hospodárske väzby na vykonávajúci štát.

Keď súdy konajú ako vykonávajúce orgány, vykladajú pojem „podobný trestný čin“ ako trestný čin, ktorý sa pomenovaním alebo znakmi zhoduje s trestným činom podľa slovenského Trestného zákona. S prípadmi, že by sa osvedčenie vzalo späť z dôvodu príliš miernej trestnej sankcie po úprave, sa príslušné súdy ešte nestretli.

Slovensko sa dosiaľ sa nestretlo so situáciou, že by odovzdávajúci štát v priebehu konania o uznaní spochybnil väzenské podmienky a použil tento argument ako dôvod na späťvzatie žiadosti.

Vyskytli sa prípady čiastočného uznania rozhodnutia, najmä ak bola osoba odsúdená pre viacero zbiehajúcich sa trestných činov, keď sa o každom jednotlivom skutku rozhodlo samostatne, pričom pri niektorých skutkoch absentuje obojstranná trestnosť. Neuznanie rozhodnutia vo vzťahu k niektorému zo zbiehajúcich sa trestných činov preto vedie k úprave trestu. Čiastočné uznanie rozhodnutia je možné aplikovať len vo vzťahu k tým členským štátom EÚ, ktoré majú zákonnú možnosť znížiť trest pri čiastočnej absencii obojstrannej trestnosti. V ostatných prípadoch dochádza k späťvzatiu osvedčenia.

Na rozdiel od článku 9 rámcového rozhodnutia 2008/909, kde sa všetky dôvody odmietnutia považujú za nepovinné, podľa slovenských právnych predpisov sú dôvody odmietnutia povinné (§ 16 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z.). Jediný nepovinný dôvod odmietnutia sa týka skutku spáchaného úplne alebo čiastočne na území Slovenskej republiky, pričom sa zohľadňujú najmä okolnosti spáchania skutku.

Slovenské orgány čelili určitým problémom týkajúcim sa započítania obdobia odňatia slobody, ktoré sa vykonalo v štáte pôvodu, z dôvodu nekonzistentnosti informácií v časti i) bode 2 osvedčenia alebo neexistencie právneho základu pre započítanie. Stretli sa aj s prípadmi, keď nebolo predložené konečné rozhodnutie, ktorým sa zrušuje výrok o treste a nahrádza výrokom o súhrnnom treste.

Slovenské orgány sa stretli so situáciou, keď štát pôvodu nesúhlasil s ďalším trestným stíhaním z dôvodu, že zásada špeciality sa uplatňuje až po odovzdaní odsúdeného na Slovensko, čo je v rozpore s článkom 9 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV.

Rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV

Rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky a probačné rozhodnutia na účely dohľadu nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami bolo do slovenského právneho poriadku implementované zákonom č. 533/2011 Z. z.

Ak je Slovensko vykonávajúcim štátom, príslušným orgánom je okresný súd, v ktorom má odsúdený trvalý pobyt alebo posledný trvalý pobyt. Ak odsúdený nemá trvalý pobyt alebo posledný pobyt na území Slovenska, príslušným súdom je Okresný súd Bratislava I. Príslušný prokurátor v obvode príslušného súdu napíše vyjadrenie k žiadosti o uznanie a výkon rozhodnutia. Proti rozhodnutiu súdu o uznaní a výkone rozhodnutia môže podať odvolanie odsúdený a prokurátor.

Slovensko zatiaľ neurčilo ústredný orgán na účely tohto rámcového rozhodnutia. Ministerstvo spravodlivosti však poskytuje potrebnú súčinnosť pri žiadostiach slovenského súdu alebo adresovaných príslušnému orgánu iného členského štátu, a to najmä pri zisťovaní informácií potrebných na určenie príslušných orgánov alebo pri overovaní podmienok stanovených v právnom poriadku iného členského štátu na uznanie a výkon rozhodnutí. Ministerstvo spravodlivosti musí byť informované o prijatých alebo vydaných žiadostiach.

Dôvody odmietnutia sú: zásada *ne bis in idem*; skutok nie je podľa slovenského práva trestným činom; trestný čin, ktorý nie je uvedený v zozname 32 trestných činov, a nie trestným činom na úseku daní, ciel alebo meny; osoba, voči ktorej rozhodnutie smeruje, je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu; osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu veku atď. Úlohou súdov je rozhodovať o uznaní alebo neuznaní probačného opatrenia vydaného iným členským štátom a úlohou odborov probácie je výkon rozhodnutí súdov.

Poskytovanie informácií o možnosti postúpiť výkon probačného opatrenia alebo alternatívnej sankcie do členského štátu, v ktorom má odsúdený obvyklý pobyt, je úlohou probačného úradníka, ktorý má prvý kontakt s odsúdeným.

Úloha probačných úradníkov pri vykonávaní rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV však vo vnútroštátnom zákone č. 533/2011 nie je špecifikovaná. Podľa probačných úradníkov je ich iniciatíva ovplyvnená pracovným zaťažením každého úradníka, čo bráni individuálnej práci s odsúdenými. Na druhej strane ministerstvo spravodlivosti pripravuje dvojročný projekt, ktorého cieľom je identifikovať prekážky, ktorým čelí probácia a mediácia, a určiť špecializáciu probačných úradníkov a rozdelenie pracovného zaťaženia rozdelením činností v oblasti probácie, dohľadu a mediácie medzi rôzne orgány.

Súdy môžu nahradiť alebo upraviť probačné opatrenie alebo jeho trvanie, ak nie je zlučiteľné so slovenským právom. Podľa vnútroštátneho práva je súd povinný informovať odsúdeného o rozhodnutí o probačnom opatrení; súd rozhoduje na neverejnom zasadnutí.

Osvedčenie vyplní sudca alebo vyšší súdny úradník. Súd, ktorý vydal pôvodné rozhodnutie o trestnej sankcii, zašle originál spolu s riadne vyplneným osvedčením vykonávajúcemu justičnému orgánu iného členského štátu. Na žiadosť odsúdeného sa výkon rozhodnutia môže odovzdať aj do iného členského štátu, než je členský štát uvedený vyššie, ak s tým vykonávajúci justičný orgán tohto členského štátu súhlasí. Keďže sa neuskutočnilo pojednávanie, proti osvedčeniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

Slovenskí odborníci z praxe nezaznamenali pri vykonávaní tohto rámcového rozhodnutia žiadne významné problémy.

Nástroj sa využíva pomerne zriedkavo. Zasielaných žiadostí je však dvojnásobne viac ako prichádzajúcich žiadostí.

Slovensko ako štát pôvodu zaznamenalo len jeden prípad, keď Česká republika odmietla uznať rozhodnutie a osvedčenie, pretože skutok sa podľa českého práva nepovažoval za trestný čin.

Rámcové rozhodnutie 2009/829/SVV

Rámcové rozhodnutie Rady 2009/829/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozhodnutia o opatreniach dohľadu ako alternatíve väzby medzi členskými štátmi Európskej únie bolo do slovenského právneho poriadku implementované zákonom č. 161/2013 Z. z.

Slovenské orgány v súvislosti s týmto rámcovým rozhodnutím nevydali žiadne osvedčenia. Treba však poznamenať, že slovenské justičné orgány ani nedostali žiadne žiadosti o uznanie opatrení dohľadu. V tejto súvislosti teda nemajú žiadnu skúsenosť.

Ak Slovenská republika koná ako vykonávajúci štát, príslušný je okresný súd, v ktorého obvode má dotknutá osoba trvalý pobyt alebo posledný trvalý pobyt. . Ak má dotknutá osoba na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt a súčasne trvalý pobyt aj prechodný pobyt, príslušným je okresný súd, v obvode ktorého má dotknutá osoba trvalý pobyt. Ak dotknutá osoba nemá na území Slovenska trvalý pobyt ani posledný trvalý pobyt, je na konanie príslušný Okresný súd Bratislava I.

Ak je Slovenská republika štátom pôvodu, príslušným orgánom je aj sudca pre prípravné konanie, ktorý rozhoduje o väzbe podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní. Prokurátor vydáva len písomné vyjadrenie. Ak sa proti rozhodnutiu súdu podá sťažnosť, nemá odkladný účinok.

Keď je Slovensko vykonávajúcim štátom, súd rozhodne o tom, či sa rozhodnutie o opatreniach dohľadu uzná a vykoná, na neverejnom zasadnutí po písomnom vyjadrení prokurátora. Súd rozhoduje uznesením.

Slovensko nemá žiadne prípady podľa rámcového rozhodnutia 2009/829/SVV, či už prichádzajúce ani odchádzajúce; nemá teda žiadne skúsenosti s uplatňovaním tohto právneho nástroja v praxi. Podľa slovenských justičných orgánov je dôvodom neuplatňovania tohto rámcového rozhodnutia nedostatok vhodných prípadov, čo vyplýva aj zo skutočnosti, že do väzby možno vziať len zákonom stanovených podmienok (za závažné trestné činy). Ako dodali odborníci z praxe, ak trestný čin nie je závažný, nie je dôvod použiť väzobné opatrenia. Ďalším dôvodom je nedostatok dôvery v to, že odsúdený si bude plniť povinnosti vyplývajúce z opatrenia dohľadu, takže by mohol zmariť vyšetrovanie alebo ho výrazne spomaliť. Slovenskí odborníci z praxe by však uvítali osvedčené postupy a odporúčania na zlepšenie uplatňovania rámcového rozhodnutia zo strany členských štátov s praktickými skúsenosťami.

Advokátska komora

Advokátska komora organizuje školenia o rôznych častiach práva na základe prieskumov potrieb a preferencií právnikov.

Školitelia sú z justičných inštitúcií alebo ministerstva spravodlivosti. Ministerstvo vypracovalo príručky o procesných právach obvinených a podozrivých. Rámcové rozhodnutie o EZR a judikatúra sú súčasťou tohto materiálu a sprístupňujú sa všetkým účastníkom konania. Pokiaľ ide o ostatné hodnotené rámcové rozhodnutia, odborná príprava v týchto otázkach sa už určitý čas neuskutočnila. Účasť na odbornej príprave nie je povinná.

Ex offio obhajcov súd ustanovuje na základe náhodného výberu elektronickými prostriedkami. Na zozname obhajcov *ex offio* sú však všetci advokáti bez toho, aby sa rozlišovala špecializácia z hľadiska oblasti (trestné právo, obchodné právo atď.). Hodnotiaci tím sa domnieva, že neexistencia zoznamov *ex offio* obhajcov podľa konkrétnych oblastí práva bráni účinnej obhajobe.

Vzdelávanie

Na Slovensku existuje vzdelávacia inštitúcia s celoštátnou pôsobnosťou s názvom Justičná akadémia Slovenskej republiky, ktorá poskytuje celoživotné vzdelávanie sudcom, prokurátorom, súdnym úradníkom, justičným stážistom, asistentom sudcov najvyššieho súdu a asistentom prokurátorov. Ročne prebieha približne 130 – 150 vzdelávacích aktivít so zameraním na celé spektrum právnych nástrojov vrátane nástrojov o medzinárodnej spolupráci. Počas pandémie COVID-19 sa vzdelávanie uskutočňovalo online a bolo dobre prijaté.

Justičná akadémia hodnotí školenia na základe hodnotiacich hárkov na konci školenia. Na základe nich vyhodnocuje kvalitu vzdelávania a požiadavky cieľovej skupiny na ďalšie vzdelávanie v tejto oblasti.

2. ÚVOD

Prijatím jednotnej akcie 97/827/SVV z 5. decembra 1997 sa ustanovil mechanizmus na hodnotenie uplatňovania a vykonávania medzinárodných záväzkov v boji proti organizovanému zločinu na národnej úrovni.

V súlade s článkom 2 jednotnej akcie 97/827/SVV z 5. decembra 1997 Koordinačný výbor v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach (CATS) na svojom zasadnutí 21. novembra 2018 rozhodol, že deviate kolo vzájomného hodnotenia sa bude venovať zásade vzájomného uznávania.

Vzhľadom na širokú škálu právnych nástrojov v oblasti vzájomného uznávania a ich ešte širší rozsah pôsobnosti sa na zasadnutí výboru CATS 12. februára 2019 dohodlo, že hodnotenie sa zameria na tieto nástroje vzájomného uznávania:

- rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi,
- rámcové rozhodnutie Rady 2008/909/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii,
- rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky a probačné rozhodnutia na účely dohľadu nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami,
- rámcové rozhodnutie Rady 2009/829/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozhodnutia o opatreniach dohľadu ako alternatíve väzby medzi členskými štátmi Európskej únie.

Na uvedenom zasadnutí výboru CATS sa tiež dohodlo, že hodnotenie sa zameria len na tie osobitné aspekty takýchto nástrojov, ktoré si podľa členských štátov vyžadujú osobitnú pozornosť, ako sa podrobne uvádza v dokumente 6333/19, a na právne a operačné väzby medzi rámcovým rozhodnutím 2002/584/SVV o európskom zatykači a rámcovým rozhodnutím 2008/909/SVV o trestoch odňatia slobody.

Pokiaľ ide o rámcové rozhodnutie 2008/947 o probačných opatreniach a alternatívnych opatreniach a rámcové rozhodnutie 2009/829 o európskom príkaze na dohľad, rozhodlo sa, že hodnotenie bude skôr všeobecnej povahy a bude sa snažiť zistiť dôvody, ktoré viedli k zriedkavému uplatňovaniu týchto dvoch rámcových rozhodnutí.

Cieľom deviateho vzájomného hodnotenia je poskytnúť skutočnú pridanú hodnotu tým, že sa prostredníctvom návštev na mieste ponúkne príležitosť, aby sa zvažili nielen právne otázky, ale aj, a najmä relevantné praktické a operatívne aspekty spojené s vykonávaním týchto nástrojov odborníkmi z praxe v kontexte trestného konania. To by umožnilo identifikovať nedostatky aj oblasti, v ktorých je možné zlepšiť sa, ako aj výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi, čím by sa prispelo k účinnejšiemu a koherentnejšiemu uplatňovaniu zásady vzájomného uznávania vo všetkých štádiách trestného konania v celej EÚ.

Vo všeobecnosti by podpora koherentného a účinného vykonávania tohto balíka právnych nástrojov v jeho celom potenciáli mohla významne prispieť k posilneniu vzájomnej dôvery medzi justičnými orgánmi členských štátov a k zaisteniu lepšieho fungovania cezhraničnej justičnej spolupráce v trestných veciach v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Okrem toho by súčasný proces hodnotenia mohol poskytnúť užitočný podnet členským štátom, ktoré možno nevykonali všetky aspekty jednotlivých nástrojov.

Slovensko bolo 21. členským štátom, ktorý sa mal hodnotiť počas tohto kola hodnotení, ako sa stanovuje v poradí návštev v členských štátoch, ktoré prijal výbor CATS 13. mája 2019 a ktoré bolo následne zmenené na návrh niektorých členských štátov, pričom neboli vznesené žiadne námietky (9278/19 REV 2).

V súlade s článkom 3 jednotnej akcie vypracovalo predsedníctvo zoznam expertov na hodnotenia, ktoré sa majú vykonať. Členské štáty na základe písomnej žiadosti, ktorú Generálny sekretariát Rady Európskej únie zaslal delegáciám v piatok 17. mája 2019, nominovali odborníkov s významnými praktickými znalosťami v tejto oblasti.

Hodnotiaci tím pozostáva z troch národných expertov, ktorým pomáha jeden alebo viacerí zamestnanci Generálneho sekretariátu Rady a pozorovatelia. V rámci deviateho kola vzájomných hodnotení sa dohodlo, že Európska komisia, Eurojust a EJS by mali byť prizvané ako pozorovatelia.

Expertmi poverenými hodnotením Slovenskej republiky boli Julijana Stipišić (Chorvátsko), Katre Poljakova (Estónsko) a Doris Fiala (Rakúsko). V úlohe pozorovateľov sa zúčastnili: Martina Hlušíková (Eurojust) a Mária Bačová (Generálny sekretariát Rady).

Túto správu vypracoval tím expertov s pomocou Generálneho sekretariátu Rady na základe zistení vyplývajúcich z prípravnej videokonferencie, ktorá sa konala 25. marca 2021, hodnotiacej návštevy, ktorá sa uskutočnila v Slovenskej republike od 22. do 25. novembra 2021, a podrobných odpovedí Slovenskej republiky na hodnotiaci dotazník spolu s podrobnými odpoveďami na následné otázky.

3. RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE 2002/584/SVV O EURÓPSKOM ZATYKAČI

Slovenská republika (Slovensko) transponovala rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi Európskej únie do osobitného zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (EZR), ktorý bol neskôr nahradený zmeneným a doplneným zákonom č. 154/2010 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. septembra 2010.

3.1. Orgány príslušné pre EZR

Keď Slovensko koná ako vykonávajúci štát, príslušnými orgánmi pre uznávanie a výkon EZR sú krajské sudy v súdnom konaní a krajské prokuratúry v prípravnom konaní (t. j. orgány príslušné na území, kde bola vyžiadaná osoba zadržaná alebo inak pozbavená osobnej slobody).

Príslušný krajský súd rozhoduje o vykonaní EZR v prípadoch, keď vyžiadaná osoba nesúhlasí s odovzdaním alebo ak bol vydaný viac ako jeden EZR a/alebo medzinárodný zatykač. Rovnako sudca príslušného krajského súdu rozhoduje na základe návrhu prokurátora o vzatí dotknutej osoby do predbežnej alebo vydávacej väzby.

Účelom predbežnej väzby je zabezpečiť prítomnosť zadržanej osoby na území Slovenskej republiky tak, aby nedošlo k zmareniu účelu konania o EZR, pokiaľ orgán štátu pôvodu, ktorý má záujem na jej vydaní, nepredloží originál EZR s prekladom do štátneho jazyka, ak sa preklad vyžaduje.

Prokurátor je zodpovedný za vykonanie predbežného vyšetrovania s cieľom zistiť, či sú dané podmienky na vykonanie EZR.

Hlavnými orgánmi príslušnými konať vo veciach podľa rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV sú sudy (zvyčajne na okresnej úrovni). Do konaní o EZR sú do veľkej miery zapojené aj prokuratúry: V konaní o predbežnej väzbe koná príslušný sudca na návrh prokurátora.

Keď Slovensko koná ako štát pôvodu, orgánmi príslušnými na vydanie EZR sú všetky všeobecné sudy v Slovenskej republike (okrem Najvyššieho správneho súdu). V praxi však EZR vydávajú najmä okresné sudy a Špecializovaný trestný súd.

V prípravnom konaní vydáva EZR sudca pre prípravné konanie len na návrh prokurátora (príslušný krajský alebo okresný prokurátor). Podľa zásady priameho kontaktu justičných orgánov členských štátov EÚ existuje priamy kontakt medzi slovenskými orgánmi a príslušným justičným orgánom v inom členskom štáte, ktorý koná vo veci EZR alebo žiadosti o odovzdanie.

Úloha ústredného orgánu

V rámci Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky existuje sekcia medzinárodného práva – odbor justičnej spolupráce v trestných veciach

Ústredný orgán zohráva metodickú a štatistickú úlohu, hodnotí uplatňovanie rámcového rozhodnutia v praxi a poskytuje metodické usmernenia.

Na žiadosť slovenského súdu alebo príslušného orgánu členského štátu poskytuje potrebnú súčinnosť, a to najmä pri zisťovaní potrebných informácií týkajúcich sa určenia príslušnosti alebo pri overovaní podmienok stanovených v právnych predpisoch členského štátu alebo Slovenskej republiky na uznanie a výkon EZR. Ústredný orgán poskytuje justičným orgánom štátu pôvodu a vykonávajúcim justičným orgánom potrebnú súčinnosť, najmä v zložitejších prípadoch, napríklad uľahčuje komunikáciu s justičnými orgánmi dotknutých členských štátov. O strete EZR a žiadosti o vydanie rozhoduje ministerstvo spravodlivosti (pod dohľadom ministra spravodlivosti).

Pokiaľ ide o organizáciu odovzdania vyžiadanej osoby, príslušným orgánom na udelenie súhlasu na prevoz vyžiadanej osoby cez územie Slovenskej republiky je ministerstvo spravodlivosti. Je tiež príslušné postúpiť žiadosť o súhlas prevozu členskému štátu prevozu, ak je potrebný prevoz osoby odovzdanej z iného členského štátu na základe EZR vydaného slovenským orgánom cez územie tretieho členského štátu.

Súd štátu pôvodu musí informovať ministerstvo spravodlivosti o prípadoch, v ktorých vykonávajúci justičný orgán nevydal rozhodnutie o vykonaní EZR do 60 dní od zadržania vyžiadanej osoby, alebo ak bola lehota predĺžená, do 90 dní.

Úloha generálnej prokuratúry

Slovenská prokuratúra je nezávislý štátny orgán na čele s generálnym prokurátorom. Jej úlohou je chrániť zákonom chránené práva a záujmy fyzických osôb, právnických osôb a štátu.

Úlohou generálnej prokuratúry podľa rámcového rozhodnutia 2002/548/SVV je poskytovať metodické usmernenia a koordinovať činnosť podriadených krajských a okresných prokuratúr. Vykonáva aj predbežné preskúmanie zápisu vloženého príslušnými orgánmi členských štátov do Schengenského informačného systému (SIS). Ak však zistí, že zápis nie je v súlade s právnymi predpismi, medzinárodnými záväzkami alebo základnými záujmami Slovenska, alebo ak nie sú splnené podmienky stanovené v osobitných ustanoveniach, poverí národnú ústredňu SIRENE označiť zápis indikátorom nevykonateľnosti.

3.1.1. Postup, keď Slovensko koná ako vykonávajúci štát

Na začatie konania o EZR je príslušná krajská prokuratúra, v ktorej obvode bola vyžiadaná osoba zadržaná alebo jej bola inak obmedzená osobná sloboda Zmena miesta výkonu väzby alebo miesta výkonu trestu odňatia slobody v priebehu konania o EZR nemá vplyv na príslušnosť.

Polícia informuje príslušného krajského prokurátora o zadržaní osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatýkací rozkaz a prokurátor o zadržaní vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky bezodkladne informuje justičný orgán štátu pôvodu.

Polícia oboznámi zadržanú osobu s dôvodmi jej zadržania, poučí ju o jej právach a bezodkladne informuje o zadržaní príslušného prokurátora.

Prokurátor musí do 48 hodín (pri trestných činoch terorizmu do 96 hodín) rozhodnúť o prepustení zadržanej osoby alebo podať súdu návrh na jej vzatie do predbežnej alebo vydávacej väzby.

Prokurátor k návrhu adresovanému súdu pripojí EZR alebo zápis v SIS.

Ak prokurátor osobu do 48 hodín prepustí, bezodkladne o tom informuje národnú ústredňu SIRENE alebo INTERPOL.

Prokuratúra tiež informuje ministerstvo spravodlivosti (pripojí kópiu EZR alebo zápis v SIS) a národnú ústredňu SIRENE alebo INTERPOL o začatí konania.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z. z. možno EZR vykonať:

- a) ak bol vydaný na účely trestného stíhania pre skutok, ktorý je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a právneho poriadku štátu pôvodu trestným činom a ak možno podľa právneho poriadku štátu pôvodu za takýto skutok uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej 12 mesiacov a nie je dôvod na odmietnutie jeho vykonania;
- b) ak bol vydaný na účely vykonania už uloženého trestu odňatia slobody pre skutok, ktorý je podľa právneho poriadku štátu pôvodu aj vykonávajúceho štátu trestným činom, a uložený trest odňatia slobody alebo jeho zvyšok, ktorý sa má vykonať, je najmenej štyri mesiace a nie je dôvod na odmietnutie jeho vykonania; viaceré tresty alebo nevykonané zvyšky viacerých trestov sa spočítavajú.

Štátna príslušnosť odovzdávanej osoby však nie je kritériom používaným na rozhodnutie o odovzdaní. Odborníci z praxe prítomní na stretnutiach potvrdili, že sa stretli so situáciami, keď odovzdali slovenských štátnych príslušníkov do iných členských štátov.

Práva vyžiadaných osôb:

V rámci konania o EZR vyžiadaná osoba:

- a) musí byť zastúpená obhajcom;
- b) má právo na tlmočenie a preklad;
- c) má právo zvoliť si obhajcu v štáte pôvodu na uľahčenie interakcie s obhajcom konajúcim na Slovensku počas konania o EZR. (O využití tohto práva vyžiadanej osoby informuje prokurátor bezodkladne justičný orgán štátu pôvodu.)

Konanie o EZR sa môže uskutočniť, ak je vyžiadaná osoba v predbežnej alebo vydávacej väzbe, pričom ani jedna z nich by nemala trvať dlhšie ako 40 dní od zadržania osoby.

Predbežné vyšetrowanie

Príslušný prokurátor krajskej prokuratúry musí zistiť, či sú dané podmienky na vykonanie EZR.

Prokurátor vyžiadajú osobu vypočuje, oboznámi ju s obsahom EZR a doručí jej kópiu EZR v jazyku, ktorému vyžiadaná osoba rozumie, poučí ju o možnosti súhlasiť s vydaním, o dôsledkoch tohto súhlasu a o tom, že udelený súhlas nemožno odvolať. Prokurátor vyžiadajú osobu poučí o možnosti vzdať sa uplatnenia zásady špeciality a o dôsledkoch vzdania sa uplatnenia tejto zásady. Prokurátor všetky tieto poučenia poskytne aj písomne a primerane ich vysvetlí.

V prípade EZR na účely výkonu trestu sa prokurátor vyžiadanej osoby opýta, či súhlasí s výkonom trestu odňatia slobody v štáte pôvodu, a informuje ju o možnosti výkonu rozhodnutia, ktorý bol odovzdaný na Slovensko.

Prokurátor podá sudcovi krajského súdu návrh na vzatie vyžiadanej osoby do väzby do odovzdania a môže tiež podať sťažnosť proti rozhodnutiu súdu o prepustení osoby z predbežnej alebo vydávacej väzby.

Pred rozhodnutím rozhodnutia o výkone EZR môže justičný orgán štátu pôvodu tiež požiadať, aby bola vyžiadaná osoba vypočutá; toto pojednávanie vedie prokurátor, ktorý vedie predbežné vyšetrenie.

Ak je EZR neúplný alebo neobsahuje potrebné informácie, požiada prokurátor neodkladne orgán štátu pôvodu o doplňujúce informácie a zároveň môže určiť lehotu na ich zaslanie. Platí to napríklad v prípadoch obojstrannej trestnosti (napr. ak EZR neobsahuje výšku škody) alebo ak chýbajú iné potrebné informácie vo formulári EZR. V takom prípade prokurátor o žiadosti informuje aj Ministerstvo spravodlivosti SR a národnú ústredňu SIRENE (ktorá ju postúpi národnej ústredni INTERPOL, ak nie je príslušná).

Prokurátor môže tiež sudcovi krajského súdu podať návrh na prepustenie osoby z predbežnej väzby (napríklad, ak mu v lehote 18 dní od obmedzenia osobnej slobody dotknutej osoby nebol doručený EZR od orgánu štátu pôvodu).

Prokurátor môže EZR vrátiť do štátu pôvodu aj bez rozhodnutia o jeho výkone, ak nie sú splnené podmienky na jeho vykonanie podľa slovenského práva.

Ak vyžiadaná osoba súhlasí s vydaním do členského štátu a prokurátorov nezistí žiaden dôvod odmietnutia vykonania EZR, po skončení predbežného vyšetrenia prokurátor uznesením rozhodne, že sa EZR vykoná. V opačnom prípade prokurátor postúpi vec súdu, aby rozhodol o výkone EZR.

Prokurátor tiež môže podať sťažnosť proti rozhodnutiu súdu o výkone EZR.

Možnosť odkladu vydania a dočasného odovzdania vyžiadanej osoby

Ak sa voči osobe vedie na Slovensku trestné stíhanie alebo osoba vykonáva alebo má na Slovensku vykonať trest odňatia slobody (pre iný trestný čin ako ten, ktorý bol uvedený v EZR), prokurátor môže uznesením rozhodnúť výkone EZR, ale odložiť jeho realizáciu. Súd alebo prokurátor, ktorí rozhodli o vykonaní EZR, môžu rozhodnúť uznesením o odklade jeho realizácie, ak sa voči osobe vedie na Slovensku trestné stíhanie alebo osoba na Slovensku vykonáva alebo má vykonať trest odňatia slobody pre iný trestný čin ako ten, ktorý bol uvedený v EZR. Proti rozhodnutiu súdu alebo prokurátora o odklade vydania nie je prípustná sťažnosť.

Na žiadosť justičného orgánu štátu pôvodu môže súd povoliť dočasné odovzdanie osoby do štátu pôvodu, ak bolo prijaté rozhodnutie o odklade realizácie EZR. Napríklad ak o vykonaní EZR rozhodol prokurátor, o dočasnom odovzdaní je príslušný rozhodnúť súd na návrh prokurátora.

Ako sa uviedlo počas návštevy na mieste, v právnych predpisoch o EZR sa nestanovuje lehota na dočasné odovzdanie; je predmetom rokovaní medzi príslušnými justičnými orgánmi vykonávajúceho štátu a štátu pôvodu. Vydávajúci členský štát však musí uviesť čas, na ktorý dočasné odovzdanie osoby na svoje územie žiada, na aké účely a aké procesné úkony chce vykonať.

Ak súd povolí dočasné odovzdanie osoby, zároveň určí, že osobu je počas dočasného odovzdania nutné držať vo väzbe.

Prokurátor môže tiež požiadať súd, aby požiadal o dodatočný súhlas s trestným stíhaním alebo výkonom trestu odňatia slobody, ak má byť osoba, ktorá bola vydaná do Slovenskej republiky z členského štátu na základe EZR stíhaná pre trestný čin spáchaný pred vydaním, ktorý nebol predmetom pôvodného EZR.

Ak rozhodoval prokurátor (odovzdanie so súhlasom vyžiadanej osoby), v rozhodnutí sa uvedú všetky relevantné informácie (súhlas, zásada špeciality, dátum a hodina zadržania) a rozhodnutie sa bezodkladne po prijatí zašle vykonávajúcemu justičnému orgánu. V uznesení o vykonaní EZR sa uvedie trvanie obmedzenia osobnej slobody vyžiadanej osoby počas predbežného preskúmania v súvislosti s EZR a zaznamená jej vyjadrenie k prípadnému uplatneniu zásady špeciality. Sprievodná správa tiež obsahuje všetky relevantné informácie. Ak justičný orgán vykonávajúceho štátu požiada o dodatočné informácie, poskytnú sa bezodkladne. Všetky tieto informácie sa bezodkladne zašlú spolu s rozhodnutím orgánu štátu pôvodu.

Postup odovzdania

Existujú dva spôsoby odovzdania: zjednodušený a štandardný postup odovzdávania:

Zjednodušený postup odovzdávania sa môže uplatniť, ak vyžiadaná osoba súhlasí s odovzdaním a neexistujú dôvody na nevykonanie EZR. EZR sa musí vykonať do 10 dní od udelenia súhlasu. Táto lehota sa môže predĺžiť o ďalších 30 dní, ale zvyčajne sa osoba musí odovzdať do štátu pôvodu najneskôr do 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vykonaní EZR.

Štandardný postup odovzdávania sa uplatňuje v prípadoch, keď dotknutá osoba nesúhlasí s odovzdaním. V takom prípade prokurátor po skončení predbežného vyšetrovania podá krajskému súdu návrh, aby rozhodol o vykonaní EZR. Súd rozhodne o vykonaní EZR uznesením prijatým na neverejnom zasadnutí. Pred rozhodnutím sudcu sa môže vyžiadaná osoba alebo jej obhajca písomne vyjadriť.

Ak existuje záväzný dôvod odmietnutia vykonania EZR, súd rozhodne, že EZR sa nevykoná. Ak existuje fakultatívny dôvod odmietnutia, súd môže rozhodnúť, že sa EZR nevykoná.

Rozhodnutie o vykonaní EZR sa musí vydať do 60 dní od zadržania vyžiadanej osoby.

Za bežných okolností by sa osoba mala odovzdať štátu pôvodu najneskôr do 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vykonaní EZR, a to v rámci zjednodušeného aj štandardného postupu odovzdávania.

3.1.2. Postup, keď Slovensko koná ako štát pôvodu

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. možno EZR vydať:

- pre skutok, za ktorý možno podľa slovenského právneho poriadku uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej 12 mesiacov,
- ak sa žiada o vydanie na výkon už uloženého trestu odňatia slobody a uložený trest odňatia slobody alebo jeho zvyšok, ktorý sa má vykonať, je najmenej štyri mesiace; viaceré tresty alebo nevykonané zvyšky viacerých trestov sa spočítavajú.

EZR sa môže vydať len vtedy, ak je vo vzťahu k obvinenej osobe vydaný vnútroštátny príkaz na zatknutie, medzinárodný zatýkací rozkaz alebo rozhodnutie, ktorým bol na Slovensku právoplatne a vykonateľne uložený trest odňatia slobody pre ten istý trestný čin, a ak existuje predpoklad, že by sa obvinená osoba mohla zdržiavať alebo sa zdržiava v inom členskom štáte.

V prípravnom konaní sa EZR vydáva, len ak prítomnosť zadržanej osoby nemožno zabezpečiť iným spôsobom a EZR je tak jedinou možnosťou. Prioritu má vždy predvolanie obvinenej osoby z cudziny alebo vykonanie úkonu v cudzine na základe EVP.

Ak existuje predpoklad, že by sa obvinená osoba mohla zdržiavať alebo sa zdržiava v inom členskom štáte a je potrebné ju vyžiadať, vydá vo vzťahu k nej predseda senátu alebo sudca príslušného súdu EZR. V prípravnom konaní vydá EZR na návrh prokurátora sudca.

Vo vykonávacom konaní môže vydať EZR aj predseda senátu nadriadeného súdu, ak je potrebné odsúdenú osobu vyžiadať z iného členského štátu v čase po prijatí rozhodnutia, ktorým bol právoplatne a vykonateľne uložený trest odňatia slobody, do vrátenia spisu prvostupňovému súdu.

V prípravnom konaní teda príslušný prokurátor:

- a) navrhuje sudcovi pre prípravné konanie vydanie alebo odvolanie EZR;
- b) navrhuje súdu, aby pred rozhodnutím o výkone EZR vo vykonávajúcom štáte požiadal vykonávajúci justičný orgán o výsluch vyžiadanej osoby;
- c) navrhuje súdu, aby požiadal vykonávajúci justičný orgán o dočasné prevzatie vyžiadanej osoby (ak sa vo vykonávajúcom štáte po rozhodnutí o vykonaní EZR súčasne rozhodlo o odklade vydania);
- d) navrhuje sudcovi pre prípravné konanie, aby rozhodol, že osoba bude počas dočasného prevzatia na území Slovenska vo väzbe.

Ak sú potrebné doplňujúce informácie, príslušný prokurátor o ne požiada štát pôvodu a zároveň určí primeranú lehotu na ich zaslanie (s prihliadnutím na lehoty na prijatie rozhodnutia o výkone EZR), s upozornením, že slovenský právny poriadok umožňuje vrátiť EZR štátu pôvodu bez rozhodnutia o jeho výkone, pokiaľ štát pôvodu neposkytne doplňujúce informácie v dostatočnom rozsahu. Keď sa vyskytli problémy so získavaním doplňujúcich informácií od štátu pôvodu, prokurátori využili spoluprácu s Eurojustom a/alebo kontaktnými bodmi EJS.

Príslušný súd zašle rovnopis EZR ministerstvu spravodlivosti a národnej ústredni SIRENE alebo INTERPOL (na Slovensku). Pred zápisom EZR do SIS národná ústredňa SIRENE skontroluje formulár EZR, t. j. overí osobné údaje vyžiadanej osoby uvedené v EZR, podmienky vydania/formálne náležitosti a dostupnosť iných relevantných údajov (odtlačkov prstov alebo údajov z vnútroštátnych databáz). Ak sú k dispozícii, doplnia sa do zápisu v SIS. Ak formulár EZR neobsahuje relevantné informácie, útvar SIRENE kontaktuje slovenský súd pôvodu.

V prípravnom konaní zašle súd EZR aj prokurátorovi, o ktorého návrhu rozhodol. Keď súd štátu pôvodu zistí miesto pobytu vyžiadanej osoby v inom členskom štáte, zašle preklad EZR (do jazyka vykonávajúceho štátu) priamo príslušnému justičnému orgánu vykonávajúceho štátu.

Ak je vyžiadaná osoba zadržaná v inom členskom štáte a chce si zvoliť obhajcu na území Slovenska pre konanie o odovzdaní, slovenský súd je povinný poskytnúť vyžiadanej osobe zoznam obhajcov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora.

3.2. Zásada proporcionality

Všeobecné poznámky

Proporcionality v systéme práv v EÚ má dva významy. Možno sa s ňou stretnúť v prvom rade ako s normatívnym pravidlom, ktoré určuje prípustnosť prijatia sekundárnych právnych predpisov inštitúciami Únie vo vzťahu k právomociam členských štátov, a po druhé ako so všeobecnou zásadou, ktorá slúži na ochranu subjektívnych práv a objektívneho poriadku vo všeobecnosti. V tomto druhom zmysle jej uplatňovaním posudzuje platnosť individuálnych a všeobecných opatrení a aktov, t. j. slúži na výklad právnych noriem.

Hlavným cieľom zásady proporcionality je obmedziť konanie orgánu a proporcionality opatrenia orgánu na súkromný záujem, pričom rozsah zasahovania sa určuje v troch krokoch. V prvom rade je potrebné určiť, či je opatrenie primerané sledovanému cieľu; po druhé, či je možné dosiahnuť tento cieľ menej obmedzujúcim opatrením, a po tretie, či toto opatrenie ukladá povinnému nadmerné zaťaženie vo vzťahu k cieľu, ktorý sleduje. Ide o testy vhodnosti, nevyhnutnosti a proporcionality v užšom zmysle.

Pokiaľ ide o všeobecne záväzné právne akty, pochopenie účelu všeobecne záväzného právneho aktu uľahčuje posúdenie proporcionality konkrétneho opatrenia a je možné vykonať test proporcionality. Zásada proporcionality si vyžaduje nielen overenie proporcionality medzi závažnejším trestným činom a nákladmi a dôsledkami odovzdania, ale aj overenie možného porušenia ľudských práv a základných slobôd, keďže táto zásada je jednou zo základných zásad EÚ a musí sa uplatňovať aj v procese vykonávania EZR. V rámcovom rozhodnutí sa neustanovuje test proporcionality ani sa v ňom nevyžaduje, aby štát vydal príkaz na vykonanie takéhoto testu.

Test proporcionality ako dôvod odmietnutia odovzdania znamená, že štát vykladá vnútroštátne normy so zreteľom na všeobecné zásady práva EÚ a rámcového rozhodnutia, ako aj na účel, ktorý sa ním sleduje, ktorým je boj proti závažnej trestnej činnosti a organizovanej trestnej činnosti.

V praxi by súdne orgány mali zohľadniť opodstatnenie vydania EZR, keďže sa považuje za najprísnejšie opatrenie vo vzťahu k jednotlivcovi a jeho životnej situácii. Mohlo by byť v rozpore s článkom 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života. Aj keď použitie EZR spĺňa podmienky pre stanovený trest odňatia slobody, musia sa pri vydávaní EZR posúdiť okolnosti konkrétneho prípadu a musí sa zabrániť vydávaniu zatykačov za menej závažné trestné činy, ako sú napríklad menej závažné krádeže. Proporcionalitu možno posúdiť len vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu, a nie vo všeobecnosti, pokiaľ ide o druh trestného činu.

Príkladom retrospektívnej disproporcionality je vec Sandra/Rumunsko, v ktorej sa povolilo odovzdanie na výkon trestu odňatia slobody za zabitie desiatich kurčiat, a vec Zak/Poľsko za krádež mobilného telefónu.

Retrospektívna disproporcionalita je nedostatok primeranosti medzi závažnosťou trestného činu a trestom stanoveným v členskom štáte a prospektívna disproporcionalita sa vzťahuje na trestné činy, ktorých závažnosť a dôsledky neodôvodňujú dôsledky vydania EZR.

Prvým je dôsledok rôznych právnych systémov a trestnoprávnych politík štátov, takže napríklad skutok, ktorý je v jednom štáte bezvýznamný, takým nemusí byť v inom štáte.

Justičné orgány by preto mali mať na pamäti, že EZR je donucovacím nástrojom na zabezpečenie prítomnosti vyžiadanej osoby, ktorý zahŕňa pozbavenie osobnej slobody a odovzdanie do iného štátu, ktorého právny systém a jazyk jej môžu byť neznáme.

Pokiaľ ide o prospektívnu proporcionalitu, v praxi môže byť riešením len nájdenie účinného alternatívneho právneho riešenia s miernejšími dôsledkami ako odovzdanie vyžiadanej osoby (napríklad výsluch prostredníctvom audiovizuálneho spojenia alebo EVP).

Zásada proporcionality uplatňovaná podľa slovenského práva

Zásada proporcionality je výslovne zakotvená v § 5 ods. 3 slovenského zákona č. 154/2010 Z. z., podľa ktorého súd EZR nevydá, ak je pred jeho vydaním zrejmé, že by vyžiadanim z cudziny bola osoba, o ktorej vydanie ide, spôsobená ujma neprimeraná významu trestného konania a následkom trestného činu. V prípadoch, keď súd vydá EZR na výkon trestu odňatia slobody alebo ak bol rozsudok vydaný v konaní proti ušlému alebo v jeho neprítomnosti, musí obsahovať aj údaje o spôsobe zaistenia práv obhajoby obvineného v konaní.

EZR sa môže vydať pre skutok, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby:

- ak bol vydaný na účely trestného stíhania pre skutok, ktorý je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a právneho poriadku štátu pôvodu trestným činom a ak možno podľa právneho poriadku štátu pôvodu za takýto skutok uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej 12 mesiacov a nie je dôvod na odmietnutie jeho vykonania,
- ak bol vydaný na účely vykonania už uloženého trestu odňatia slobody pre skutok, ktorý je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a právneho poriadku štátu pôvodu trestným činom, ak uložený trest odňatia slobody alebo jeho zvyšok, ktorý sa má vykonať, je najmenej štyri mesiace a nie je dôvod na odmietnutie jeho vykonania; viaceré tresty alebo nevykonané zvyšky viacerých trestov sa spočítavajú.

Ak sa žiada o vydanie pre trestný čin, za ktorý možno v štáte pôvodu uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky a ktorý je v európskom zatýkacom rozkaze príslušným orgánom štátu pôvodu označený priradením k jednej alebo viacerým kategóriám trestných činov, pre ktoré sa nevyžaduje obojstranná trestnosť, vykonávajúci justičný orgán neskúma, či ide o čin trestný podľa práva vykonávajúceho štátu.

Slovenské justičné orgány pri vydávaní EZR v praxi vždy skúmajú proporcionalitu. Zvažujú teda, či je namiesto vydania EZR možné použiť iné nástroje justičnej spolupráce v trestných veciach, ktoré sú tiež účinné, ale menej donucovacie, napr. európsky vyšetrovací príkaz (EVP) alebo európsky príkaz na dohľad (ESO). Preto, ak je to možné, používajú na dosiahnutie toho istého cieľa menej invazívne nástroje. Pri rozhodovaní o tom, ktorý nástroj by sa mohol použiť, sa v každom prípade zohľadňuje druh trestného činu, jeho závažnosť a dôsledky, pravdepodobnosť uloženia trestu odňatia slobody a čas, ktorý uplynul od spáchania trestného činu.

Hodnotiaci tím by chcel poznamenať, že Slovensko implementovalo osobitné ustanovenie o zásade proporcionality do § 5 ods. 3 zákona č. 154/2010 Z. z. na základe odporúčania zo štvrtého kola hodnotenia.

K vydaniu EZR v štádiu prípravného konania sa pristupuje iba v prípadoch, ak účasť obvineného nie je možné zabezpečiť inak a EZR je tak jedinou možnosťou. Prioritu má preto vždy predvolanie obvinenej osoby z cudziny alebo vykonanie úkonu v cudzine na základe EVP.

Slovenskí odborníci z praxe poznamenali, že justičné orgány niektorých štátov, najmä Rakúskej republiky, nezohľadňujú skutočnosť, že by bolo možné využiť iné formy medzinárodnej justičnej spolupráce, ako je napríklad výsluch osoby formou EVP alebo odovzdanie trestného konania.

Pokynom krajského prokurátora z 15. decembra 2017 sa príslušným okresným prokuratúram nariadilo, aby si pred zamýšľaným podaním návrhu na príslušný súd na vydanie EZR vyžiadali na takýto postup predchádzajúci súhlas krajskej prokuratúry. Pri posudzovaní náčrtu návrhu okresnej prokuratúry sa skúma otázka proporcionality. V prípadoch, keď boli vo vyšetrovacom spise uvedené kontakty na obvineného, ktorý sa zdržiava v cudzine (e-mailová adresa, telefónne číslo), vyšetrovateľ, resp. iný policajný orgán sa snažil skontaktovať s obvineným a zabezpečiť takto jeho prítomnosť na úkonoch trestného konania, resp. podal návrh na využitie EVP na vypočutie tejto osoby. Vydanie EZR tak bolo krajným riešením, keď žiadnym menej invazívnym spôsobom nebolo možné zabezpečiť účasť obvineného, ktorý sa zdržiava v cudzine, na úkonoch trestného konania na Slovensku.

Súdy aj prokuratúry zohľadňujú usmernenia uvedené v Príručke Komisie o vydávaní a vykonávaní európskeho zatykača a oceňujú, že sú v nej zohľadnené skúsenosti z uplatňovania EZR.

Práva vyžiadanej osoby

Súd je povinný poskytnúť vyžiadanej osobe zoznam obhajcov, ktorý na tento účel vedie Slovenská advokátska komora, ak vyžiadaná osoba nemá v trestnom konaní vedenom na území Slovenska zvoleného alebo ustanoveného obhajcu. Justičný orgán štátu pôvodu vyrozumie súd, ktorý vydal EZR, o uplatnení práva vyžiadanej osoby zvoliť si obhajcu na území Slovenskej republiky na účel poskytovania súčinnosti obhajcovi v konaní o EZR vo vykonávajúcom štáte.

V konaní o EZR musí mať vyžiadaná osoba obhajcu, má právo na tlmočenie a preklad a má právo zvoliť si obhajcu v štáte pôvodu v súlade s právom tohto štátu na účel poskytovania súčinnosti obhajcovi, ktorý zastupuje vyžiadanú osobu v konaní o EZR. Uplatnenie práva vyžiadanej osoby v štáte pôvodu nemá vplyv na lehoty na rozhodnutie o EZR – prokurátor musí bezodkladne informovať justičný orgán štátu pôvodu o rozhodnutí vyžiadanej osoby využiť toto právo.

Proporcionalita sa zohľadňuje aj vo vzťahu k predbežnej väzbe. Účelom predbežnej väzby je zabezpečiť prítomnosť zadržanej osoby na Slovensku tak, aby nedošlo k zmareniu riadneho priebehu konania o EZR, pokiaľ orgán štátu pôvodu, ktorý má záujem na jej vydaní, nepredloží originál EZR s prekladom do štátneho jazyka, ak sa preklad vyžaduje. Po doručení návrhu prokurátora na vzatie osoby do predbežnej väzby a po jej vypočutí je súd povinný rozhodnúť o jej vzatí do predbežnej väzby alebo ju prepustiť na slobodu; dôvodmi väzby podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní nie je pritom viazaný. Ak bola vyžiadaná osoba vzatá do predbežnej väzby alebo do vydávacej väzby, na styk s obhajcom, korešpondenciu a návštevy vo väzbe sa primerane použijú predpisy o výkone väzby.

V konaní o EZR má vyžiadaná osoba právo na tlmočenie a preklad.

Zásada špeciality

Zásada špeciality má vplyv aj na zásadu proporcionality. Osoba, ktorá bola vydaná z iného členského štátu na základe EZR, nesmie byť v štáte pôvodu stíhaná, odsúdená, nemôže byť obmedzená jej osobná sloboda za trestné činy, ktoré spáchala pred vydaním, na ktoré sa EZR nevzťahoval.

Ak sa vyžiadaná osoba nevzdá uplatnenia zásady špeciality, súd, ktorý vydal EZR, takú osobu za prítomnosti jej obhajcu vypočuje a poučí ju o možnosti vzdať sa uplatnenia tejto zásady a o dôsledkoch takého postupu. Ak vydaná osoba vyhlási, že sa vzdáva uplatnenia zásady špeciality, súd s ňou spíše zápisnicu, v ktorej uvedie trestné činy, ktorých sa týka vzdanie sa tejto zásady. Toto vyhlásenie nemožno vziať späť. O obsahu vyhlásenia, ktorým sa osoba vzdala uplatnenia zásady špeciality, slovenský súd informuje vykonávajúci justičný orgán a ministerstvo spravodlivosti.

3.3. Výmena informácií

Na zaslanie EZR do vykonávajúceho štátu súd použije postup podľa § 36 a rovnopis EZR zašle ministerstvu spravodlivosti a národnej ústredni SIRENE. Ak nie je vo veci príslušná konať táto národná ústredňa, postúpi ho národnej ústredni INTERPOL. V prípravnom konaní zašle súd EZR aj prokurátorovi, o ktorého návrhu rozhodol.

Vo vzťahu k členským štátom, ktoré používajú Schengenský informačný systém, je styk možný aj prostredníctvom národnej ústredne SIRENE. Vo vzťahu k členským štátom, ktoré nepoužívajú Schengenský informačný systém, je styk možný aj prostredníctvom národnej ústredne INTERPOL.

Slovensko ako vykonávajúci štát v rámci konania o uznanie často požaduje doplňujúce informácie potrebné na rozhodnutie o tom, či vykoná EZR. Slovenské justičné orgány okrem toho uprednostňujú priame kontakty s ostatnými justičnými orgánmi na urýchlenie konania. Ak majú slovenskí odborníci z praxe problém s identifikáciou príslušných vykonávajúcich orgánov, môžu sa obrátiť na EJS, vnútroštátnu justičnú sieť EJS alebo ministerstvo spravodlivosti. EZR a ostatné písomnosti možno zasielať do členského štátu alebo prijímať z členského štátu poštou alebo inou bezpečnou formou, ktorá umožňuje vyhotovenie písomného znenia pod podmienkou umožňujúcou vykonávajúcemu orgánu posúdiť ich hodnovernosť.

Pokiaľ ide o národnú EJS na Slovensku, kontaktnými bodmi EJS sú len prokurátori (jeden na každej krajskej prokuratúre a traja v generálnej prokuratúre) a zástupcovia ministerstva spravodlivosti (dvaja v odbore medzinárodnej spolupráce a ľudských práv). V rámci súdov nie sú určené kontaktné miesta EJS. Odborníci z praxe prítomní počas návštevy na mieste poznamenali, že každý sa môže obrátiť na určené celoštátne kontaktné miesta bez ohľadu na svoje pracovné postavenie a že tak robia aj sudcovia. Dodali, že slovenské interné predpisy týkajúce sa zriadenia siete upravujú povinnosti kontaktných bodov, ktorých úlohou je šíriť informácie a zvyšovať informovanosť. Hodnotiaci tím sa však domnieva, že je vhodné určiť niekoľko národných kontaktných bodov aj na súdoch (aspoň na krajských súdoch). Dôvodom je, že o vydaní EZR rozhoduje vždy sudca na návrh prokurátora, a to aj v prípravnom konaní (sudca pre prípravné konanie).

EZR sa zasiela vykonávajúcemu justičnému orgánu v úradnom jazyku alebo v jednom z úradných jazykov vykonávajúceho štátu a ak vykonávajúci štát svojím vyhlásením umožnil prijatie EZR aj v inom jazyku, možno vyhotoviť preklad aj do iného jazyka. EZR adresovaný slovenským orgánom musí byť vyhotovený v slovenskom jazyku. Preklad ostatných písomností sa nevyžaduje.

Z hľadiska slovenských právnych predpisov je častým nedostatkom doručených EZR skutočnosť, že konajúcemu prokurátorovi nie je doručený originál EZR, ktorý je nevyhnutnou podmienkou na konanie vo veci. Konania o doručených EZR však uľahčila judikatúra najvyššieho súdu, v zmysle ktorej na účely konania postačuje EZR doručený emailom vo forme skenu originálu.

Slovensko zdôrazňuje, že v praxi sú evidované najčastejšie nedostatky spojené so samotným opisom skutku, kde vznikajú pochybnosti, či je splnená podmienka obojstrannej trestnosti skutku a vzniká možnosť odmietnutia vykonania EZR. Uvedená prax sa vyskytuje napríklad v prípade únosov detí rodičmi, keď vykonávajúce orgány potrebujú na posúdenie veci komplexnejšie informácie o skutkových okolnostiach a právnych súvislostiach.

Pravidelne sa vyžadujú informácie súvisiace so skutkovými okolnosťami stíhaných, resp. odsúdených osôb na účely posúdenia obojstrannej trestnosti na základe určenia výšky spôsobenej škody, motívu alebo premlčania trestného stíhania. Slovensko ako štát pôvodu tiež zaslalo žiadosti na účely prípadného zváženia použitia iného právneho nástroja z dôvodu disproporcionality, zdravotného postihnutia maloletej osoby odkázanej na výživu a výchovu vyžiadanej osoby, predpokladu dlhotrvajúceho odkladu realizácie odovzdania z dôvodu vedenia trestného stíhania s predpokladom uloženia alebo výkonu vysokého trestu odňatia slobody.

Pomerne častými nedostatkami doručených EZR sú nedostatky v opisoch skutkov, identifikácií miesta a času jednotlivých skutkov v takom rozsahu, aby tieto skutky neboli zameniteľné s inými (*ne bis in idem*). Niektoré justičné orgány majú tendenciu skutky opísať všeobecne, páchanie trestnej činnosti vymedziť určitým časovým obdobím a uviesť len celkovú škodu.

V roku 2019 v reakcii na judikáciu Súdneho dvora EÚ najčastejšie žiadanými doplňujúcimi informáciami bolo potvrdenie, že súd schválil vydanie európskeho zatykača v prípadoch, keď ho vydal iný justičný orgán. Uvedené sa v podmienkach SR týkalo predovšetkým nemeckých a rakúskych EZR.

V niektorých prípadoch prokurátori požiadali o doplňujúce informácie s cieľom objasniť opodstatnenosť podozrenia voči vyžiadanej osobe, ktoré viedlo k vydaniu EZR, napr. deklarovanú stratu preukazu totožnosti vyžiadanej osoby, ktorý bol zneužitý na spáchanie trestného činu. V tomto prípade sa na základe poskytnutých doplňujúcich informácií ukázalo, že v čase spáchania činu bola osoba prítomná na území Slovenskej republiky. V dôsledku toho bol EZR odvolaný.

Menej častými nedostatkami boli: neúplná citácia príslušných právnych ustanovení, neuvedenie hornej sadzby trestu odňatia slobody, chýbajúce informácie v časti b) formulára EZR, neuvedenie účelu, na ktorý bol EZR vydaný, napr. trestné konanie alebo výkon trestu, alebo chýbajúce potvrdenie súdu, že schválil EZR vydané prokuratúrou podľa súčasnej judikatúry Súdneho dvora EÚ.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že justičné orgány štátov pôvodu dodržiavali stanovené lehoty a zasielali vyžiadané informácie v určenej lehote. Ak sa tak nestalo, prokurátori využívali spoluprácu s Eurojustom alebo kontaktnými bodmi EJS, ktorí boli veľmi nápomocní pri riešení týchto problémov.

Slovenské justičné orgány konajúce ako orgány štátu pôvodu nezaznamenali žiadne prípady, v ktorých by vykonávajúce orgány požadovali informácie, ktoré by považovali za nepotrebné alebo nadbytočné. Rovnako neboli zaznamenané ani prípady, že by vykonávajúce orgány pravidelne žiadali zasielanie rozhodnutí či iných podporných písomností. Keď vykonávajúce orgány požiadali o doplňujúce informácie, prokurátori dodržali určené lehoty, takže nebolo potrebné informovať orgány štátu pôvodu.

Súdy tiež vo všeobecnosti dodržiavali určené lehoty; v niekoľkých prípadoch, keď boli predĺžené o 30 dní, bol orgán štátu pôvodu vždy informovaný.

Pokiaľ ide o následné informácie, po prijatí rozhodnutia o EZR slovenské justičné orgány poskytnú štátu pôvodu príslušné doplňujúce informácie v správe pripojenej k rozhodnutiu, napr. súhlas, uplatnenie zásady špeciality, dátum a hodinu zadržania alebo informácie o odklade odovzdania, ak sa o tom rozhodlo. Podobne, keď justičný orgán štátu pôvodu požiada o následné informácie v tejto súvislosti, poskytnú sa bezodkladne.

3.3. Dôvody odmietnutia

Povinné dôvody odmietnutia sú stanovené v § 23 ods. 1 zákona č. 154/2020 Z. z. takto:

- na trestný čin, pre ktorý bol vydaný EZR, sa vzťahuje amnestia, ktorá bola udelená v Slovenskej republike, a slovenský právny poriadok upravuje právomoc slovenských orgánov na trestné stíhanie tohto trestného činu,
- vykonávajúci justičný orgán má informáciu, že konanie vedené v niektorom členskom štáte proti vyžiadanej osobe pre ten istý skutok právoplatne skončilo odsudzujúcim rozsudkom, ktorý bol už vykonaný, v súčasnosti sa vykonáva, alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov členského štátu, v ktorom bol vynesенý;
- vyžiadaná osoba nie je podľa slovenského právneho poriadku z dôvodu svojho veku trestne zodpovedná za konanie, pre ktoré bol vydaný EZR;
- skutok, pre ktorý bol vydaný EZR, nie je trestným činom podľa slovenského právneho poriadku a nejde o konanie oslobodené od skúmania obojstrannej trestnosti;
- vykonávajúci justičný orgán zistil, že trestné stíhanie alebo výkon trestu odňatia slobody vyžiadanej osoby sú premlčané podľa slovenského právneho poriadku a na stíhanie trestného činu je daná právomoc slovenských orgánov podľa slovenského trestného práva.

3.3.1. Odmietnutie v prípade možného rizika porušenia základných práv v súvislosti s pozbavením osobnej slobody

V prípadoch možného rizika porušenia základných práv v súvislosti s podmienkami pozbavenia osobnej slobody konajú slovenské orgány v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ, povinnosťami vyplývajúcimi z Európskeho dohovoru o ľudských právach a príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi. Pri rozhodnutiach o vzatí do väzby súd predbežne posúdi základné podmienky pre výkon EZR, či môže byť odložený alebo odmietnutý, aby nebola dotknutá osoba zbytočne držaná vo väzbe. Usiluje sa tiež o dodržanie lehôt na prijatie rozhodnutia, ktoré sa bezodkladne doručí dotknutej osobe, v prípade potreby aj s príslušným prekladom. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že justičné orgány dbajú o to, aby sa všetky relevantné ľudské práva a slobody dodržiavali, prípadne aby sa obmedzovali len v miere nevyhnutnej v konkrétnom prípade, ak je po potrebné na ochranu spoločnosti a na dosiahnutie účelu konania o EZR.

Aj napriek súhlasu vyžiadanej osoby s jej odovzdaním je potrebné skúmať aj tieto aspekty. Slovenskí odborníci z praxe uviedli, že súhlas alebo nesúhlas vyžiadanej osoby s odovzdaním by nemal pri posudzovaní možného rizika porušenia základných práv v súvislosti s podmienkami pozbavenia osobnej slobody v štáte pôvodu zohrávať žiadnu úlohu. V prípade pochybností alebo zistení o rizikách, že v prípade umiestnenia osoby do väzenského zariadenia dôjde k porušeniu základných práv, by sa na takúto skutočnosť malo prihliadať bez ohľadu na námietku vyžiadanej osoby.

Príslušné súdy zväčša zároveň deklarovali, že sa v prípadoch, keď bolo Slovensko vykonávajúcim štátom, nestretli, resp. nezaznamenali žiaden problém s dožadujúcim štátom týkajúci sa potenciálneho rizika porušenia základných práv v súvislosti s podmienkami pozbavenia osobnej slobody (väčšina vykonaných EZR je z Českej republiky, Nemecka, Rakúska a Spojeného kráľovstva).

Z pohľadu Slovenska ako štátu pôvodu patrí príslušná agenda do pôsobnosti súdov. Prokuratúra však vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba (§ 18 zákona o prokuratúre).

Slovenské justičné orgány tiež uviedli, že sa nestretli s praktickými ani právnymi ťažkosťami týkajúcimi sa judikatúry vo veci Aranyosi/Căldăraru.

3.3.2. *Odmietnutie v prípade rozsudku vydaného v neprítomnosti*

Súd, ktorý rozhoduje o výkone EZR vydaného na účel výkonu trestu odňatia slobody, môže podľa slovenského právneho poriadku rozhodnúť o odmietnutí jeho vykonania, ak sa vyžiadaná osoba osobne nezúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia. To neplatí, ak sa v EZR uvádza, že vyžiadaná osoba v súlade s procesnými požiadavkami právneho poriadku štátu pôvodu:

- a) bola včas predvolaná, a tým informovaná o termíne a mieste konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, alebo sa jej inými prostriedkami doručili informácie o termíne a mieste konania takým spôsobom, že bolo jednoznačne preukázané, že si bola vedomá plánovaného konania a informovaná o tom, že justičný orgán štátu pôvodu môže vydať rozhodnutie, ak sa nezúčastní konania;
- b) vedomá si plánovaného konania splnomocnila právneho zástupcu, ktorý bol vymenovaný dotknutou osobou alebo ustanovený štátom, aby ju obhajoval v konaní, a tento právny zástupca ju v konaní obhajoval;
- c) po tom, ako sa jej doručilo rozhodnutie a bola výslovne poučená o práve podať návrh na obnovu konania alebo odvolanie, na konaní o ktorých má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktoré môžu viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového, výslovne uviedla, že proti rozhodnutiu nepodáva návrh na obnovu konania alebo odvolanie, alebo nepodala návrh na obnovu konania alebo odvolanie v rámci príslušnej lehoty;
- d) jej nebolo rozhodnutie doručené, pričom jej bude doručené bezodkladne po jej odovzdaní do štátu pôvodu a súčasne bude výslovne poučená o práve na obnovu konania alebo na podanie odvolania, na konaní o ktorých má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožnia opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktoré môžu viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového a informovaná o lehote na podanie návrhu na obnovu konania alebo odvolania tak, ako je uvedené v EZR.

Ak bol EZR vydaný na účel výkonu trestu odňatia slobody uloženého v konaní, na ktorom sa vyžiadaná osoba osobne nezúčastnila, a rozhodnutie, ktorým jej bol trest uložený, ani úradná informácia o vedení trestného konania v štáte pôvodu nebola vyžiadanej osobe doručená, prokurátor túto osobu po oboznámení sa s obsahom EZR poučí o možnosti požiadať o predloženie kópie rozhodnutia, ktorým jej bol trest uložený. Prokurátor vyžiadajú osobu súčasne informuje, že s predložením kópie rozhodnutia, ktorým jej bol trest uložený, nie sú spojené procesné dôsledky doručenia v štáte pôvodu. Ak také rozhodnutie nebolo slovenským orgánom v doterajšom konaní doručené, prokurátor informuje o takej požiadavke vyžiadanej osoby justičný orgán štátu pôvodu a po doručení kópie rozhodnutia ho predloží vyžiadanej osobe.

Vo formulári EZR justičný orgán štátu pôvodu uvedie, aké možnosti má vyžiadaná osoba po vydaní EZR, pokiaľ bolo súdne rozhodnutie vyhlásené v jej neprítomnosti. Pokiaľ takáto informácia chýba, požiada prokurátor o doplňujúce informácie. Ak bol rozsudok vydaný v neprítomnosti osoby, voči ktorej EZR smeruje, prokurátor aktívne kontaktuje orgán štátu pôvodu a hľadá primerané (adekvátne) riešenie; tento postup viackrát viedol k odvolaniu EZR, napríklad z dôvodu, že vyžiadaná osoba dlžné výživné zaplatila.

Prokurátori uvádzajú, že konania týkajúce sa EZR vydaných na účely výkonu trestu odňatia slobody sú zriedkavé; konania sa týkajú predovšetkým odovzdania na trestné stíhanie. Pokiaľ by sa konalo v obdobných veciach, akých sa týkali rozsudky uvedené v dotazníku, tak by bolo potrebné požiadať o doplňujúce informácie. Keď sa v časti d) formulára EZR neuvedú dostatočné informácie o odsúdení v neprítomnosti, prokurátor vždy žiada justičný orgán štátu pôvodu o poskytnutie doplňujúcich informácií, prípadne o zaslanie samotného rozsudku, v neposlednom rade už len z dôvodu, že vyžiadaná osoba má právo na tzv. informatívne doručenie tohto rozhodnutia.

V niektorých prípadoch žiadosť o doplňujúce informácie vrátane ďalších doplňujúcich informácií vedie k prekročeniu lehoty stanovenej v článku 17 rámcového rozhodnutia o EZR; v takomto konaní je však prvoradé získať všetky informácie potrebné na prijatie zákonného a správneho rozhodnutia o odovzdaní dotknutej osoby. Prokurátori, ktorí sú orgánmi zodpovednými za vedenie predbežného vyšetrovania, trvali na poskytnutí všetkých doplňujúcich informácií potrebných na rozhodnutie v nadväznosti na trestné konanie v rámci Slovenskej republiky. Z hľadiska štátu pôvodu by sa to však mohlo považovať za nadbytočné.

Príslušné súdy zatiaľ nezaznamenali prípad, na ktoré by mala vplyv príslušná judikatúra Súdneho dvora EÚ. Na Slovensku sa v dôsledku uvedených rozsudkov nevykonali žiadne zmeny.

Vzhľadom na aktuálnu judikatúru Súdneho dvora EÚ, najmä rozsudky vo veciach C-270/17 PPU a C-271/17 PPU však možno informácie poskytnuté na formulári EZR za nedostatočné. Preto by pri vynesení rozsudkov v neprítomnosti bolo vhodné, aby všetky štáty poskytovali v bode 4 písm. d) formulára EZR podrobnejšie informácie.

Podľa doterajších skúseností sa väčšina príslušných súdov domnieva, že v prípadoch, keď sa uplatňuje článok 4a rámcového rozhodnutia o EZR, by sa mali podrobnejšie informácie poskytovať povinne. Zakotvením takejto povinnosti by sa predišlo predlžovaniu konania z dôvodu následných žiadostí o doplňujúce informácie.

Slovenské orgány, či už ako orgány štátu pôvodu alebo vykonávajúceho štátu, nezaregistrovali žiadny prípad, v ktorom bol výkon EZR odmietnutý z dôvodu konania v neprítomnosti alebo zásady *ne bis in idem* podľa zákona o EZR.

3.3.3. Iné dôvody odmietnutia

Voliteľné dôvody odmietnutia sú stanovené v § 23 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z. z. takto:

- vyžiadaná osoba je trestne stíhaná pre ten istý skutok, pre ktorý bol vydaný EZR,

- slovenské orgány rozhodli o tom, že pre skutok, pre ktorý bol vydaný EZR, sa nezačne trestné stíhanie alebo sa v začatom trestnom stíhaní nebude pokračovať, alebo bolo v inom členskom štáte vydané právoplatné rozhodnutie voči tej istej osobe pre ten istý skutok, ktoré bráni ďalšiemu konaniu,
- vykonávajúci justičný orgán má informáciu, že konanie vedené v niektorom treťom štáte proti vyžiadanej osobe pre ten istý skutok právoplatne skončilo odsudzujúcim rozsudkom, ktorý bol už vykonaný, v súčasnosti sa vykonáva, alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov tretieho štátu, v ktorom bol vynesенý.

Na základe odporúčania (č. 13) zo štvrtého kola hodnotení Slovenská republika zmenila zákon č. 154/2010 Z. z. V dôsledku toho už nie je dôvod odmietnutia na základe teritoriality povinný, ale voliteľný.

Podľa § 23 ods. 2 písm. d) zákona môžu slovenské vykonávajúce orgány odmietnuť vykonať EZR, ak sa týka skutkov, ktoré sa podľa právneho poriadku Slovenskej republiky považujú za spáchané čiastočne alebo v celom rozsahu na území Slovenskej republiky, na palube lode plávajúcej pod štátnou vlajkou Slovenskej republiky alebo na palube lietadla zapísaného v registri lietadiel Slovenskej republiky. Vykonanie EZR možno v tomto prípade odmietnuť aj vtedy, ak skutok nie je trestným činom podľa slovenského právneho poriadku; alebo sa EZR týka skutkov, ktoré boli spáchané mimo územia štátu pôvodu, a právny poriadok Slovenskej republiky neumožňuje trestné stíhanie pre rovnaké skutky, ak boli spáchané mimo územia Slovenskej republiky.

Skutočnosť, že je vyžiadaná osoba občanom Slovenskej republiky, nie je dôvodom na odmietnutie vykonania EZR. Rovnako sa postupuje aj vo vzťahu k vyžiadanej osobe, na ktorú sa podľa medzinárodného práva vzťahuje rovnaké zaobchádzanie ako na občana Slovenskej republiky.

Keď Slovensko konalo ako štát pôvodu, neboli EZR uznané a vykonané z týchto iných dôvodov:

- nesplnenie podmienok obojstrannej trestnosti,
- uplatnenie zásady *ne bis in idem* (v súvislosti s trestným činom súvisiacim s drogami),
- trest odňatia slobody bol kratší ako šesť mesiacov.

Keď Slovenská republika konala ako vykonávajúci štát, boli uznanie a výkon EZR odmietnuté z týchto dôvodov:

- trestné stíhanie alebo výkon trestu odňatia slobody boli premlčané podľa § 23 ods. 2 písm. d) zákona č. 154/2010 Z. z.,
- skutok nebol trestným činom podľa slovenského Trestného zákona,
- skutok bol spáchaný čiastočne alebo úplne na území Slovenska,
- na základe Dohovoru OSN o právach dieťaťa, ktorý má prednosť pred vnútroštátnym vykonávaním rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV,
- vo veciach rozsudkov vynesených v neprítomnosti.

Slovensko ako vykonávajúci štát však nezaevidovalo žiadny prípad, v ktorom bol výkon EZR zamietnutý na základe zásady *ne bis in idem*.

3.4. Štatistika

Slovensko vedie pravidelné štatistiky o počte vydaných a prijatých EZR. Hodnotiacemu tímu poskytlo takéto štatistické údaje za roky 2018 až 2020 (pozri tabuľku nižšie).

	Prokuratúry				Súdy	
	Predložené prokuratúrami*	Prijaté			Vydané	Prijaté
		Spolu	na tr. stíh.**	na výk. tr.***		
2020	59	133	86	45	244	123
2019	45	161	124	37	230	144
2018	52	167	134	33	275	82

* Prokuratúry

** Trestné stíhanie

*** Výkon trestu odňatia slobody

Podľa poskytnutých údajov predložili prokuratúry v roku 2018 súdom 52 návrhov na vydanie EZR; v roku 2019 došlo k miernemu poklesu predložených návrhov, pričom celkovo bolo predložených 45 návrhov. V roku 2020 sa počet návrhov na vydanie EZR zvýšil na 59. Počet EZR vydaných súdmi bol však oveľa vyšší: 275 prípadov v roku 2018, 230 prípadov v roku 2019 a 244 prípadov v roku 2020.

Pokiaľ ide o štátnu príslušnosť osôb, pre ktoré súdy vydali EZR v prípravnom konaní na návrh prokuratúry, prevažovali slovenskí občania (38), za ktorými nasledovali štátni príslušníci Ukrajiny (8), Rumunska (4), Maďarska (2), Holandska (2), Srbskej republiky (1), Poľska (1), Bulharska (1), Turecka (1) a Rakúska (1).

Najčastejším druhom trestnej činnosti, pre ktorú slovenské súdy vydávali EZR, bola majetková trestná činnosť (podvod, krádež, úverový podvod), po ktorej nasledovali daňové trestné činy (daňový podvod, nezaplatenie dane a poistného), zločiny proti slobode a ľudskej dôstojnosti (obchodovanie s ľuďmi, lúpeže, vydieranie), trestné činy proti životu a zdraviu (drogová trestná činnosť) a trestné činy voči rodine a mládeži (zanedbanie povinnej výživy, týranie blízkej osoby a zverenej osoby). Podiel rôznych druhov trestných činov, pre ktoré boli vydané EZR, sa z roka na rok výrazne nemenil; prevládala majetková trestná činnosť.

V roku 2018 bolo prokuratúram doručených 167 žiadostí o vykonanie EZR, z ktorých 134 sa týkalo trestného stíhania a 33 výkonu trestu odňatia slobody. V roku 2019 bolo doručených 161 žiadostí, z ktorých 124 sa týkalo trestného stíhania a 37 výkonu trestu odňatia slobody, a v roku 2020 bolo doručených 133 žiadostí, z ktorých 86 sa týkalo trestného stíhania a 45 výkonu trestu odňatia slobody. Súdom bolo doručených 82 žiadostí v roku 2018, 144 v roku 2019 a 123 v roku 2020.

Rakúska republika a Česká republika predložili väčšinu žiadostí o vykonanie EZR, po nich nasledovali výrazne nižšie počty napr. z Maďarska, Spolkovej republiky Nemecko, Talianska, Rumunska a Poľska.

V období 2018 – 2020 odmietla Slovenská republika vykonať EZR v šiestich prípadoch. Dôvody odmietnutia sa týkali:

- článku 4 ods. 1 rámcového rozhodnutia – neexistencia obojstrannej trestnosti a
- neuvedeného dôvodu pre EZR (či je účelom trestné stíhanie alebo výkon trestu odňatia slobody).

3.5. Ďalšie výzvy

V komplexných odpovediach na dotazník a v informáciách poskytnutých počas hodnotiacej návštevy na mieste slovenskí odborníci z praxe uviedli tieto problémy týkajúce sa praktického uplatňovania EZR:

V niektorých prípadoch, keď národná ústredňa SIRENE požiadala orgán cudzieho štátu o súhlas s prevozom, nebol udelený v dostatočnom predstihu, najmä v prípadoch, keď dotknutý štát súhlasil s presným dátumom a časom tranzitu (teda neudelil všeobecný súhlas s prevozom). Išlo o situácie, keď vykonávajúci štát poskytol Slovensku menej ako 10 dní na prevzatie dotknutej osoby.

V niektorých prípadoch sa súhlas s prevozom neudelil. Počas prvej vlny pandémie na jar 2020 čelila národná ústredňa SIRENE aj závažným problémom s cezhraničnou prepravou osôb v dôsledku výrazných obmedzení medzinárodnej leteckej dopravy a iných spôsobov dopravy.

Niektoré členské štáty EÚ (napr. Maďarsko, Rakúsko, Švédsko) majú podľa svojho vnútroštátneho právneho poriadku možnosť nahradiť už vydaný EZR novým EZR. V praxi bol teda pôvodný EZR nahradený novým, vydaným tým istým justičným orgánom s rovnakým referenčným číslom, ktorý obsahuje ten istý skutok/skutky. Nový EZR bol však vydaný až po tom, ako slovenské orgány zadržali vyžiadajú osobu na základe pôvodného EZR. Slovenské justičné orgány preto nemali inú možnosť ako prepustiť osobu na slobodu a opätovne ju zadržať na základe nového EZR. Takýto postup sa javí nepraktický a neefektívny, narušuje právnu istotu a môže vzbudiť pochybnosti o dodržiavaní ľudských práv vyžiadanej osoby vzhľadom na jej opätovné zadržanie.

Keď bolo Slovensko štátom pôvodu, sa slovenské justičné orgány stretli s určitými problémami týkajúcimi sa splnenia podmienky obojstrannej trestnosti. Ako už bolo spomenuté, išlo predovšetkým o prípady únosov detí rodičmi, keď opis skutku v EZR nepostačoval na náležité vyhodnotenie, či je splnená podmienka obojstrannej trestnosti. Zvyčajne bolo potrebné objasniť bližšie okolnosti, ktoré predchádzali „únosu“, či páchatel' (vyžiadaná osoba) uviedol poškodeného do omylu, či dieťa bolo zverené do starostlivosti jedného z rodičov a podobne. Ďalším problémom, ktorý sa vyskytol, hoci v menšej miere, súvisel so zanedbaním povinnej výživy (čo v niektorých členských štátoch nie je trestným činom).

Potreba riešiť otázku obojstrannej trestnosti (či je predmetný skutok trestným činom na Slovensku) sa sporadicky objavuje, keď je Slovensko vykonávajúcim štátom. V týchto prípadoch slovenské justičné orgány žiadajú o doplňujúce informácie a následne skúmajú, či je predmetný skutok trestným činom podľa vnútroštátneho právneho poriadku.

Tiež sa vyskytli prípady, keď sa odmietlo vykonanie EZR na účely trestného stíhania pre trestný čin krádeže, ktorým bola spôsobená nízka škoda, pričom trestná zodpovednosť páchateľa vyplývala z predošlého spáchania priestupku proti majetku. Dôvodom odmietnutia v tomto prípade bola práve nízka spôsobená škoda a disproporcionalita trestného stíhania páchateľa z pohľadu príslušnej zahraničnej právnej úpravy. Ďalším dôvodom odmietnutia vykonania EZR zo strany niektorých členských štátov bola ne hospodárnosť z pohľadu nevyhnutných nákladov spojených s vydaním vyžiadanej osoby, keď jej bol uložený nízky trest (napr. nepodmienečný trest odňatia slobody kratší ako šesť mesiacov). Súdny ako vykonávajúce orgány tiež informovali o príležitostných problémoch týkajúcich sa obojstrannej trestnosti, napr. v Spojenom kráľovstve boli niektoré porušenia povinností v cestnej premávke považované za trestné činy, kým na Slovensku ide o správne priestupky.

Slovenské prokuratúry uviedli, že pomerne častým problémom je neúplný opis skutku. V takýchto prípadoch nebol opis skutkov dostatočný na to, aby bolo možné posúdiť, ktorému z trestných činov uvedených v osobitnej časti slovenského Trestného zákona zodpovedajú, a to najmä v prípadoch, keď rovnaké trestné činy nemajú úplne rovnako vymedzenú skutkovú podstatu v slovenskej a cudzej legislatíve. Typickým príkladom je krádež, keď slovenské právo vyžaduje nielen znak prisvojenia, ale aj určitú výšku spôsobenej škody alebo inú osobitný znak – vlámanie atď. Posúdenie obojstrannej trestnosti je niekedy spojené s posúdením otázky premlčania, ktorá závisí od výšky trestu. Na tento účel je potrebné uviesť skutkové okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre posúdenie, či ide o trestný čin, za ktorý sa ukladá vyšší trest (napr. rozlišovanie medzi zabitím a vraždou, pričom v právnych poriadkoch niektorých členských štátov ide o rovnaký trestný čin). Pokiaľ bolo potrebné riešiť problematiku obojstrannej trestnosti, tak táto bola vyriešená doplňujúcimi informáciami a súvisela s opisom skutku. V zmysle slovenského právneho poriadku možno rozhodnúť o čiastočnom odmietnutí výkonu EZR v prípade, že len niektoré zo skutkov nie sú obojstranne trestné.

Ak je dôvodom odmietnutia neexistencia obojstrannej trestnosti, príslušný súd ako orgán štátu pôvodu v EZR uvedie celý opis skutku. Príslušné súdy uviedli, že sa ako vykonávajúce orgány nestretli s problémami súvisiacimi s opisom spáchaného trestného činu alebo s dôvodmi odmietnutia.

3.6. Závěry

Zdá sa, že praktické vykonávanie EZR na Slovensku, či už je štátom pôvodu alebo vykonávajúcim štátom, funguje primerane. Rámcové rozhodnutie o EZR je jedným z najčastejšie používaných nástrojov vzájomnej justičnej spolupráce.

Pokiaľ ide o výmenu informácií, slovenské orgány využívajú priamu komunikáciu, keď je to možné. Ak to zlyhá, využívajú pomoc Eurojustu, EJS alebo národných kontaktných bodov EJS, aby pomohli úspešne vyriešiť problémy. Národná EJS na Slovensku funguje dobre; bolo by však vhodné určiť niekoľko národných kontaktných bodov aj na súdoch (aspoň na krajských súdoch). Dôvodom je, že o vydaní EZR rozhoduje vždy sudca na návrh prokurátora, a to aj v prípravnom konaní (sudca pre prípravné konanie).

Pri rozhodovaní o vydaní EZR slovenské súdne orgány vždy zohľadňujú zásadu proporcionality a vždy zvažujú, či je možné použiť iný nástroj vzájomnej justičnej spolupráce, ktorý by bol rovnako účinný, ale menej donucovací. V tejto súvislosti sa na základe odporúčaní zo štvrtého kola hodnotení v § 5 ods. 3 zákona č. 154/2010 Z. z. zaviedlo osobitné ustanovenie o zásade proporcionality.

Keď Slovensko koná ako vykonávajúci štát, pravidelne žiada o doplňujúce informácie pre nedostatočný opis skutku, ktorý je nevyhnutný na posúdenie obojstrannej trestnosti, pre neúplnú citáciu príslušných právnych ustanovení, pre neuvedenie hornej sadzby trestu odňatia slobody, pre chýbajúce informácie v časti b) formulára EZR alebo pre nepredloženie originálu EZR atď. Konania o doručených EZR však uľahčila judikatúra najvyššieho súdu, v zmysle ktorej na účely konania postačuje EZR doručený emailom vo forme skenu originálu.

Dôvody odmietnutia stanovené vo vnútroštátnom zákone sú v súlade s rámcovým rozhodnutím 2002/548/SVV. V prípadoch možného rizika porušenia základných práv v súvislosti s podmienkami pozbavenia osobnej slobody konajú slovenské justičné orgány v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ, povinnosťami vyplývajúcimi z Európskeho dohovoru o ľudských právach a príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi. Slovenské justičné orgány preto nečelili žiadnemu problému v súvislosti s porušovaním ľudských práv týkajúcich sa podmienok pozbavenia osobnej slobody.

V prípade odsúdenia v neprítomnosti slovenské orgány, či už ako orgány štátu pôvodu alebo vykonávajúceho štátu, nezaregistrovali žiadne vážnejšie problémy s odmietnutím výkonu EZR z dôvodu konania v neprítomnosti alebo zásady *ne bis in idem*. Problémy, s ktorými sa stretli, sa týkali nedostatočných informácií v časti d) formulára EZR, a preto museli slovenské justičné orgány žiadať o doplňujúce informácie. Ako poznamenali, malo by byť povinné poskytovať v bode 4 písm. d) formulára EZR podrobnejšie informácie, aby sa predišlo prierahom v konaní z dôvodu následných žiadostí o doplňujúce informácie.

Pokiaľ ide o ostatné dôvody zamietnutia, Slovensko na základe odporúčania zo štvrtého kola hodnotení zmenilo zákon č. 154/2010 Z. z. tak, že dôvod odmietnutia na základe teritoriality už nie je povinný, ale voliteľný. Keď Slovensko konalo ako štát pôvodu, bolo najčastejším dôvodom odmietnutia nesplnenie podmienok obojstrannej trestnosti, uplatnenie zásady *ne bis in idem* a trest odňatia slobody kratší ako šesť mesiacov. Na druhej strane, keď Slovenská republika konala ako vykonávajúci štát, boli dôvodom odmietnutia situácie, keď bolo trestné stíhanie alebo výkon trestu odňatia slobody premlčané, skutok nebol trestným činom podľa slovenského právneho poriadku, rozsudky vyhlásené v neprítomnosti, alebo bol skutok čiastočne alebo úplne spáchaný na území Slovenska.

Slovensko okrem toho na základe odporúčania zo štvrtého kola hodnotení začlenilo do svojho vnútroštátneho zákona (§ 30) ustanovenie o dočasnom odovzdaní. Súd teda môže povoliť dočasné odovzдание osoby iba vtedy, ak to nemá vplyv na jej účasť na výsluchu súvisiacom s konaním o jej vydanie. V zákone sa však nestanovuje žiadna záväzná lehota na dočasné odovzдание, ktorá slovenským justičným orgánom umožňuje pružne reagovať na žiadosť dožadujúceho štátu.

4. RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE RADY 2008/909/SVV O UPLATŇOVANÍ ZÁSADY VZÁJOMNÉHO UZNÁVANIA NA ROZSUDKY V TRESTNÝCH VECIACH, KTORÝMI SA UKLADAJÚ TRESTY ODŇATIA SLOBODY ALEBO OPATRENIA ZAHŔŇAJÚCE POZBAVENIE OSOBNEJ SLOBODY, NA ÚČELY ICH VÝKONU V EURÓPSKEJ ÚNII

Rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV bolo do slovenského právneho poriadku implementované samostatným zákonom č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (t. j. č. 344/2012 Z. z. a č. 396/2019 Z. z.).

4.1. Orgány zodpovedné za uznávanie rozsudku a výkon trestu

Keď Slovensko koná ako vykonávajúci štát, na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia je príslušný krajský súd, v ktorého obvode má odsúdený trvalý pobyt alebo posledný trvalý pobyt alebo vykonáva trest odňatia slobody; inak je príslušný Krajský súd v Bratislave.

Keď Slovensko koná ako štát pôvodu, príslušným na vydanie osvedčenia je ktorýkoľvek slovenský súd, ktorý vydal rozhodnutie, ktorým sa ukladá trest odňatia slobody. Vydať osvedčenie je príslušný každý slovenský súd (okrem najvyššieho správneho súdu), ktorý vydal rozhodnutie, ktorým sa ukladá trest odňatia slobody. V praxi však osvedčenie vydávajú najmä okresné súdy a Špecializovaný trestný súd.

Ďalšími orgánmi zapojenými do konania o uznaní sú prokurátori príslušných krajských prokuratúr, ktorí sú zodpovední za vykonanie predbežného vyšetrovania s cieľom určiť, či sú splnené podmienky na uznanie a výkon rozhodnutia.

Úloha ústredného orgánu

Ministerstvo spravodlivosti SR poskytuje na základe žiadosti súdu alebo príslušného orgánu členského štátu potrebnú súčinnosť, a to najmä pri zisťovaní potrebných informácií týkajúcich sa určenia príslušnosti alebo pri overovaní podmienok ustanovených právnym poriadkom členského štátu alebo Slovenskej republiky na uznanie a výkon rozhodnutí. Táto úloha je rovnako ako aj príslušnosť súdov zakotvená v zákone č. 549/2011 Z. z., ktorým bolo implementované rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV do slovenského právneho poriadku.

Okrem toho, ak majú sudcovia či súdni úradníci otázky týkajúce sa rámcového rozhodnutia, môžu priamo kontaktovať pracovníkov odboru justičnej spolupráce v trestných veciach ministerstva spravodlivosti. Uvedený odbor tiež dostáva informácie o priamom styku, vedie štatistiky a vyhodnocuje aplikačnú prax z hľadiska potreby metodického usmernenia.

Sudcovia alebo súdni úradníci sa môžu s otázkami týkajúcimi sa rámcového rozhodnutia obrátiť aj na webové sídlo ministerstva spravodlivosti, kde nájdú odpovede odborníkov.

Príslušné orgány komunikujú s príslušnými orgánmi iných členských štátov v zásade priamo. Niektoré súdy uviedli, že ak priamy kontakt zlyháva, využívajú pomoc Eurojustu alebo EJS. Ďalej im môže napomôcť aj ministerstvo spravodlivosti. V prípade Spojeného kráľovstva bol využitý aj kontakt s Väzenskou a probačnou službou prostredníctvom emailu. Využitie tých komunikačných kanálov sa osvedčilo.

4.1.1. Keď Slovensko koná ako vykonávajúci štát

Na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia je príslušný krajský súd, v ktorého obvode má odsúdený trvalý pobyt alebo posledný trvalý pobyt. V rámci krajských súdov neexistuje žiadna špecializácia. Na rozdiel od EZR sú do konania o uznaní zapojení všetci sudcovia. Žiadosť o uznanie možno zaslať priamo príslušnému krajskému súdu. Na zmenu rozhodných skutočností na určenie príslušnosti súdu sa po začiatku konania neprihliada.

Ak konanie o uznaní a výkone rozhodnutia začne na základe konania o EZR, je príslušným súdom krajský súd, ktorý koná o EZR. Súd o začatí konania o uznaní upovedomí ministerstvo. Ide o súdne konanie.

Vyžaduje sa však písomné rozhodnutie zo štátu pôvodu.

Rozhodnutie možno uznať a vykonať v Slovenskej republike, ak je skutok v Slovenskej republike trestným činom a ak:

1. odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky a má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky;
2. odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky, nemá obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, ale po výkone trestnej sankcie spojennej s odňatím slobody má byť vyhostený na územie Slovenskej republiky; alebo
3. odsúdený sa zdržiava na území Slovenskej republiky alebo na území členského štátu, ktorý vydal rozhodnutie, a súd vysloví súhlas s prevzatím rozhodnutia na jeho uznanie a výkon v Slovenskej republike na základe žiadosti príslušného orgánu členského štátu.

Ak sa žiada o uznanie a výkon rozhodnutia pre trestný čin, za ktorý možno v štáte pôvodu uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky a ktorý je v osvedčení štátom pôvodu priradený k jednej alebo k viacerým kategóriám 32 trestných činov, súd neskúma obojstrannú trestnosť.

Ak je rozhodnutie a osvedčenie doručené justičným orgánom štátu pôvodu súdu, ktorý nie je príslušný, súd postúpi žiadosť príslušnému súdu a informuje justičný orgán štátu pôvodu. Ak nie je založená právomoc slovenských súdov na uznanie a výkon rozhodnutia, súd vráti rozhodnutie s osvedčením justičnému orgánu štátu pôvodu.

Ak odsúdený nie je štátnym občanom Slovenskej republiky a má pobyt v Slovenskej republike alebo v inom členskom štáte, príslušný súd musí rozhodnúť, či je uznanie rozhodnutia o výkone vhodné a účelné na úspešné začlenenia odsúdeného do spoločnosti. Súd je však povinný vyžiadať si pred prijatím rozhodnutia stanovisko ministerstva.

Vzatie do väzby nie je povinné, ale je možné v lehote 18 dní, ak je to potrebné na zabezpečenie výkonu rozhodnutia (od doručenia rozhodnutia s osvedčením do nariadenia výkonu uznaného rozhodnutia), ak sa dotknutá osoba nachádza na území Slovenskej republiky.

Rozhodnutie súdu/úloha prokurátora

Súd rozhodne o tom, či sa rozhodnutie uzná a vykoná, po písomnom vyjadrení prokurátora. V praxi súd po prijatí žiadosti zisťuje dodatočné informácie z registrov (napr. registra slovenských občanov). Následne zašle dokumenty príslušnému prokurátorovi, aby v lehote určenej súdom predložil svoje vyjadrenie. Prokurátor podrobne preskúma predložený materiál, poskytne svoje vyjadrenie k splneniu všetkých požiadaviek stanovených zákonom a uvedie, či súhlasí s uznaním a výkonom rozsudku alebo dôvody, pre ktoré s ním nesúhlasí (napr. je potrebné získať dodatočné informácie).

Prokurátor môže takisto požiadať orgán štátu pôvodu o určité dodatočné informácie o akejkoľvek relevantnej téme, ktoré sú potrebné na riadne posúdenie žiadosti (napr. ak je osvedčenie neúplné alebo nie je jasné; ak existujú nezrovnalosti medzi informáciami v osvedčení a v sprievodnými písomnostiach; ak chýba vyjadrenie odsúdenej osoby alebo ak odsudzujúce rozhodnutie nie je dostatočne jasné na to, aby bolo možné overiť obojstrannú trestnosť).

Súd rozhodne o tom, či sa rozhodnutie uzná a vykoná, na neverejnom zasadnutí po písomnom vyjadrení prokurátora. Súd rozhoduje rozsudkom do 90 pracovných dní od doručenia rozsudku a osvedčenia. Do tejto lehoty sa nezapočítava čas, počas ktorej súd zabezpečuje dodatočné informácie od justičného orgánu štátu pôvodu.

Ak súd nemôže dodržať lehotu, bezodkladne to oznámi justičnému orgánu štátu pôvodu spolu s dôvodmi nedodržania tejto lehoty. Súčasne mu oznámi novú lehotu, v ktorej vydá rozhodnutie.

Ak súd rozhodol o odovzdaní výkonu rozhodnutia, doručí odsúdenému, ktorý sa nachádza na jeho území, oznámenie o odovzdaní výkonu rozhodnutia v jazyku, ktorému odsúdený rozumie. Ak sa odsúdený nachádza na území vykonávajúceho štátu, súd zašle toto oznámenie vykonávajúcemu štátu spolu s rozhodnutím a osvedčením.

Odsúdený alebo prokurátor môžu proti rozhodnutiu o uznaní a výkone môže podať odvolanie (§ 15 ods. 5 zákona č. 549/2011 Z. z.), ktoré má odkladný účinok. Odvolaním však nemožno napadnúť dôvody, pre ktoré bolo rozhodnutie vydané v inom členskom štáte. Existuje významný súbor slovenskej judikatúry týkajúcej sa rozhodnutí o odvolaniach proti rozsudkom o uznaní a výkone trestov odňatia slobody.

Ak nie je dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia, súd rozhodne, že sa také rozhodnutie uzná a vykoná v Slovenskej republike.

Ak sa rozhodnutím uložila trestná sankcia spojená s odňatím slobody, ktorá nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd ju nahradí takou trestnou sankciou, ktorú by mohol uložiť, ak by v konaní o spáchanom trestnom čine rozhodoval. Toto rozhodnutie by nemalo zhoršiť postavenie odsúdeného a malo by čo najviac zodpovedať pôvodne uloženej sankcii. Trestnú sankciu spojenú s odňatím slobody nemožno nahradiť peňažným trestom.

Ak sa rozhodnutím uložila trestná sankcia v trvaní, ktoré nie je zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd trvanie trestnej sankcie primerane upraví podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Súd nesmie uložiť prísnejšiu trestnú sankciu z hľadiska druhu alebo dĺžky, ako bola uložená v rozhodnutí.

Po odovzdaní odsúdeného na územie Slovenskej republiky súd rozhodne o započítaní trestu už vykonaného v inom členskom štáte, doby prevozu a väzby do dĺžky trestu. Súd nesmie rozhodnutie vykonať, ak bola odsúdenému v Slovenskej republike udelená milosť alebo amnestia alebo ak ho justičný orgán štátu pôvodu informoval, že v štáte pôvodu bola udelená milosť, amnestia alebo vydané iné rozhodnutie, opatrenie alebo skutočnosť, v dôsledku ktorých sa také rozhodnutie stalo nevykonateľným.

4.1.2. Keď Slovensko koná ako štát pôvodu

Súd môže odovzdať výkon rozhodnutia, ktorým bolo rozhodnuté o uložení trestu odňatia slobody, do iného členského štátu, ak sa odsúdený nachádza na území Slovenskej republiky alebo tohto členského štátu, a

- a) odsúdený je štátnym občanom tohto členského štátu a má v ňom obvyklý pobyt;
- b) odsúdený je štátnym občanom tohto členského štátu, nemá v ňom obvyklý pobyt, ale po výkone rozhodnutia tam má byť vyhostený;
- c) príslušný orgán tohto členského štátu súhlasí s prevzatím výkonu rozhodnutia.

Príslušný súd vydá osvedčenie a zašle ho vykonávajúcemu justičnému orgánu a Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky z dôvodu vhodnosti a účelnosti takého postupu, pokiaľ ide o zaistenie úspešného začlenenia odsúdeného do spoločnosti alebo na základe návrhu odsúdeného alebo príslušného orgánu vykonávajúceho štátu.

Súd môže odovzdať výkon rozhodnutia len so súhlasom odsúdeného, ak sa súhlas vyžaduje. Ak sa na odovzdanie výkonu rozhodnutia súhlas odsúdeného nevyžaduje¹ a odsúdený sa nachádza na území Slovenskej republiky, súd zistí stanovisko odsúdeného k takému postupu. Ak je odsúdeným mladistvý, súd si vyžiada stanovisko od zákonného zástupcu odsúdeného.

Ak sa na odovzdanie výkonu rozhodnutia vyžaduje súhlas odsúdeného a odsúdený sa nachádza na Slovensku, súd odsúdeného vypočuje. Vyhlásenie o súhlase urobí odsúdený po vypočutí a poučení o dôsledkoch takého postupu do zápisnice. Vyhlásenie o súhlase nemožno vziať späť.

Súhlas, resp. stanovisko odsúdeného sa zohľadňuje pri zisťovaní väzieb odsúdeného na vykonávajúci štát.

Ak osoba, ktorá sa má odovzdať, nie je štátnym občanom členského štátu, ktorý má byť požiadaný o výkon trestu, súd sa vykonávajúceho justičného orgánu spýta, či súhlasí s prevzatím výkonu. Súd môže požiadať vykonávajúci justičný orgán o stanovisko aj v iných prípadoch, ak je odovzdanie vhodné a účelné na uľahčenie nápravy. Ak vykonávajúci justičný orgán oznámi, že prevzatie výkonu rozhodnutia nepovažuje za účelné a vhodné, pokiaľ ide o uľahčenia nápravy odsúdeného, súd výkon rozhodnutia do vykonávajúcего štátu neodovzdá.

Súd zašle rovnopis rozhodnutia s osvedčením justičnému orgánu a ministerstvu spravodlivosti. Ak sa odsúdený nachádza na území Slovenskej republiky, súd pripojí vyhlásenie odsúdeného o súhlase, resp. ak sa súhlas odsúdeného nevyžaduje, stanovisko odsúdeného k odovzdaniu výkonu.

¹ § 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b) zákona č. 549/2011 Z. z.

Súhlas odovzdávanej osoby sa nevyžaduje

ods. 1 písm. a) ak je odsúdený štátnym občanom tohto členského štátu a má v ňom obvyklý pobyt, alebo

ods. 1 písm. 1 b) odsúdený je štátnym občanom tohto členského štátu, nemá v ňom obvyklý pobyt, ale po prepustení z výkonu trestu na Slovensku tam bude deportovaný;

ods. 3 písm. b) ak sa výkon rozhodnutia odovzdá členskému štátu, do ktorého odsúdený ušiel alebo sa vrátil z dôvodu trestného stíhania alebo odsúdenia v Slovenskej republike.

Ak súd rozhodol o odovzdaní výkonu rozhodnutia, doručí odsúdenému, ktorý sa nachádza na území Slovenska, oznámenie o odovzdaní výkonu rozhodnutia v jazyku, ktorému odsúdený rozumie. Ak sa odsúdený nachádza na území vykonávajúceho štátu, súd zašle toto oznámenie vykonávajúcemu štátu spolu s rozhodnutím a osvedčením.

Súd môže do začiatku výkonu rozhodnutia vo vykonávajúcom štáte rozhodnúť o späťvzatí osvedčenia, ak vykonávajúci justičný orgán oznámi,

- a) že rozhodnutie uzná a vykoná len čiastočne a nedôjde k vzájomnej dohode s vykonávajúcim justičným orgánom o takom postupe;
- b) súd nepovažuje podmienky na úpravu druhu a dĺžky uloženého trestu alebo podmienky podmiennečného prepustenia za dostatočné z hľadiska naplnenia účelu trestu alebo ochranného opatrenia;
- c) po doručení rozhodnutia s osvedčením, že prevzatie výkonu rozhodnutia nepovažuje za účelné a vhodné, pokiaľ ide o zaistenie úspešného začlenenia odsúdeného do spoločnosti alebo o zaistenie úspešnosti jeho liečby.

Prevoz do príslušného členského štátu na účely výkonu rozhodnutia vydaného slovenským súdom zabezpečí ministerstvo. Odsúdený by sa mal odovzdať vykonávajúcemu štátu najneskôr do 30 dní po tom, čo vykonávajúci štát rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia.

4.2. Písomnosti potrebné na uznanie rozhodnutia a výkon trestu

Keď je Slovensko štátom pôvodu, musí sa podľa § 8 zákona č. 549/2011 Z. z. rovnopis rozhodnutia s riadne vyplneným osvedčením zaslať vykonávajúcemu štátu a ministerstvu spravodlivosti. Ak sa odsúdený nachádza na území Slovenskej republiky a vyžaduje sa jeho súhlas, musí súd k rozhodnutiu a osvedčeniu pripojiť vyhlásenie odsúdeného o súhlase; ak sa súhlas odsúdeného nevyžaduje, musí súd k rozhodnutiu a osvedčeniu pripojiť stanovisko odsúdeného. Osvedčenia, ktoré sa majú zaslať vykonávajúcemu štátu, sa musia preložiť do úradného jazyka vykonávajúceho členského štátu.

Keď je Slovensko vykonávajúcim štátom, je potrebné súdne rozhodnutie a riadne vyplnené osvedčenie.

Pokiaľ ide o jazykový režim, Slovensko vydalo v súvislosti s uplatňovaním rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV tieto vyhlásenia:

K článku 23 ods. 1:

„Osvedčenie adresované slovenským justičným orgánom musí byť vyhotovené v slovenskom jazyku, alebo opatrené prekladom do slovenského jazyka. Slovenská republika akceptuje osvedčenia podľa tohto právneho aktu vo vzťahu k Českej republike v českom jazyku.“

K článku 23 ods. 3:

„Slovenská republika si vyhradzuje právo požiadať štát pôvodu o preklad rozhodnutia alebo jeho podstatnej časti do slovenského jazyka, ak informácie vyplývajúce z osvedčenia nie sú dostatočné na prijatie rozhodnutia o uznaní a výkone trestu.“

Preklad rozhodnutia alebo jeho časti sa poskytne na požiadanie; preklad ostatných písomností sa nevyžaduje (pozri § 23 ods. 4).

Prax je však iná. Nie každý súd vyžaduje preklad rozhodnutia alebo jeho príslušnej časti do slovenského jazyka. Krajský súd v Bratislave uviedol, že k osvedčeniu sa pravidelne pripájajú odsudzujúce rozsudky justičných orgánov vydávajúceho štátu, ale vždy bez prekladu do slovenského jazyka. Súdny a súdni úradníci však vo všeobecnosti nevyžadujú preklad, čo je v súlade so zákonom č. 549/2011 Z. z., a v prípade potreby postupujú bez prekladu. V prípade zložitejších rozhodnutí získajú vlastný preklad od súdneho prekladateľa alebo ho sami neformálne preložia, ak poznajú jazyk, v ktorom je rozhodnutie justičného orgánu vydávajúceho štátu napísané (vo všeobecnosti angličtina, nemčina alebo maďarčina).

Podľa Krajského súdu v Žiline by sa konanie výrazne skrátilo, ak by sa spolu s osvedčením vyžadoval aj preklad rozsudku. Krajský súd v Trnave naopak doteraz nezaznamenal prípady (s výnimkou Českej republiky, keď preklad nie je potrebný), keď rozhodnutie nebolo preložené.

Slovenské justičné orgány pôvodu sa nestretli so situáciami, keď sa pravidelne žiadalo o dodatočné písomnosti.

4.3. Kritériá na posúdenie uľahčenia nápravy

Príslušný súd vydá osvedčenie a zašle ho vykonávajúcemu justičnému orgánu a Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky z dôvodu vhodnosti a účelnosti takého postupu, pokiaľ ide o zaistenie úspešného začlenenia odsúdeného do spoločnosti alebo o zaistenie úspešnosti jeho liečby, alebo na základe návrhu odsúdeného alebo príslušného orgánu vykonávajúceho štátu.

Keď sa slovenské justičné orgány domnievajú, že postúpenie výkonu by neslúžilo uvedenému účelu, informujú o svojom rozhodnutí príslušný vydávajúci súd.

Pred vydaním osvedčenia justičné orgány vždy posúdia, či výkon trestu vo vykonávajúcom štáte uľahčí nápravu odsúdeného. Hlavnými zohľadňovanými kritériami sú rodinné, jazykové, kultúrne, sociálne a hospodárske väzby k vykonávajúcemu štátu, ktoré by odsúdenému umožnili úspešne sa začleniť do spoločnosti alebo úspešne podstúpiť liečbu.

Podľa vnútroštátneho práva a na základe článku 4 ods. 3 rámcového rozhodnutia sa príslušné slovenské orgány ak orgány štátu pôvodu môžu poradiť s vykonávajúcimi orgánmi s cieľom zistiť, či by trest slúžil na účely nápravy a úspešného začlenenia odsúdeného do spoločnosti.

Nasledujúci prípad je príkladom výmeny informácií týkajúcich sa zaistenia nápravy a začlenenia do spoločnosti. Krajský súd vo Zvolene vykonával úkony s cieľom odovzdať výkon rozhodnutia zahraničným orgánom na základe žiadosti odsúdeného: po predložení žiadosti slovenského orgánu o súhlas s prevzatím výkonu rozhodnutia podľa článku 4 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV príslušný zahraničný orgán (Rakúsko) oznámil súdu pôvodu, že v danom prípade odsúdený nevykazuje žiadne väzby na Rakúsko, nakoľko pred svojím odsúdením nemal v Rakúsku ani oficiálne bydlisko, ani tam nevykonával oficiálne zamestnanie.

Sama okolnosť, že jeho sestra a švagor v Rakúsku žijú a jeho syn plánuje v Rakúsku pracovať, nemôže odôvodniť väzby odsúdeného k Rakúsku v takej intenzite, že by bolo možné vychádzať z toho, že výkon rozhodnutia v Rakúsku posлuží na uľahčenie nápravy a opätovného začlenenia do spoločnosti. Rakúske justičné orgány teda nesúhlasili s prevzatím výkonu rozhodnutia. Krajský súd vo Zvolene preto následne v tejto veci nezaslal do Rakúska osvedčenie.

4.3.1. Výmena informácií medzi štátom pôvodu a vykonávajúcim štátom

Základná zásada priameho kontaktu medzi príslušnými justičnými orgánmi je stanovená v § 22 zákona č. 549/2011 Z. z. Ak priamy kontakt zlyhá, sudcovia požiadajú o súčinnosť ministerstvo spravodlivosti alebo niektoré z kontaktných miest EJS alebo na Eurojust. Napríklad v jednom prípade týkajúcom sa Spojeného kráľovstva príslušný slovenský orgán nadviazal e-mailovú korešpondenciu s Väzenskou a probačnou službou. Využitie rôznych kanálov priamej komunikácie bolo úspešné.

Na žiadosť súdu alebo príslušného orgánu členského štátu poskytuje slovenské ministerstvo spravodlivosti ako ústredný orgán potrebnú súčinnosť, a to najmä pri zisťovaní potrebných informácií týkajúcich sa určenia príslušnosti alebo pri overovaní podmienok stanovených v právnych predpisoch členského štátu alebo Slovenskej republiky na uznanie a výkon EZR.

Ako sa uviedlo počas návštevy na mieste, odbor justičnej spolupráce ministerstva spravodlivosti tiež poskytuje súčinnosť pri priamom styku, uchováva štatistické údaje a vyhodnocuje aplikačnú prax z hľadiska potreby metodického usmernenia.

Sudcovia alebo súdni úradníci sa môžu s otázkami týkajúcimi sa rámcového rozhodnutia obrátiť aj na webové sídlo ministerstva spravodlivosti, kde nájdu odpovede odborníkov.

Pri využívaní priamych kontaktov s ostatnými členskými štátmi sa nevyskytli žiadne osobitné ťažkosti.

Informácie poskytnuté v osvedčení orgánom štátu pôvodu vníma Ministerstvo spravodlivosti SR vo väčšine prípadov ako dostačujúce. V niektorých prípadoch však súdy museli žiadať o dodatočné informácie, napr. keď nebolo zrejmé, či je skutok uvedený v osvedčení trestným činom podľa slovenského právneho poriadku (chýbajúca výška škody) alebo či nebol výkon rozhodnutia premlčaný, keď neboli poskytnuté dostatočné informácie na zistenie miesta bydliska odsúdeného, alebo keď boli potrebné dodatočné informácie týkajúce sa dôvodov odmietnutia.

Prokuratúry museli tiež požiadať o dodatočné informácie z dôvodu neúplných alebo nejasných osvedčení, napr. pri nezrovnalosti medzi informáciami v osvedčení a v sprievodnými písomnosťami; pri nezahrnutí stanoviska odsúdenej osoby; pri nejasnosti, pokiaľ ide o výšku uloženého trestu odňatia slobody, vyčíslenie spôsobenej škody alebo skutkové okolnosti na posúdenie obojstrannej trestnosti skutku; pri nesúlade uloženého trestu s výškou trestu uvedenou v osvedčení; pri potrebe zistiť, ktorá z písomností pripojených k osvedčeniu obsahovala rozsudok, ktorý sa má uznať; pri chýbajúcich informáciách potrebných na určenie, či osoba podstúpila ústavné psychiatrické liečenie; pri potrebe zistiť, či je daný orgán príslušný vydať osvedčenie, a pri formálnych chybách v osvedčení (chýbajúci odtlačok pečiatky).

Väčšina dodatočných informácií sa týkala skutkových okolností potrebných pri posudzovaní obojstrannej trestnosti z dôvodu rozdielov v tom, čo predstavuje majetkový trestný čin, alebo prahovej výšky škody. Súdy museli požiadať o takéto informácie orgány štátu pôvodu Rakúska, Maďarska a Českej republiky. Druhým najčastejším dôvodom žiadostí o dodatočné informácie bola potreba informácií umožňujúcich určiť, či boli splnené podmienky premlčania výkonu rozsudku.

Bolo napríklad potrebné vyžiadať od príslušného justičného orgánu Spojeného kráľovstva ako štátu pôvodu dodatočné informácie týkajúce sa dĺžky uloženého trestu odňatia slobody. Trest uložený príslušným justičným orgánom nebol zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Nakoniec slovenský súd na základe dodatočných informácií rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia tak, že uložený trest bol nahradený trestom zlučiteľným s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

V niektorých prípadoch bola časť b) osvedčenia vyplnená nesprávne, keď žiadajúce orgány označili len rozsudok, ktorým sa ukladá podmienený trest odňatia slobody, hoci žiadali o uznanie rozsudku, ktorým sa podmienený trest odňatia slobody premenil na nepodmienený, pretože odsúdená osoba porušila podmienky probačného dohľadu. V inom prípade týkajúcom sa podmieneného prepustenia sa v časti b) osvedčenia neuviedlo zákonné rozhodnutie, v ktorom sa uvádzalo, že zvyšok trestu sa vykoná (CZ).

Dodatočné informácie nemožno kategorizovať podľa jednotlivých členských štátov. V priebehu rokov 2016 a 2017 sa riešilo viacero nedostatkov spočívajúcich napr. v tom, že v osvedčení chýbal odtlačok úradnej pečiatky, chýbal preklad, preklad obsahoval písárske chyby týkajúce sa podstatných skutkových okolností (dátumov). Okrem toho informácie poskytnuté na účely uľahčenia a posúdenia nápravy boli vo väčšine prípadov neúplné a len minimálne/základné informácie, pričom išlo výlučne o informácie poskytnuté odsúdenou osobou, nie objektivizované poznatky zabezpečené štátom pôvodu. Nedostatok týchto informácií v sledovanom období však nebol dôvodom na podanie žiadostí o dodatočné informácie, keďže nemal vplyv na rozhodnutia podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 549/2011 Z. z. (pozri odpoveď na otázku č. 60).

Pokiaľ ide o porady s vykonávajúcimi orgánmi na základe článku 4 ods. 3 rámcového rozhodnutia, príslušné súdy vo všeobecnosti nemali skúsenosti s takýmito prípadmi, a preto ani s takýmito poradami. Takéto porady sa však uskutočňujú v súvislosti s rodinnými, sociálnymi a pracovnými väzbami, ktoré majú zlepšiť nápravu odsúdeného.

Slovenské orgány tvrdili, že vykonávajúcí štát vo všeobecnosti poskytol informácie bezodkladne a s náležitým odôvodnením a rámcové rozhodnutie podľa ich názoru poskytuje dostatočný základ pre účinnú spoluprácu.

4.3.2. Stanovisko odsúdeného a oznámenie pre odsúdeného

Spravidla môže súd odovzdať výkon rozhodnutia len so súhlasom odsúdeného. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z., ak sa na odovzdanie výkonu rozhodnutia vyžaduje súhlas odsúdeného a odsúdený sa nachádza na území Slovenskej republiky, súd odsúdeného vypočuje. Vyhlásenie o súhlase alebo nesúhlase urobí odsúdený po vypočutí a poučení o dôsledkoch takého postupu a súhlas sa zaznamená v zápisnici z pojednávania. Vyhlásenie o súhlase nemožno vziať späť.

Súhlas odovzdávanej osoby sa nevyžaduje:

- ak je odsúdený štátnym príslušníkom členského štátu, do ktorého má byť odovzdaný, a má v ňom obvyklý pobyt, alebo ak je štátnym príslušníkom toho členského štátu a nemá v ňom obvyklý pobyt, ale po prepustení z výkonu trestnej sankcie na Slovensku tam bude vydaný;
- ak sa výkon rozhodnutia odovzdáva do členského štátu, do ktorého odsúdený ušiel alebo sa vrátil z dôvodu trestného stíhania alebo odsúdenia v Slovenskej republike.

Ak sa na odovzdanie výkonu rozhodnutia súhlas odsúdeného nevyžaduje a odsúdený sa nachádza na Slovensku, súd zistí súhlas odsúdeného s takýmto postupom alebo jeho stanovisko k nemu. Súhlas sa zaznamená v zápisnici z pojednávania. Okrem toho Zbor väzenskej a justičnej stráže poskytuje odsúdeným osobám písomné poučenie o právach, ktoré musia podpísať. Toto poučenie obsahuje aj informácie o možnosti odovzdania výkonu rozhodnutia do domovskej krajiny odsúdeného.

Súhlas, resp. stanovisko odsúdeného sa zohľadňuje pri zisťovaní väzieb odsúdeného na vykonávajúci štát.

Ak osoba, ktorá sa má odovzdať, nie je štátnym občanom členského štátu, ktorý má byť požiadaný o výkon trestu, súd sa musí vykonávajúceho justičného orgánu spýtať, či súhlasí s prevzatím výkonu. Súd musí pripojiť stanovisko odsúdenej osoby. Súd môže požiadať vykonávajúce justičné orgány o stanovisko aj v iných prípadoch, ak je odovzdanie vhodné a účelné na uľahčenie nápravy.

S konzulárnou pomocou nemajú dotknuté súdy skúsenosti, keďže takmer všetky prípady uznania sa týkali slovenských štátnych občanov.

4.4. Prispôsobenie trestu

Podľa § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 549/2011 Z. z. možno trestnú sankciu prispôsobiť, ak samotná sankcia alebo jej trvanie nie sú zlučiteľné so slovenským právnym poriadkom.

Ak sa rozhodnutím uložila trestná sankcia, ktorá nie je zlučiteľná so slovenským právnym poriadkom, súd ju nahradí takou trestnou sankciou, ktorú by mohol uložiť, ak by rozhodoval v konaní o spáchanom trestnom čine. Toto rozhodnutie nesmie zhoršiť postavenie odsúdeného a malo by čo najviac zodpovedať pôvodne uloženej sankcii. Trestnú sankciu spojenú s odňatím slobody nemožno nahradiť peňažným trestom.

Ak sa rozhodnutím uložila trestná sankcia v trvaní, ktoré nie je zlučiteľné so slovenským právnym poriadkom, musí súd trvanie sankcie upraviť, aby bola v súlade so slovenským trestným právom. Súd nesmie uložiť prísnejšiu trestnú sankciu z hľadiska druhu alebo dĺžky, ako bola uložená v pôvodnom rozhodnutí.

Po odovzdaní odsúdeného na územie Slovenskej republiky súd rozhodne o započítaní trestu už vykonaného v inom členskom štáte, doby prevozu a väzby do dĺžky uloženého trestu.

Príslušné súdy, ktoré sa stretli s prípadmi prispôsobenia trestu, nezaregistrovali žiadne problémy či ťažkosti.

Ako sa uvádza v odpovediach na dotazník, slovenská prokuratúra prispôsobuje tresty relatívne často, ale nie preto, že trest uložený vydávajúcim štátom je neprimeraný alebo nezlučiteľný so slovenským právom. Tresty sa upravujú pri čiastočnom neuznaní rozhodnutia (neuznaní pre niektorý zo zbiehajúcich sa trestných činov) alebo pre spôsob, akým sa má trest odňatia slobody vykonať, teda umiestnenie odsúdeného do ústavu s konkrétnym stupňom stráženia. Napríklad v konaní o uznávanie rozhodnutí vydaných zahraničnými súdmi (napr. UK, AT) bol pôvodne uložený trest odňatia slobody nahradený kratším trestom odňatia slobody z dôvodu, že niektoré skutočnosti nespĺňali požiadavku obojstrannej trestnosti. Okrem toho, vzhľadom na to, že niektoré krajiny používajú mierne alebo veľmi odlišné systémy na určenie spôsobu výkonu trestov, v praxi sa vyskytli aj prípady, keď bola odsúdená osoba umiestnená do zariadenia s nižším stupňom stráženia, ako by tomu bolo v prípade, keby bola odsúdená na Slovensku v súlade s pravidlom, že postavenie odsúdeného nemožno zhoršiť.

4.5. Dôvody odmietnutia uznania alebo výkonu

Dôvody odmietnutia uznania a výkonu sú stanovené v § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 549/2011 Z. z.

Podľa článku 9 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV sú všetky dôvody odmietnutia nepovinné, ale podľa slovenského právneho poriadku sú povinné (§ 16 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z.).

Jediný nepovinný dôvod odmietnutia je stanovený v § 16 ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z., v ktorom sa uvádza, že slovenský súd môže rozhodnúť o odmietnutí uznania a výkonu rozhodnutia aj vtedy, ak sa týka skutku, ktorý sa podľa slovenského právneho poriadku považuje za spáchaný úplne alebo čiastočne na území Slovenskej republiky, pričom súd zohľadní najmä okolnosti spáchania skutku.

Podľa znenia § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 549/2011 Z. z. spred 1. januára 2020 sa rozhodnutie mohlo uznať a vykonať v Slovenskej republike, ak bol odsúdený štátnym občanom Slovenskej republiky a mal trvalý pobyt na území Slovenskej republiky. Po analýze slovenských právnych predpisov ich však slovenské orgány zmenili, pokiaľ ide o používanie pojmu „trvalý pobyt“, v súlade s celkovým cieľom tohto rámcového rozhodnutia pre väzňov, t. j. nahradili pojem „trvalý pobyt“ pojmom „obvyklý pobyt“. To znamená, že ak dotknutá osoba nemá trvalé bydlisko v A, môže si odpykať trest v B, kde má sociálne väzby (napr. rodinní príslušníci), pretože by to bolo lepšie pre jej nápravu.

Najčastejšie dôvody neuznania cudzích rozhodnutí boli neexistencia obojstrannej trestnosti a odmietnutie z dôvodu premlčania. Menej častými dôvodmi boli dĺžka trestu kratšia ako šesť mesiacov alebo skutočnosť, že štát pôvodu neposkytol dodatočné informácie potrebné na prijatie rozhodnutia alebo vydanie súhlasu s trestným stíhaním za iné trestné činy spáchané pred odovzdaním.

Keď Slovensko konalo ako štát pôvodu, rozhodnutia sa najčastejšie nevykonali, pretože osvedčenia boli neúplné alebo zjavne nezodpovedali rozhodnutiu a neboli doplnené alebo opravené v primeranej lehote určenej príslušným orgánom vykonávajúceho štátu [článok 9 písm. a) rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV]. Ďalej sa vyskytli prípady absencie obojstrannej trestnosti skutkov [článok 9 písm. d) RR 2008/909/SVV], dĺžky trestu kratšej ako šesť mesiacov [článok 9 písm. h) RR 2008/909/SVV], neudelenie súhlasu štátom pôvodu so stíhaním pre trestné činy spáchané pred odovzdaním [článok 9 písm. j) RR 2008/909/SVV] a prípady, keď sa odsúdená osoba nezúčastnila na konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, a neboli splnené podmienky uvedené v článku 9 písm. i) RR 2008/909/SVV.

Pri výkone rozsudkov vydaných v neprítomnosti sa slovenské justičné orgány stretli s určitými problémami, ale len príležitostne, napr. neexistoval dostatočný dôkaz o tom, že príslušný orgán informoval odsúdených o rozsudku, bolo porušené právo obvineného na zastupovanie obhajcom alebo odsúdený sa považoval za informovaného o rozhodnutí na základe fikcie doručenia (Rumunsko). Slovenské justičné orgány sa napríklad stretli s dvomi prípadmi, v ktorých došlo k premene podmiennečného trestu odňatia slobody na nepodmienečný.

Tieto veci sa týkali samostatných rozsudkov, pre ktoré štát pôvodu (Nemecko) vydal osvedčenie viac ako raz v tej istej veci a vo vzťahu k tomu istému odsúdenému. Z obsahu spisu – z osvedčenia ani z rozhodnutia nemeckého súdu nebolo zrejmé, či sa odsúdený osobne zúčastnil na konaní, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia o premene podmiennečného trestu. Okrem toho pochybnosti pretrvávali aj v súvislosti s doručením rozhodnutia o premene trestu, keďže odsúdený prevzatie rozhodnutia nepotvrdil ani justičný orgán štátu pôvodu nepreukázal, či odsúdený podal opravný prostriedok. Zistilo sa teda, že boli dané dôvody na odmietnutie uznania a výkonu podľa § 16 ods. 1 písm. j) zákona č. 549/2011 Z. z. (v neprítomnosti). Slovensko nezaevidovalo žiadne prípady, keď odovzdanie osoby nebolo dokončené z dôvodu, že by väzenské podmienky vo vykonávajúcim štáte (t. j. na Slovensku) boli neuspokojivé alebo sa za také považovali, ani prípady, že odovzdávajúci štát v konaní o uznaní spochybnil väzenské podmienky a použil tento argument ako dôvod na späťvzatie žiadosti.

Rovnaká situácia vznikla, keď rumunský justičný orgán žiadal o uznanie a výkon rozsudku, ktorým bol slovenský občan odsúdený za trestný čin zanedbania vyživovacej povinnosti, pričom nemali byť splnené podmienky podmiennečného odkladu výkonu trestu. Z osvedčenia a súvisiacich písomností vyplynulo, že slovenský občan sa nezúčastnil na súdnom pojednávaní, na ktorom bol vynesенý rozsudok. Rumunský justičný orgán uviedol, že osoba nebola predvolaná osobne, ale bola o dátume a mieste pojednávania, na ktorom bol vynesенý rozsudok, informovaná inými úradnými informačnými prostriedkami (vyvesením oznámenia na dverách miestneho úradu a na dverách pojednávacej miestnosti súdu). Rozsudok súdu bol vyhlásený za právoplatný na základe rovnakej fikcie doručenia. Z osvedčenia a súvisiacich písomností nevyplývalo, že by osoba mala v rumunskom trestnom konaní právneho zástupcu alebo obhajcu, ktorý by v konaní na súde obhajoval ju a v jej mene hájil jej základné práva.

Z informácií poskytnutých rumunskými orgánmi vyplynulo, že osoba nebola vypočítaná ani v procesnom postavení podozrivého, a následne ani obžalovaného. Dôvodom mala byť skutočnosť, že nebolo možné zabezpečiť jej prítomnosť na procesných úkonoch, lebo sa ju nepodarilo kontaktovať v mieste ohláseného bydliska v Rumunsku. Chýbala informácia, či a akým spôsobom rumunské konajúce orgány zisťovali a overovali pobyt osoby na Slovensku, keďže pri všetkej korešpondencii používali len adresu jej posledného pobytu v Rumunsku, hoci išlo o slovenského štátneho občana, ktorý bol riadne prihlásený na trvalý pobyt na konkrétnej adrese na Slovensku.

Slovenské orgány takisto čelili problémom týkajúcim sa identifikácie stupňov stráženia väzňov z dôvodu odlišnej právnej úpravy v štáte pôvodu (Rakúsko), ktorá nezodpovedá slovenskému systému. Z tohto dôvodu bol odsúdený umiestnený v ústave s minimálnym stupňom stráženia. Ak by však bola táto osoba odsúdená na Slovensku, bola by umiestnená v ústave s prísnejším stupňom stráženia. V niektorých prípadoch sa tento problém vyriešil zaslaním žiadosti o informácie týkajúce sa konkrétnych podmienok výkonu trestu danej osoby orgánu štátu pôvodu.

Slovenské justičné orgány sa stretli s rozhodnutiami týkajúcimi sa uloženia psychiatrického liečenia len zriedkavo. V jednom prípade súd odmietol uznať rozhodnutie českého súdu o uložení ochranného liečenia, pretože bolo vydané na podklade policajného rozhodnutia, a nie v trestnom konaní.

4.6. Čiastočné uznanie

Čiastočné uznanie rozhodnutia je možné a podľa Generálnej prokuratúry SR k nemu dochádza často, najmä ak bola osoba odsúdená pre viacero zbiehajúcich sa trestných činov, keď sa o každom jednotlivom skutku rozhoduje samostatne, pričom vo vzťahu k niektorým skutkom absentuje obojstranná trestnosť. Neuznanie rozhodnutia vo vzťahu k niektorému zo zbiehajúcich sa trestných činov vedie k úprave trestu.

K čiastočnému uznaniu môže dôjsť, keď orgán štátu pôvodu neposkytne doplňujúce informácie umožňujúce úplné uznanie cudzieho rozhodnutia. Slovenské orgány sa však snažia vyriešiť problém nedostatku informácií prostredníctvom nadviazania priamych kontaktov so štátom pôvodu.

K čiastočnému uznaniu rozhodnutia dochádza po predchádzajúcej dohode s justičným orgánom štátu pôvodu. Preto ho možno uplatniť len vo vzťahu k tým členským štátom EÚ, ktoré majú zákonnú možnosť znížiť trest pri čiastočnej absencii obojstrannej trestnosti. V ostatných prípadoch dochádza k späťvzatiu osvedčenia.

Slovenské justičné orgány sa stretli aj s prípadmi, keď sa jedným osvedčením žiadalo o uznanie viacerých rozhodnutí a výkon trestných sankcií, pričom podklady boli neúplné, chýbali rozhodnutia alebo preklad do slovenského jazyka, nebola splnená podmienka obojstrannej trestnosti a nedostatky neboli odstránené ani po vyžiadaní dodatočných informácií. V takýchto prípadoch prokuratúra navrhne súdu čiastočné uznanie, a to tých rozhodnutí, ktoré spĺňajú zákonom stanovené požiadavky. Ostatné navrhne neuznať. Pred takýmto rozhodnutím však musí krajský súd opätovne kontaktovať štát pôvodu.

V niektorých prípadoch boli rozhodnutia štátu pôvodu uznané čiastočne, pretože niektoré skutky spáchané odsúdeným nespĺňali podmienku obojstrannej trestnosti (napr. skutok, ktorý bol trestným činom zatajenia dôkazov podľa rakúskeho trestného zákona, nebol trestným činom podľa slovenského práva).

Pri rozhodovaní, či uznať rozhodnutie a vykonať trest iba čiastočne justičné orgány skúmajú zákonné podmienky pre jeho uznanie, zvažujúc v prípade vyňatia niektorých skutkov a úpravy dĺžky trestu proporionalitu uvedeného postupu.

Podľa Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sú kritériá uznávania a výkonu cudzieho rozhodnutia stanovené zákonom a prísne dodržiavané. Súdny nesmú pridávať kritériá ani ignorovať existujúce kritériá.

4.7. Výzvy týkajúce sa dodržania lehoty na uznanie a výkon

Lehota do 90 dní odo dňa doručenia rozhodnutia a osvedčenia je podľa slovenských súdov dostatočná na prijatie rozhodnutia o uznaní rozhodnutia. Slovensko ako štát pôvodu nevie o žiadnych prípadoch nedodržania lehoty stanovenej v článku 12 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV. Čas získavania dodatočných informácií sa však do tejto lehoty nezapočítava.

Slovensko ako vykonávajúci štát takisto vždy dodržalo lehotu stanovenú v článku 12 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV.

Podľa zákona č. 549/2011 Z. z., ak príslušný súd zistí, že v lehote do 90 dní nebude možné rozhodnúť o uznaní či neuznaní rozhodnutia, bezodkladne to oznámi justičnému orgánu štátu pôvodu.

4.8. Právo, ktorým sa riadi výkon trestu

Ak Slovensko koná ako vykonávajúci štát, konanie o uznávaní a výkone sa riadi slovenským právom. Slovenské justičné orgány sa stretli s jedným prípadom, keď po odpovedi na žiadosť štátu pôvodu týkajúcu sa uplatniteľných ustanovení o možnom predčasnom alebo podmiennečnom prepustení štát pôvodu oznámenie odvolal. V inom prípade však osvedčenia neboli vzaté späť.

Keď Slovensko konalo ako štát pôvodu, justičné orgány sa nestretli s prípadmi, v ktorých by osvedčenie vzali späť z dôvodu ustanovení o predčasnom alebo podmiennečnom prepustení platných vo vykonávajúcom štáte.

Čas strávený vo výkone trestu odňatia slobody uloženého v uznanom cudzom rozhodnutí sa započíta do uloženého trestu.

Pokiaľ ide o započítanie trvania pozbavenia slobody už vykonaného v štáte pôvodu, väčšina príslušných súdov sa nestretla s problémami. Niekoľko súdov však uviedlo tieto problémy:

- chýbajúci právny základ na započítanie času stráveného vo väzbe,
- nezrovnalosti v informáciách uvedených v oddiele i) bode 2 osvedčenia, pokiaľ ide o trvanie už vykonaného pozbavenia slobody (hoci sa to vyriešilo ďalšou konzultáciou so štátom pôvodu),
- chýbali presné informácie o tom, kedy sa začalo pozbavenie osobnej slobody.

4.9. Ďalšie výzvy

V § 24 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. sa uvádza, že ak sa odsúdený nachádza na území Slovenskej republiky, musí sa odovzdať vykonávajúcemu štátu najneskôr do 30 dní po tom, čo vykonávajúcí štát rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia. Ako však uviedla slovenská národná ústredňa INTERPOL, táto lehota sa v praxi často nedodržiava. Informácia o tom, že odsúdená osoba môže byť odovzdaná, sa slovenskej národnej ústredni INTERPOL zasiela až po uplynutí lehoty alebo ju vykonávajúce orgány omylom zašlú inému útvaru, napríklad národnej ústredni SIRENE, ktorá nie je príslušný konať v takýchto prípadoch.

Slovenské justičné orgány uviedli, že s právnymi problémami sa stretli len v situáciách, keď sa rozhodnutie týkalo skutku, ktorý nie je trestným činom podľa slovenského práva a nie je priradený k jednej alebo viacerým kategóriám trestných činov, pri ktorých sa neskúma obojstranná trestnosť. Slovenské justičné orgány však zvyčajne komunikujú priamo s justičnými orgánmi štátu pôvodu s cieľom dosiahnuť dohodu o čiastočnom uznaní rozsudku, ak je to možné a praktické.

Medzi súčasnými problémami generálna prokuratúra uviedla prípady, v ktorých české súdy opakovane uvádzali len rozhodnutia, ktorými sa v konaní o uznaní uložil podmienený trest, t. j. časť b) osvedčenia, namiesto určenia rozhodnutia, ktorým sa podmienený trest zmenil na nepodmienený trest, ktorý sa má vykonať. Okrem toho toto neskoršie rozhodnutie nebolo priložené ani uvedené v ostatných častiach osvedčenia, takže nebolo možné prijať nadväzujúce opatrenia. V praxi slovenský justičný orgán žiadal o formálne potvrdenie a identifikovanie rozhodnutia, ktoré bolo predmetom konania o uznaní, aspoň formou dodatočných informácií. Uvedený problém bol riešený s kontaktným bodom EJS na Ministerstve spravodlivosti ČR, ktorý prisľúbil nápravu, ku ktorej však nedošlo. Podľa názoru slovenských justičných orgánov je toto neidentifikovanie konečného rozhodnutia, ktorým sa ukladá zostávajúca časť trestu odňatia slobody v časti b) osvedčenia, nesprávnou praxou českých súdov. To isté platí pre súhrnné tresty, pri ktorých sa v časti b) osvedčenia uvádza (ako predmet uznania a výkonu) len rozhodnutie, ktorým bol uložený súhrnný trest. Podľa názoru slovenských orgánov by malo byť pôvodné zrušené rozhodnutie predmetom uznania a výkonu alebo aspoň preskúmania.

Slovenské justičné orgány sa ako vykonávajúce orgány stretli s dvomi prípadmi, v ktorých boli české justičné orgány požiadané, aby udelili súhlas s ďalším trestným stíhaním v rámci konania o uznaní. České orgány však súhlas neudelili z dôvodu, že zásada špeciality sa uplatňuje až po odovzdaní odsúdenej osoby na výkon trestu na Slovensku.

Z článku 9 ods. 1 písm. j) rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV však jednoznačne vyplýva, že príslušný orgán vykonávajúceho štátu môže odmietnuť uznanie rozhodnutia a vykonanie trestu, ak vykonávajúci štát pred prijatím rozhodnutia podľa článku 12 ods. 1 predloží v súlade s článkom 18 ods. 3 žiadosť a štát pôvodu v súlade s článkom 18 ods. 2 písm. g) nesúhlasí s tým, aby bola dotknutá osoba trestne stíhaná, odsúdená alebo akýmkoľvek iným spôsobom pozbavená osobnej slobody vo vykonávajúcom štáte za iný trestný čin spáchaný pred odovzdaním, než je trestný čin, pre ktorý bola táto osoba odovzdaná. *Podľa § 16 ods. 1 písm. k) zákona č. 549/2011 Z. z. súd rozhodne o odmietnutí uznania a výkonu rozhodnutia, ak nebol udelený súhlas štátu pôvodu so stíhaním pre iné trestné činy spáchané pred odovzdaním alebo s výkonom trestu pre taký trestný čin.* V predmetných veciach došlo na základe písomného vyjadrenia prokurátora vyššie citovaným postupom k odmietnutiu uznania rozhodnutia. Podľa slovenských justičných orgánov takého odchýlenie sa nie je pozitívnym príkladom spolupráce v praxi.

Krajský súd v Bratislave navrhol, aby Ministerstvo spravodlivosti SR vypracovalo a prijalo jednotné pokyny alebo metodiku, podľa ktorých by sa odsúdené osoby zaraďovali do jednotlivých skupín v závislosti od dĺžky už vykonaného trestu v štáte pôvodu. Na tento účel by bolo vhodné prijať metodiku, ktorá by systematicky jasne, presne a zrozumiteľne kategorizovala spôsob výkonu trestu v slovenských podmienkach s ohľadom na uložený trest v štáte pôvodu.

Zároveň súd navrhol zväziť stanovenie rozlišovacej doložky v rozhodnutí, ktorá by odzrkadľovala mieru, akou sa výkonom trestu zasahuje do práv a slobôd odsúdeného, podľa ktorej by vykonávajúci štát mohol rozhodnúť, do ktorej zo skupín zaradiť odsúdeného, ak sa v štáte pôvodu neurčil osobitný spôsob výkonu trestu.

Počas stretnutí na mieste odborníci z praxe uviedli, že pri vykonávaní osvedčenia podľa rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV sú žiadosti o dodatočné informácie bežné. Tieto žiadosti sa zvyčajne týkali nedostatočných alebo chýbajúcich informácií v niektorých častiach osvedčenia alebo chýbajúcich informácií o oznámení adresovanému odsúdenému alebo jeho stanovisku. Okrem toho sa zdá, že zbytočné omeškanie spôsobujú chýbajúce preklady do slovenského jazyka. Odborná príprava orgánov pôvodu vo všetkých členských štátoch by pomohla vyriešiť tento problém.

4.10. Štatistika

Slovenské orgány nevedú pravidelné štatistiky o odovzdaných alebo uznaných rozhodnutiach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody v prípade EZR. Hodnotiacemu tímu preto poskytnú tieto štatistické údaje za roky 2018 a 2019 (pozri tabuľku nižšie).

	Vydané	Zamietnuté	Prijaté	Zamietnuté	Vzaté späť
2019	28	1	65	nie je k dispozícii	nie je k dispozícii
2018	25	1	67		
Spolu	55	2	132		

Z tabuľky vyplýva, že Slovensko dostalo omnoho viac žiadostí, ako zaslalo. V rokoch 2018 a 2019 dostalo 132 žiadostí o uznanie a zaslalo len 55.

V rokoch 2018 a 2019 zaznamenalo Slovensko ako štát pôvodu dva prípady, keď bolo uznanie osvedčení odmietnuté. V oboch prípadoch išlo o odmietnutie zo strany Českej republiky. Dôvodom bol nedostatok väzieb odsúdených v Českej republike. V roku 2020 sa Slovensko stretlo s jedným odmietnutím uznania zo strany Českej republiky. Tentoraz to bolo spôsobené tým, že trest, ktorý sa mal vykonať, bol kratší ako šesť mesiacov.

4.11. Závery

Novelizovaný zákon transponujúci rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV do slovenského právneho poriadku je účinný od roku 2012 a odborníci z praxe neuviedli žiadne právne problémy, ktoré je potrebné riešiť. Podľa slovenského zákona sú však všetky dôvody odmietnutia povinné, čo nie je v súlade s rámcovým rozhodnutím 2008/909/SVV, podľa ktorého sú všetky dôvody nepovinné.

Zdá sa, že zásada priameho kontaktu medzi rôznymi členskými štátmi funguje veľmi dobre, v niektorých prípadoch je potrebná pomoc ministerstva spravodlivosti, EJS alebo Eurojustu. Slovenské orgány môžu konzultovať s vykonávajúcimi orgánmi s cieľom posúdiť požiadavku nápravy.

K osvedčeniam sa pravidelne prikladajú odsudzujúce rozsudky justičných orgánov štátu pôvodu, ale vždy bez prekladu do slovenského jazyka. Súdny a súdni úradníci však vo všeobecnosti nevyžadujú preklad, čo je v súlade so zákonom č. 549/2011 Z. z.

V každom prípade sa vyhlásenie o súhlase zaznamená do zápisnice z pojednávania. Okrem toho Zbor väzenskej a justičnej stráže poskytuje odsúdeným písomné poučenie o ich právach vrátane informácií o možnosti odovzdania výkonu trestu do domovskej krajiny odsúdeného, čo hodnotiaci tím považuje za najlepší postup.

Úpravy trestu alebo čiastočné uznanie je relatívne bežné, napríklad pri čiastočnom neuznaní rozhodnutia (neuznaní pre niektorý zo zbiehajúcich sa trestných činov) alebo pri určení spôsobu, akým sa má trest odňatia slobody vykonať, teda o umiestnení odsúdeného do ústavu s konkrétnym stupňom strázenia.

Najčastejšími dôvodmi neuznania cudzích rozhodnutí boli neexistencia obojstrannej trestnosti a premlčanie trestného činu. V slovenskom zákone č. 549/2011 Z. z. sa uvádza len jeden nepovinný dôvod odmietnutia. Všetky ostatné dôvody odmietnutia uvedené v rámcovom rozhodnutí 2008/2009/SVV sú podľa slovenského zákona povinné.

Keď Slovensko konalo ako štát pôvodu, justičné orgány sa nestretli s prípadmi, v ktorých by osvedčenie vzali späť z dôvodu ustanovení o predčasnom alebo podmiennečnom prepustení platných vo vykonávajúcom štáte.

Stretli sa však s problémami týkajúcimi sa započítania doby pozbavenia osobnej slobody vykonaného v štáte pôvodu, napr. s tým, že neexistuje právny základ na započítanie, alebo s nezrovnalosťami v informáciách uvedených v časti i) bode 2 osvedčenia, pokiaľ ide o dĺžku už vykonaného trestu.

S ďalšími problémami sa slovenské orgány stretli v súvislosti so súhrnnými trestami, keď orgány štátu pôvodu neidentifikovali rozhodnutie, ktorým sa podmiennečný trest premenil na nepodmiennečný, nepripojili následné rozhodnutie alebo v časti b) osvedčenia uviedli len rozhodnutie, ktorým sa uložil súhrnný trest, na základe čoho nebolo možné prijať následné opatrenia.

Okrem toho sa Slovensko ako vykonávajúci štát stretlo s viacerými prípadmi, keď štát pôvodu neudelil súhlas s ďalším trestným stíhaním z dôvodu, že zásada špeciality sa uplatňuje až po odovzdaní odsúdeného na Slovensko, čo je v rozpore s článkom 9 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV.

5. VZŤAH MEDZI RÁMCOVÝM ROZHODNUTÍM 2002/584/SVV O EZR A RÁMCOVÝM ROZHODNUTÍM 2008/909/SVV O TRESTOCH ODŇATIA SLOBODY

5.1. Problémy súvisiace so vzťahom medzi rámcovým rozhodnutím 2002/584/SVV o EZR a rámcovým rozhodnutím 2008/909/SVV o trestoch odňatia slobody

Možnosť začať konanie o uznaní namiesto odovzdania je stanovená v § 21a zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze. Ak zadržaná osoba nesúhlasí s výkonom trestu odňatia slobody v štáte pôvodu, prokurátor predloží vec súdu, ktorý o tom informuje justičný orgán štátu pôvodu. Okrem toho sa musí štát pôvodu do 30 dní vyjadriť k odovzdaniu výkonu rozhodnutia, na základe ktorého bol vydaný európsky zatýkací rozkaz, do Slovenskej republiky a predložiť osvedčenie a overenú kópiu vykonateľného rozhodnutia.

Počas hodnotiacej návštevy neboli hodnotiacemu tímu predložené žiadne takéto prípady, ale prokuratúry v dotazníku uviedli, že v prípadoch, keď sa konanie o vydaní zmení na konanie o uznaní, informácie v EZR nikdy nepredstavujú dostatočný základ na uznanie. Uviedlo sa tiež, že v žiadnom z oboch prípadov, ktoré sa vyskytli počas skúmaného obdobia, zahraničný justičný orgán nedodrжал 30-dňovú lehotu na predloženie osvedčenia. V jednom z týchto prípadov došlo k predloženiu osvedčenia až po intervencii Eurojustu. Tento prípad sa týkal Rumunska. Aj ministerstvo spravodlivosti potvrdilo, že v daných prípadoch sa podľa článku 4 ods. 6 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV o EZR vyžaduje osvedčenie podľa rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV.

5.2. Závery

Slovenské právne predpisy v tejto veci sú uplatniteľné a jasné, ale prípady sú zriedkavé a odborníci z praxe v tejto oblasti neuviedli žiadne právne problémy.

Slovenské súdy sa doteraz nestretli s podobnými problémami, ako sú uvedené v prípade Poplawski, či už v postavení orgánov vykonávajúceho členského štátu alebo členského štátu pôvodu.

6. RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE 2008/947/SVV O PROBAČNÝCH OPATRENIACH A ALTERNATÍVNYCH SANKCIÁCH

Rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky a probačné rozhodnutia na účely dohľadu nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami bolo do vnútroštátneho právneho poriadku transponované zákonom č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia nespojená s odňatím slobody alebo probačné opatrenie na účely dohľadu v Európskej únii.

Ministerstvo spravodlivosti po transpozícii rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV vydalo internú smernicu oznámenie 40/2017 Ministerstva spravodlivosti SR o vyhlásení Slovenskej republiky k rámcovému rozhodnutiu Rady 2008/947/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky a probačné rozhodnutia na účely dohľadu nad probačnými opatreniami a alternatívnymi sankciami.

6.1. Orgány príslušné pre rámcové rozhodnutie 2008/947/SVV

Keď Slovensko koná ako vykonávajúci štát, príslušný je okresný súd, v ktorého obvode má odsúdený trvalý pobyt alebo posledný trvalý pobyt. Ak odsúdený nemá na Slovensku trvalý pobyt alebo posledný trvalý pobyt, je na konanie príslušný Okresný súd Bratislava I. Na zmenu rozhodných skutočností na určenie príslušnosti súdu sa po začiatku konania neprihliada.

Podľa článku 3 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV bol pre prípady, keď je Slovensko štátom pôvodu, určený ako príslušný na vydanie osvedčenia ktorýkoľvek slovenský súd, ktorý vydal rozhodnutie, ktorým sa ukladá trest nespojený s odňatím slobody alebo ochranné opatrenie nespojené s odňatím slobody.

Slovensko zatiaľ neurčilo ústredný orgán na účely tohto rámcového rozhodnutia.

Úlohou ministerstva spravodlivosti je však poskytovať potrebnú súčinnosť pri žiadostiach slovenského súdu alebo adresovaných príslušnému orgánu iného členského štátu, a to najmä pri zisťovaní informácií potrebných na určenie príslušných orgánov alebo pri overovaní podmienok stanovených v právnom poriadku iného členského štátu na uznanie a výkon rozhodnutí.

Ministerstvo spravodlivosti zohráva metodickú a štatistickú úlohu s cieľom vyhodnotiť praktické uplatňovanie a posúdiť prípadnú potrebu metodického usmernenia.

V justičnom systéme na Slovensku sa neuplatňuje špecializácia a sudcovia nie sú špecializovaní.

V rámci prokuratúr však existuje špecializácia a na generálnej prokuratúre existuje špecializované oddelenie pre medzinárodné záležitosti.

Rámcové rozhodnutie Rady 2008/947/SVV sa vzťahuje len na členské štáty, ktoré ho transponovali do svojho vnútroštátneho práva.

Príslušné orgány udržiavajú priamy kontakt s príslušnými orgánmi iných členských štátov, čo celý postup zjednodušuje. V § 17 ods. 1 zákona č. 533/2011 Z. z. sa tiež stanovuje povinnosť priamej komunikácie s justičnými orgánmi ostatných členských štátov. Ministerstvo spravodlivosti však musí byť informované o žiadostiach prijatých z iného členského štátu a o žiadostiach vydaných slovenským súdom, a to prostredníctvom kópie žiadosti (zo štatistických dôvodov). Priamy kontakt medzi zúčastnenými orgánmi sa považuje za základný kameň medzinárodnej spolupráce.

Ak majú príslušné slovenské orgány ťažkosti s identifikáciou príslušných orgánov iných členských štátov, poskytnú im ministerstvo spravodlivosti potrebnú súčinnosť.

6.1.1. Postup, keď Slovensko koná ako vykonávajúci štát

Slovenské orgány akceptujú žiadosti o uznanie trestných sankcií nespojených s odňatím slobody alebo probačných opatrení v slovenskom a českom jazyku.

Žiadosti môžu byť zaslané poštou, e-mailom alebo faxom a musia byť podpísané.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 533/2011 Z. z. sa rozhodnutie môže uznať a vykonať v Slovenskej republike, ak:

- a) skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie vydané, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, ak odseky 2 až 4 neustanovujú inak²,
- b) odsúdený má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt alebo sa zamýšľa vrátiť na územie Slovenskej republiky,
- c) ukladá trestnú sankciu alebo probačné opatrenie, ktorých povaha spočíva v
 1. povinnosti odsúdeného informovať určený orgán o akejkolvek zmene pobytu alebo pracoviska;
 2. zákaze vstupu do určenej lokality, miesta alebo určitej oblasti v štáte pôvodu alebo vo vykonávajúcom štáte;
 3. povinnosti, ktorá obsahuje obmedzenia týkajúce sa opustenia územia vykonávajúceho štátu;
 4. pokynoch týkajúcich sa správania, pobytu, vzdelávania a odbornej prípravy, trávania voľného času alebo obsahujúcich obmedzenia alebo podmienky, ktoré sa týkajú výkonu povolania;
 5. povinnosti podávať v určenom čase správy určenému orgánu;
 6. povinnosti vyhýbať sa kontaktu s určenými osobami;

² § 4 zákona č. 533/2011 Z. z.

(2) Ak sa žiada o uznanie a výkon rozhodnutia pre trestný čin, za ktorý možno v štáte pôvodu uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky a ktorý je v osvedčení o vydaní rozhodnutia označený priradením k jednej alebo k viacerým kategóriám trestných činov uvedených v odseku 3, súd neskúma, či ide o čin trestný podľa právneho poriadku Slovenskej republiky (obojstranná trestnosť).

(4) Pre priradenie trestného činu k niektorej z kategórií trestných činov uvedených v odseku 3 sa nevyžaduje, aby sa pomenovanie alebo znaky trestného činu podľa právneho poriadku štátu pôvodu a Slovenskej republiky zhodovali.

7. povinnosti vyhýbať sa kontaktu s určenými predmetmi, ktoré odsúdený použil alebo môže použiť na účely spáchania trestného činu;
8. povinnosti nahradiť škodu spôsobenú trestným činom;
9. povinnosti vykonávať verejnoprospešné práce;
10. povinnosti spolupracovať s probačným úradníkom alebo
11. povinnosti podrobiť sa liečeniu alebo liečbe závislosti.

Dôvody odmietnutia sú stanovené v § 12 ods. 1 zákona č. 533/2011 Z. z. v súlade s článkom 11 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV:

- a) porušenie zásady *ne bis in idem*,
- b) skutok nie je trestným činom podľa slovenského právneho poriadku a nejde o trestné činy uvedené v článku 10 rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV; vo vzťahu k daniam, poplatkom, clám alebo k mene nie je možné odmietnuť výkon rozhodnutia iba preto, že právny poriadok Slovenskej republiky neupravuje rovnaký druh daní alebo ciel alebo neobsahuje rovnaké ustanovenia týkajúce sa daní, poplatkov, ciel alebo meny ako právny poriadok štátu pôvodu;
- c) osoba, voči ktorej rozhodnutie smeruje, je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu;
- d) porušenie veku trestnoprávnej zodpovednosti,
- e) výkon rozhodnutia je podľa slovenského právneho poriadku premlčaný a na stíhanie trestného činu je daná právomoc slovenských orgánov podľa slovenského právneho poriadku;
- f) osoba, voči ktorej rozhodnutie smeruje, nemá na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt, alebo z okolností vyplýva, že sa nezamýšľa vrátiť na územie Slovenskej republiky, alebo ak členský štát obvyklého pobytu odsúdeného nesúhlasí s odovzdaním výkonu rozhodnutia do Slovenskej republiky;
- g) dĺžka výkonu trestnej sankcie alebo probačného opatrenia je kratšia ako šesť mesiacov;
- h) rozhodnutie zjavne nezodpovedá vydanému osvedčeniu alebo ak je vydané osvedčenie neúplné, nie je priložený preklad, alebo ak neobsahuje všetky údaje potrebné na vydanie rozhodnutia o uznaní a výkone a nebolo riadne doplnené na základe žiadosti súdu v určenej lehote;

- i) veci týkajúce sa rozhodnutí vydaných v neprítomnosti;
- j) uložená trestná sankcia alebo probačné opatrenie zahŕňajú také opatrenia zdravotnej starostlivosti alebo také opatrenia zo sociálnej oblasti, ktoré nemožno vzhľadom na slovenský právny poriadok, systém zdravotníctva alebo sociálny systém vykonať;
- k) nejde o trestnú sankciu ani probačné opatrenie podľa § 4 ods. 1 písm. c).

Podľa § 13 ods. 1 až 3 zákona č. 533/2011 Z. z. môžu súdy nahradiť alebo upraviť opatrenia dohľadu alebo ich trvanie, ak sú nezlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Osvedčenia sú adresované priamo príslušným súdom. Podľa zákona je súd povinný informovať odsúdeného o rozhodnutí o uznaní probačného rozhodnutia, o uznaní sa rozhoduje na neverejnom zasadnutí (§ 11 ods. 1 a 4 zákona č. 533/2011 Z. z.). Počas osobného rozhovoru sa uviedlo, že súd zvyčajne informuje odsúdeného o začatí konania, ale keďže na otázky odpovedal len jeden sudca, nie je zrejmé, či ide o jeho osobnú prax alebo o všeobecnú prax. Zákon nevyžaduje, aby bol odsúdený informovaný pred vydaním rozhodnutia o uznaní, vyžaduje sa v ňom len písomné vyjadrenie prokurátora (§ 11 ods. 1 zákona č. 533/2011 Z. z.).

Osvedčenie, rozhodnutie a ostatné písomnosti možno zasielať do iného členského štátu alebo prijímať z iného členského štátu poštou alebo inou bezpečnou formou, ktorá umožňuje vyhotovenie písomného znenia pod podmienkou umožňujúcou posúdiť ich hodnovernosť. Ak to súd pre overenie hodnovernosti osvedčenia, rozhodnutia a ostatných písomnosti považuje za potrebné, požiada justičný orgán členského štátu o zaslanie originálov.

Lehota, v ktorej musí súd vydať rozhodnutie, je 60 dní od doručenia rozhodnutia a osvedčenia. Počas rozhovoru sa uviedlo, že táto lehota postačuje na prijatie rozhodnutia. Prokurátori vysvetlili, že súdy im zvyčajne určujú lehotu troch pracovných dní na vydanie písomného vyjadrenia, bez ktorého sudca nemôže prijať rozhodnutie.

Odborníci z praxe tiež uviedli, že do tejto 60-dňovej lehoty sa nezapočítava čas, keď súd zabezpečuje dodatočné informácie od štátu pôvodu. Lehota sa vo väčšine prípadov dodržiava.

Príslušné orgány štátu pôvodu sa spravidla kontaktujú v dôsledku problémov s osvedčením, napr. ak je neúplné. O dodatočné informácie žiadajú súdy priamo, a nie prostredníctvom ministerstva spravodlivosti. Opýtaní odborníci z praxe však neuviedli žiadne príklady toho, aký druh informácií na osvedčeniach chýbal.

Podľa zákona č. 533/2011 Z. z. je proti rozhodnutiu prípustné odvolanie s odkladným účinkom (§ 11 ods. 6), ktoré môže podať odsúdená osoba alebo prokurátor.

Odbor probácie nemá právnu subjektivitu. Odbory probácie sa zriaďujú na súdoch, aby im poskytovali podporu. Súdy rozhodnutia vydávajú, ale vykonávajú ich probační úradníci, ktorí zostávajú v kontakte s odsúdenými a súdom a dohliadajú a podávajú súdu správy v prípadoch:

- nahradenia väzby dohľadom,
- podmiennečného zastavenia trestného stíhania,
- podmiennečného upustenia od ochranej výchovy (mladiství páchatelia),
- podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody,
- trestu domáceho väzenia,
- trestu povinnej práce,
- trestu zákazu pobytu,
- trestu zákazu účasti na verejných podujatiach,
- podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody,
- ochranného dohľadu,
- ochranného/predbežného opatrenia v občianskoprávnom konaní.

Nedodržanie lehoty je súd povinný bez meškania oznámiť justičnému orgánu štátu pôvodu vrátane dôvodov nedodržania tejto lehoty. Súčasne musí oznámiť novú lehotu, v ktorej očakáva vydanie rozhodnutia. Slovenskí odborníci z praxe uviedli, že sa nestretli so žiadnymi problémami s dodržaním lehoty na vydanie rozhodnutia o uznaní.

Rozhodnutie o uznaní sa doručuje odsúdenému, prokurátorovi a obhajcovi, ak bol obhajca zvolený. Pri uplatňovaní tohto rámcového rozhodnutia nie je povinné mať obhajcu. Proti rozhodnutiu súdu je prípustné odvolanie, ktoré môže podať prokurátor alebo odsúdený.

6.1.1. Postup, keď Slovensko koná ako štát pôvodu

Podľa slovenského právneho poriadku môže súd odovzdať do vykonávajúceho štátu výkon rozhodnutia o:

- a) podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody za súčasného nariadenia probačného dohľadu alebo uloženia primeraných obmedzení alebo povinností;
- b) nariadení probačného dohľadu alebo uložení primeraných obmedzení alebo povinností podmiennečne odsúdenému;
- c) podmiennečnom upustení od potrestania za súčasného nariadenia probačného dohľadu alebo uloženia primeraných obmedzení alebo povinností;
- d) uložení trestu domáceho väzenia;
- e) uložení trestu povinnej práce;
- f) uložení trestu zákazu činnosti;
- g) uložení trestu zákazu pobytu;
- h) uložení ochranného dohľadu alebo
- i) uložení ochranného liečenia formou ambulantného liečenia;
- j) iných probačných opatreniach, o ktorých členský štát oznámil, že nad nimi možno na jeho území vykonať dohľad alebo inak zaistiť ich kontrolu.

Pokiaľ ide o poskytovanie informácií o možnosti odovzdania výkonu probačných opatrení alebo alternatívnych sankcií do iného členského štátu, slovenskí odborníci z praxe uviedli, že je na probačnom úradníkovi, aby sa odsúdeného pri prvom kontakte s ním spýtal na jeho miesto pobytu a informoval ho o možnosti odovzdania výkonu probačného opatrenia alebo alternatívnej sankcie do členského štátu, v ktorom má obvyklý pobyt. V opačnom prípade môže sudca informovať dotknutú osobu, že výkon probačného opatrenia možno odovzdať do krajiny jej pobytu. Odsúdená osoba musí súhlasiť s odovzdaním (písomná dohoda).

Odborníci z praxe boli požiadaní, aby poskytli dodatočné informácie o informovaní dotknutej osoby o možnosti výkonu trestu v inom členskom štáte. Uviedli, že ak má odsúdený pobyt v zahraničí alebo tam pracuje, informuje ho o možnosti výkonu svojho trestu v zahraničí sudca na pojednávaní. Súhlas sa zaznamená v súdnom spise, takže od odsúdeného sa nevyžaduje osobitný písomný súhlas.

Ak sa pomery odsúdeného zmenia (pobyt, zamestnanie v zahraničí) počas výkonu trestu, probačný úradník ho písomne alebo ústne informuje o možnosti odovzdať výkon trestu do iného členského štátu. Ak probačný úradník informuje ústne, urobí o tom úradný záznam, ktorý sa založí do spisu.

Osvedčenie vyplňa sudca alebo vyšší súdny úradník. Otázka vypočutia nebola predmetom rozhovoru, ale podľa slovenského právneho poriadku (zákon č. 533/2011 Z. z.) sa zdá, že v tejto veci sa neuskutočňuje žiadne vypočutie. Podľa právneho poriadku je súd, ktorý vydal pôvodné rozhodnutie o trestnej sankcii, zašle rovnopis tohto rozhodnutia s riadne vyplneným osvedčením vykonávajúcemu justičnému orgánu členského štátu. Keďže sa neuskutočnilo vypočutie, proti osvedčeniu nie je ani prípustný žiadny opravný prostriedok.

Žiadosť sa zasiela členskému štátu, v ktorom má odsúdený obvyklý pobyt, alebo ak z okolností vyplýva, že sa zamýšľa vrátiť na jeho územie. Na žiadosť odsúdeného možno výkon rozhodnutia odovzdať aj do iného členského štátu, ako bol uvedený, ak s tým vykonávajúcí justičný orgán tohto členského štátu súhlasí.

Príslušný súd je povinný informovať Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o odovzdaní výkonu rozhodnutia, ako aj o akýchkoľvek podstatných zmenách v konaní, ako je napríklad späťvzatie žiadosti o odovzdanie výkonu rozhodnutia, žiadosti o odovzdanie výkonu rozhodnutia späť na Slovensko alebo ak bola odsúdenému udelená milosť alebo amnestia.

Súd môže rozhodnúť o späťvzátí odovzdania výkonu rozhodnutia v lehote 10 dní od doručenia informácie, ak nepovažuje najvyššiu možnú výmeru nepodmienečného trestu odňatia slobody za dostatočnú z hľadiska naplnenia účelu uloženej trestnej sankcie alebo probačného opatrenia. Rovnako môže súd postupovať aj vtedy, ak v súlade s právnym poriadkom vykonávajúceho štátu upravenú trestnú sankciu alebo probačné opatrenie nepovažuje za dostatočné z hľadiska naplnenia jeho účelu. Slovenské orgány sa však nestretli s prípadom, keď museli osvedčenie vziať späť.

6.2. Problémy súvisiace s neuplatňovaním rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV

Slovenskí odborníci z praxe nezaznamenali pri vykonávaní tohto rámcového rozhodnutia žiadne významné problémy. Vnútroštátna právna úprava je jasná, úradníci sú informovaní, ale existuje priestor na zlepšenie.

V prípade potreby odbor justičnej spolupráce v trestných veciach pravidelne poskytuje súdom poradenstvo. S cieľom pomôcť odborníkom z praxe pri vykonávaní rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV ministerstvo spravodlivosti vytvorilo aj interné webové sídlo, na ktoré majú prístup všetky sudy. Poskytuje súdom praktické informácie a individuálne údaje o jednotlivých členských štátoch vrátane odkazu na justičný atlas EJS, v ktorom sa uvádzajú príslušné zahraničné orgány a príslušné osvedčenia a vyhlásenia členských štátov. Ministerstvo spravodlivosti tieto informácie v prípade potreby aktualizuje.

Keďže medzi sudcami neexistuje špecializácia v oblasti medzinárodnej trestnej spolupráce, je pomerne osvedčeným postupom, že existuje vnútroštátna justičná sieť v trestných veciach (jedno kontaktné miesto na každom súde na Slovensku), ktorá má výročné zasadnutia, zoznam na zasielanie e-mailov atď.

Ministerstvo spravodlivosti SR poskytlo hodnotiacemu tímu štatistické údaje o uznaných a odovzdaných prípadoch za posledné tri roky.

Rok	Prijaté	Odoslané	Spolu
2018	12	22	34
2019	7	29	36
2020 do 30. 11. 2020	2	4	6
Spolu	21	55	76

Nemožno povedať, že by slovenskí úradníci toto rámcové rozhodnutie vôbec nevyužívali. Problematika je však zložitejšia. Slovensko nie je jediným členským štátom s nízkym počtom prípadov, rovnaký problém majú aj iné členské štáty.

Väčšina odovzdaných alebo vykonaných prípadov sa týkala Českej republiky (80 %). Ďalšími zúčastnenými krajinami boli Poľsko, Maďarsko a Holandsko. Väčšina žiadostí bola schválená, jedna žiadosť Českej republiky bola zamietnutá podľa článku 11 ods. 1 písm. d) rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV (rozsudok sa týka skutkov, ktoré podľa práva vykonávajúceho štátu nie sú trestným činom). Slovensko ako štát pôvodu zaznamenalo len jeden prípad, keď Česká republika odmietla uznať rozsudok a osvedčenie, pretože skutok sa podľa českého práva nepovažoval za trestný čin.

Najčastejšie sa uplatňovali tieto druhy probačných opatrení:

- povinnosť podrobiť sa liečeniu alebo liečbe závislosti,
- povinnosť spolupracovať s probačným úradníkom,
- povinnosť vykonávať verejnoprospešné práce.

Ako uviedol odborník zo súdu, za odovzdanie výkonu probačného opatrenia alebo alternatívnej sankcie je zodpovedný sudca/súd. Dodal však, že odovzdanie závisí aj od iniciatívy probačného a mediačného úradníka a od toho, či je schopný zistiť dôvod odovzdania. Úloha probačných a mediačných úradníkov pri vykonávaní rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV však v slovenskom zákone č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí nie je upravená.

Probační úradníci patria do právomoci príslušného krajského súdu, ale za miesto výkonu sú zodpovedné príslušné okresné sudy. Podľa probačných úradníkov môže mať na počet prípadov vplyv aj pracovné zaťaženie z dôvodu obmedzených možností individuálnej práce s odsúdenými.

Ministerstvo spravodlivosti však pracuje na dvojročnom projekte s cieľom:

- identifikovať prekážky, ktorým v súčasnosti čelí probačná a mediačná služba,
- určenie potrieb modernej probačnej služby v rámci verejnej správy a štátnej služby a navrhnuť jej štruktúru,
- určiť špecializáciu probačných úradníkov a rozdeliť pracovné zaťaženie rozdelením činností dohľadu nad probáciou a mediácie medzi zamestnancov,
- vymedziť povinné nástroje a postupy posudzovania a riadenia rizík/potrieb, ktoré zatiaľ nie sú implementované v probácii,
- vypracovať návrhy právnych predpisov na základe týchto cieľov.

6.3. Závery

Ako je zrejmé zo štatistík, tento právny nástroj sa v praxi často nepoužíva. Počet odovzdávaných prípadov je však dvojnásobný v porovnaní s počtom prijatých prípadov.

Slovensko ako štát pôvodu zaznamenalo len jeden prípad, keď Česká republika neuznala rozsudok a osvedčenie, pretože skutok sa podľa českého práva nepovažoval za trestný čin.

Slovenskí odborníci z praxe nezaznamenali pri vykonávaní tohto rámcového rozhodnutia žiadne významné problémy.

Medzi sudcami neexistuje špecializácia v oblasti medzinárodnej trestnej spolupráce.

Za odovzdanie výkonu probačného opatrenia alebo alternatívnej sankcie je zodpovedný sudca/súd. Počet odovzdaných prípadov však závisí aj od iniciatívy probačných a mediačných úradníkov, čo znamená identifikovať prípady, v ktorých by bolo vhodné výkon opatrenia odovzdať. Úloha probačných a mediačných úradníkov pri vykonávaní rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV však v slovenskom zákone č. 533/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí nie je upravená.

Podľa probačných úradníkov môže mať na počet prípadov vplyv aj pracovné zaťaženie z dôvodu obmedzených možností individuálnej práce s odsúdenými.

Ministerstvo spravodlivosti však pripravuje dvojročný projekt s cieľom stanoviť špecializáciu probačných úradníkov, prehodnotiť rozdelenie pracovného zaťaženia, vymedziť nástroje a postupy posudzovania a riadenia rizík a pripraviť zmeny právnych predpisov.

7. RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE RADY 2009/829/SVV O EURÓPSKOM PRÍKAZE NA DOHLAD

Rámcové rozhodnutie 2009/829/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozhodnutia o opatreniach dohľadu ako alternatíve väzby bolo do vnútroštátneho právneho poriadku transponované zákonom č. 161/2013 Z. z. o odovzdávaní, uznávaní a výkone rozhodnutí o opatreniach dohľadu ako náhrade väzby v Európskej únii (ďalej len „zákon o odovzdávaní opatrení dohľadu“).

Ministerstvo spravodlivosti po transpozícii rámcového rozhodnutia 2009/829/SVV vydalo internú smernicu – oznámenie 30/2017 Ministerstva spravodlivosti SR, ktorým oznámilo, že 13. júla 2017 vydalo vyhlásenia podľa článku 6 ods. 1, článku 8 ods. 2 a článku 24 rámcového rozhodnutia Rady 2009/829/SVV z 23. októbra 2009 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozhodnutia o opatreniach dohľadu ako alternatíve väzby medzi členskými štátmi Európskej únie.

7.1. Orgány príslušné pre rámcové rozhodnutie 2009/829/SVV

Keď Slovenská republika koná ako vykonávajúci štát, príslušný je okresný súd, v ktorého obvode má dotknutá osoba trvalý pobyt alebo posledný trvalý pobyt. Ak je obvyklým pobytom odsúdeného na území Slovenskej republiky súčasne trvalý pobyt aj prechodný pobyt, príslušný je okresný súd, v obvode ktorého má dotknutá osoba trvalý pobyt. Ak dotknutá osoba nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt alebo posledný trvalý pobyt, je na konanie príslušný Okresný súd Bratislava I. V súdnictve na Slovensku sa neuplatňuje špecializácia a sudcovia nie sú špecializovaní. Na zmenu rozhodných skutočností na určenie príslušnosti sa po začiatku konania neprihliada.

Ak je Slovenská republika štátom pôvodu, príslušným orgánom je aj sudca pre prípravné konanie, ktorý rozhoduje o väzbe podľa všeobecného predpisu o trestnom konaní.

Prokurátor vydáva len písomné vyjadrenie. Ak sa proti rozhodnutiu súdu podá sťažnosť, nemá odkladný účinok.

K článku 6 ods. 2 rámcového rozhodnutia 2009/829/SVV nebolo urobené vyhlásenie ani neboli určené nejustičné orgány ako orgány príslušné pre prijímanie rozhodnutí.

Neexistuje ústredný orgán na vybavovanie žiadostí podľa rámcového rozhodnutia 2009/829/SVV, kontakt sa uskutočňuje priamo medzi príslušnými súdmi na Slovensku a v členských štátoch, hoci ministerstvo spravodlivosti musí byť zo štatistických dôvodov o týchto prípadoch informované (žiadosti prijaté z iného členského štátu, ako aj žiadosti vydané slovenským súdom).

Ministerstvo spravodlivosti poskytuje v prípade potreby súčinnosť so žiadosťami súdu alebo príslušného orgánu členského štátu. Ministerstvo spravodlivosti poskytuje užitočné informácie o príslušných orgánoch, jazykových požiadavkách a právnych otázkach.

Medzi súdmi na Slovensku a ostatnými členskými štátmi existuje priamy kontakt.

7.1.1. Keď Slovensko koná ako vykonávajúci štát

Súd rozhodne o tom, či sa rozhodnutie o opatreniach dohľadu uzná a vykoná, na neverejnom zasadnutí po písomnom vyjadrení prokurátora. Súd rozhoduje uznesením.

Príslušný súd rozhoduje o všetkých otázkach súvisiacich s uznaním a výkonom rozhodnutia o opatreniach dohľadu a informuje ministerstvo spravodlivosti o doručení rozhodnutia o opatreniach dohľadu a osvedčenia justičným orgánom štátu pôvodu súd a zašle mu kópie uvedených písomností.

Súd musí vydať rozhodnutie do 20 dní od doručenia rozhodnutia a osvedčenia. Do tejto lehoty sa nezapočítava obdobie, počas ktorého súd zabezpečuje dodatočné informácie od justičného orgánu štátu pôvodu, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie o uznaní a výkone vrátane doplnenia osvedčenia, ak osvedčenie nie je úplné alebo zjavne nezodpovedá rozhodnutiu o opatreniach dohľadu.

Nedodržanie lehoty musí súd bezodkladne oznámiť justičnému orgánu štátu pôvodu vrátane dôvodov nedodržania tejto lehoty. Súčasne oznámi novú lehotu, v ktorej vydá rozhodnutie.

Rozhodnutie sa musí doručiť odsúdenému a prokurátorovi. Proti rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, ktorá nemá odkladný účinok, pričom súd o sťažnosti musí rozhodnúť do 20 pracovných dní od jej podania.

Ak nie je dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia podľa § 14 zákona č. 161/2013 Z. z., súd rozhodne o uznaní takého rozhodnutia a súčasne rozhodne, že sa také rozhodnutie vykoná. Dôvody odmietnutia stanovené v zákone č. 161/2013 Z. z. sú identické s dôvodmi stanovenými v rámcovom rozhodnutí 2009/829/SVV.

Ak bol rozhodnutím o opatreniach dohľadu uložený taký druh opatrení dohľadu, ktoré nie sú zlučiteľné so slovenským právnym poriadkom, súd ich nahradí takými opatreniami dohľadu, ktoré by mohol uložiť, ak by v konaní o podobnom skutku rozhodoval sám. Súd pritom dbá o to, aby v čo najväčšej miere zodpovedali pôvodne uloženým opatreniam dohľadu. Takto uložené opatrenia dohľadu nesmú byť prísnejšie než pôvodné opatrenia dohľadu uložené justičným orgánom štátu pôvodu.

S prihliadnutím na obdobie vyznačené v osvedčení, počas ktorého je potrebné kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu v Slovenskej republike, môže súd požiadať justičný orgán štátu pôvodu o oznámenie, aké dodatočné obdobie bude ešte potrebné na účely kontroly dodržiavania týchto opatrení dohľadu.

Súd je povinný bezodkladne informovať justičný orgán štátu pôvodu (§ 17 zákona č. 161/2013 Z. z.).

Prokurátor okresnej prokuratúry v obvode okresného súdu, ktorý požiadal o vyjadrenie, preskúma písomnosti predložené súdom. Ak písomnosti nie sú úplné, prokurátor ich vráti súdu so žiadosťou adresovanou justičnému orgánu štátu pôvodu o dodatočné informácie, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie o uznaní a výkone vrátane doplnenia osvedčenia, ak osvedčenie nie je úplné alebo zjavne nezodpovedá rozhodnutiu o opatreniach dohľadu. Ak súd písomnosti predloží a sú splnené všetky podmienky, prokurátor predloží súdu písomné vyjadrenie obsahujúce posúdenie splnenia podmienok na uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia a návrh súdneho rozhodnutia.

7.1.2 Keď Slovensko koná ako štát pôvodu

Súd môže odovzdať výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu do iného členského štátu, ak dotknutá osoba bola s uloženými opatreniami dohľadu oboznámená, má v tomto členskom štáte obvyklý pobyt a so svojím návratom do tohto členského štátu súhlasí.

Súd môže odovzdať výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu aj do iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom má dotknutá osoba svoj obvyklý pobyt, ak s tým súhlasí justičný orgán členského štátu, do ktorého sa má výkon rozhodnutia o opatreniach dohľadu odovzdať.

Súd dotknutú osobu poučí o jej povinnosti dostaviť sa pred súd na základe predvolania a dodržiavať uložené opatrenia dohľadu vo vykonávajúcom štáte, ako aj o možnosti vyžiadať ju na základe EZR, ak tieto povinnosti poruší.

Súd, ktorý vydal rozhodnutie o opatreniach dohľadu, zašle rovnopis tohto rozhodnutia s riadne vyplneným a podpísaným osvedčením justičnému orgánu vykonávajúceho štátu a kópiu Ministerstvu spravodlivosti SR. Tomuto súdu patrí právomoc kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu dovtedy, kým justičný orgán vykonávajúceho štátu toto rozhodnutie neuzná a jeho uznanie súdu neoznami.

Opatrenia dohľadu, ktorých kontrolu dodržiavania možno odovzdávať medzi Slovenskou republikou a iným členským štátom, sú:

- a) povinnosť dotknutej osoby informovať príslušný orgán vo vykonávajúcom štáte o každej zmene miesta pobytu najmä na účely doručovania predvolaní na výsluch alebo na konanie pred súdom v rámci trestného konania v štáte pôvodu;
- b) povinnosť nevstupovať do určitých lokalít, na miesta alebo do vymedzených oblastí v štáte pôvodu alebo vo vykonávajúcom štáte;
- c) povinnosť zdržiavať sa v určenom čase, ak je ustanovený, na určenom mieste;
- d) povinnosť zahŕňajúca obmedzenia týkajúce sa opustenia územia vykonávajúceho štátu;
- e) povinnosť hlásiť sa v určenom čase určitému orgánu;
- f) povinnosť vyhýbať sa kontaktu s určitými osobami súvisiacimi s údajne spáchanými trestnými činmi.

Medzi Slovenskou republikou a iným členským štátom možno odovzdávať kontrolu dodržiavania aj iných opatrení dohľadu, ako sú uvedené opatrenia dohľadu, ak členský štát oznámil, že bude kontrolovať ich dodržiavanie na svojom území. Takéto opatrenia dohľadu zahŕňajú najmä:

- a) povinnosť zdržať sa určitých činností v súvislosti s údajne spáchanými trestnými činmi, najmä výkonu určitých povolaní alebo výkonu určitého druhu zamestnania;
- b) zákaz viesť motorové vozidlo;

- c) povinnosť zložiť určenú sumu peňazí alebo dať iný druh záruky, ktorú možno splniť prostredníctvom určeného počtu splátok alebo naraz;
- d) povinnosť podstúpiť liečenie alebo liečbu závislosti;
- e) povinnosť vyhýbať sa kontaktu s určitými predmetmi súvisiacimi s údajne spáchanými trestnými činmi.

Súd prijíma všetky následné rozhodnutia vo vzťahu k rozhodnutiu o opatreniach dohľadu, ktorých kontrola dodržiavania bola odovzdaná do vykonávajúceho štátu, najmä preskúmanie a zrušenie rozhodnutia o opatreniach dohľadu, zmena opatrení dohľadu uložených dotknutej osobe a vydanie EZR podľa osobitného predpisu.

Súd justičnému orgánu vykonávajúceho štátu bezodkladne oznámi každé následné rozhodnutie, ako aj skutočnosť, že proti rozhodnutiu o opatreniach dohľadu bol podaný opravný prostriedok.

Na výzvu justičného orgánu vykonávajúceho štátu súd bezodkladne potvrdí, či je kontrola dodržiavania opatrení dohľadu podľa okolností konkrétneho prípadu vo vykonávajúcom štáte stále potrebná, a ak je to vhodné, zároveň prijme následné rozhodnutie.

Pred uplynutím obdobia vyznačeného v osvedčení, počas ktorého je potrebné kontrolovať dodržiavanie opatrení dohľadu vo vykonávajúcom štáte, súd (z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť justičného orgánu vykonávajúceho štátu) oznámi, aké dodatočné obdobie bude ešte potrebné na kontrolu dodržiavania týchto opatrení dohľadu.

7.2. Problémy súvisiace s neuplatňovaním rámcového rozhodnutia 2009/829/SVV

Slovenské orgány uviedli, že sa doteraz nestretli so žiadnymi prípadmi rozhodnutí – prijatých alebo zasielaných – podľa rámcového rozhodnutia 2009/829/SVV, a preto nemajú žiadne skúsenosti s uplatňovaním tohto právneho nástroja v praxi. Z tohto dôvodu nemôžu predložiť konkrétne návrhy na zlepšenie praktického uplatňovania predmetného rámcového rozhodnutia.

Uvítali by však, keby sa členské štáty s praktickými skúsenosťami podelili o svoje osvedčené postupy a odporúčania na zlepšenie jeho uplatňovania.

Ako odborníci z praxe poznamenali, diskusia o alternatíve k väzbe bola už niekoľko rokov predmetom diskusie, a to aj na európskej úrovni. Ide o komplexnejší problém a mnohé členské štáty čelia nedostatku praktických skúseností.

Podľa odborníkov z praxe môžu byť dôvody neuplatňovania rámcového rozhodnutia v postavení štátu pôvodu takéto:

- Odborníci z praxe poznamenali, že je potrebné zohľadniť pozadie trestnej politiky na Slovensku. Ustanovenia TZ a TP, podľa ktorých možno osobu vziať do väzby, len ak sú splnené zákonom stanovené podmienky (v prípadoch závažných trestných činov), sa musia prísne dodržiavať. Toto opatrenie sa používa len ako posledná možnosť. Pre sudcov predstavuje nahradenie väzby európskym príkazom na dohľad v takýchto prípadoch značné riziko. V prípadoch, keď nejde o závažný trestný čin, nie je dôvod použiť väzbu.
- Ďalším dôvodom môže byť nedostatok dôvery v to, že dotknutá osoba si bude plniť povinnosti vyplývajúce z opatrenia dohľadu, čo by mohlo viesť k mareniu vyšetrovania alebo jeho výraznému spomaleniu.

Odborníkom z praxe nie sú známe všetky relevantné prípady. Slovenské orgány uviedli, že urobili všetko vo svojich silách na zvýšenie informovanosti, a je zodpovednosťou nezávislých sudcov zvážiť všetky okolnosti prípadu vrátane toho, čo sa stane, ak nahradia väzbu opatrením európskeho príkazu na dohľad.

- Niektorí odborníci z praxe považujú úpravu vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí v EÚ za zložitú a abstraktnú.
- Preklad do slovenského jazyka na webovom sídle EJS v súvislosti so vzájomnými nástrojmi je nekvalitný alebo chýba. Uviedlo sa, že len obmedzený počet odborníkov z praxe má dostatočné znalosti cudzích jazykov, a preto musia pracovať s prekladom do slovenského jazyka na webovom sídle EJS. Nekvalitný alebo úplne chýbajúci preklad do slovenského jazyka tak pre nich môže byť demotivujúci alebo komplikovaný, keď potrebujú využívať nástroje justičnej spolupráce. Preto by bolo žiaduce, aby sa zlepšili slovenské preklady písomností v atlase EJS.

Slovenskí odborníci z praxe predstavili niekoľko nápadov, ktoré by mohli pomôcť zlepšiť uplatňovanie rámcového rozhodnutia:

- Vytvoriť databázu prípadov, na ktoré sa vzťahuje rámcového rozhodnutia. Keďže nemajú žiadne skúsenosti s týmto rámcovým rozhodnutím, databáza by mohla zahŕňať prípady z iných členských štátov, ktoré by odborníkom z praxe pomohli pochopiť, ako funguje v iných členských štátoch a aké opatrenia dohľadu sa používajú na nahradenie väzby v praxi a v ktorých prípadoch.
- Zlepšiť slovenské preklady na webovom sídle EJS.

7.3. Závěry

Slovenská vnútroštátna právna úprava je komplexná, jasná a dostatočná pre opatrenia dohľadu (ESO) stanovené v § 3 zákona č. 161/2013 Z. z.

Slovenské orgány v súvislosti s týmto rámcovým rozhodnutím nevydali žiadne osvedčenia. Treba však poznamenať, že slovenské justičné orgány ani nedostali žiadne žiadosti o uznanie opatrení dohľadu. Slovenské justičné orgány preto nemajú žiadne skúsenosti s týmto rámcovým rozhodnutím.

Ako uviedli slovenské justičné orgány, z dôvodov uvedených v bode 7.2 článku 4 bode 1 tejto správy, nemajú vhodné prípady na využitie tohto nástroja. Hodnotiaci tím sa však domnieva, že slovenské súdne orgány mohli mať niekoľko prípadov vhodných na využitie tohto rámcového rozhodnutia. Zdá sa, že sa obávajú používať ho, pretože nevedia, ako funguje v praxi. Ďalším dôvodom by mohlo byť, že odborníci z praxe o tejto možnosti nevedia alebo sa domnievajú, že táto alternatíva väzby je v trestnom konaní neefektívna. Preto je potrebné, aby boli k jeho využívaniu povzbudzované iným členskými štátmi prostredníctvom výmeny najlepších postupov, ako aj prostredníctvom ďalších medzinárodných webových seminárov, seminárov, školení atď.

Ustanovenia zákona č. 161/2013 Z. z. sa vzťahujú na všetky osoby rovnakým spôsobom bez ohľadu na to, kde žijú. Preto sa uplatňuje rovnakým spôsobom na všetkých páchatelov a na všetky prípady.

Hodnotiaci tím nabáda slovenské justičné orgány, aby v budúcnosti toto rámcové rozhodnutie uplatňovali, aby mohli využívať jeho výhody. Je potrebné mať na pamäti, že právo na slobodu a prezumpcia nevinu by mohli byť dôvodom na nahradenie väzby niektorým z opatrení dohľadu do vydania súdneho rozhodnutia.

Slovenské orgány doplnili, že v prípade vzatia osoby do väzby by sa s ňou zaobchádzalo rovnako bez ohľadu na to, či ide o slovenského štátneho občana alebo cudzinca, t. j. bez ohľadu na jej štátnu príslušnosť alebo miesto pobytu.

S cieľom vyhnúť sa zbytočným nákladom a ťažkostiam súvisiacim s odovzdávaním osoby, voči ktorej sa vedie trestné konanie, na účely výsluchu alebo súdneho konania by členské štáty mali umožniť využitie telekonferencie a videokonferencie. Podľa slovenského právneho poriadku možno osobu vo väzbe vypočuť prostredníctvom videokonferencie.

Hoci sa toto rámcové rozhodnutie vzťahuje na všetky trestné činy a neobmedzuje sa na konkrétne druhy ani závažnosť trestných činov, opatrenia dohľadu by sa vo všeobecnosti mali uplatňovať pri menej závažných trestných činoch.

Treba však poznamenať, že slovenské justičné orgány nedostali žiadne žiadosti o uznanie opatrení dohľadu.

7.4. Advokátska komora

Hodnotiaci tím sa tiež stretol so zástupcami advokátskej komory. Diskusia sa týkala otázok, ako je vzdelávanie/odborná príprava a výber právnikov.

Poukázali na to, že advokátska komora organizuje školenia zamerané na rôzne oblasti práva vrátane rámcových rozhodnutí, ktoré boli predmetom hodnotenia, účasť však nie je povinná. Školitelia sú z justičných inštitúcií alebo ministerstva spravodlivosti. Plány odbornej prípravy sú založené na prieskumoch potrieb a preferencií, ktoré sa uskutočňujú prostredníctvom regionálnych zástupcov advokátskej komory. Advokátska komora vypracovala aj príručky o procesných právach obvinených a podozrivých. Rámcové rozhodnutie o EZR a judikatúra sú súčasťou tohto materiálu a sprístupňujú sa všetkým účastníkom konania.

Takisto sa poukázalo na to, že právnici v praxi nemajú veľa skúseností s prípadmi týkajúcimi sa nástrojov vzájomného uznávania z dôvodu nízkeho počtu prípadov. Napríklad jeden zo zástupcov advokátskej komory špecializujúci sa na trestné právo zdôraznil, že počas svojej kariéry, t. j. siedmich rokov, mal len jeden prípad týkajúci sa EZR.

Existujú dva spôsoby výberu obhajcu. Prvý vyplýva z práva odsúdeného alebo stíhaného zvoliť si obhajcu, čo je najlepší spôsob výberu advokáta so skúsenosťami v príslušnej oblasti. Ak si však dotknutá osoba nemôže dovoliť zaplatiť obhajcu, obhajcu ustanoví súd zo zoznamu *ex offio* obhajcov na základe náhodného výberu elektronickými prostriedkami. V takom prípade existuje značné riziko, že vybraný advokát nebude mať skúsenosti, keďže zoznam *ex offio* obhajcov zahŕňa advokátov, ktorí nemajú skúsenosti s trestným právom alebo s nástrojmi vzájomného uznávania.

Úroveň informovanosti advokátov o rámcových rozhodnutiach je otázna, pretože na túto konkrétnu oblasť sa nezameriava veľa právnikov.

Zdá sa, že uvedená nízka úroveň informovanosti súvisí aj so systémom výberu obhajcov. Systém výberu sa pred tromi rokmi zmenil, pretože sa považoval za neprijateľný. V trestných veciach ich vyberal sudca alebo súdny úradník, a to opakovane tých istých advokátov. V súčasnosti sú všetci členovia na zozname advokátskej komory uvedení ako všeobecní advokáti, takže nie sú rozdelení na trestných a obchodných právnikov. Každý advokát si vyberie svoju špecializáciu a ak si neželá, aby ho súd vybral v konkrétnych trestných veciach, môže požiadať o vymazanie zo zoznamu *ex offio* obhajcov. Väčšina z nich to však neurobí, aby mohli získať viac prípadov. Cieľom nového systému výberu znamená, že advokáti na tomto zozname by mali mať v priebehu roka približne rovnaký počet prípadov.

V oblasti trestného práva je nevyhnutné mať obhajcu a úlohou obhajcu je chrániť práva a oprávnené záujmy obvineného. Preto v súvislosti s výberom *ex offio* obhajcov vzniká otázka, ako môže advokát, ktorý sa nešpecializuje na danú oblasť, chrániť práva a oprávnené záujmy odsúdených alebo podozrivých.

8. VZDELÁVANIE

8.1. Vzdelávanie v súvislosti s rámcovým rozhodnutím 2002/584/SVV

Vzdelávanie v Slovenskej republike poskytuje Justičná akadémia Slovenskej republiky ako vzdelávacia inštitúcia s celoštátnou pôsobnosťou, ktorá zabezpečuje, organizuje a vykonáva celoživotné vzdelávanie sudcov, prokurátorov, súdnych úradníkov, asistentov sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a asistentov prokurátorov.

Justičná akadémia Slovenskej republiky poskytuje vzdelávanie v oblasti EZR v pravidelných intervaloch. Vzdelávanie sa poskytuje primárne sudcom a prokurátorom, ale je otvorené aj ďalším cieľovým skupinám (vyšší súdni úradníci, justiční stážisti, asistenti sudcov najvyššieho súdu, právni čakatelia prokuratúry). Ročne sa koná približne 130 – 150 vzdelávacích aktivít s približne 5 400 účastníkmi. Okrem toho je všeobecne dostupné online vzdelávanie.

Vzdelávanie justičných stážistov je povinné. Celoživotné vzdelávanie poskytované justičnou akadémiou nie je pre sudcov a prokurátorov povinné.

V priemere sa na podujatiach zameraných na problematiku praktického uplatňovania nástrojov vzájomného uznávania zúčastňuje približne 100 zástupcov cieľovej skupiny justičnej akadémie. Počas pandémie COVID-19 sa vzdelávania uskutočňovalo online. Napríklad 19. októbra 2020 sa uskutočnilo online školenie o EZR, na ktorom sa zúčastnilo 77 ľudí. V roku 2022 sa uskutočnia tri vzdelávacie aktivity zamerané na EZR. Vzdelávanie o EZR je predmetom aktivít justičnej akadémie pre sudcov a prokurátorov.

Justičná akadémia hodnotí školenie na základe hodnotiacich hárkov na konci školenia. Na základe nich vyhodnocuje kvalitu školenia a požiadavky cieľovej skupiny na ďalšie vzdelávanie v tejto oblasti.

Témy EZR a s ním súvisiace aplikačné problémy sú pravidelne zaradované na pracovných poradách organizovaných pre krajské prokuratúry, konkrétne špecialistov na právny styk s cudzinou, v rozsahu ich kompetencií. K EZR bolo na úrovni krajských prokuratúr prijatých viacero usmernení. Taktiež bol vo forme usmernenia vypracovaný manuál k postupu pri podaní návrhu na vydanie EZR, ktorý zahŕňa aj povinnosti prokurátora pri tomto postupe vyplývajúce z príkazu generálneho prokurátora SR por. č. 14/2016 z 13. decembra 2016 o postupe prokurátorov v oblasti medzinárodnej justičnej spolupráce v trestných veciach. Pracovné porady boli zamerané aj na otázku vhodnosti a proporcionality podania návrhu na vydanie EZR. Prokurátori krajských prokuratúr sa tiež zúčastňujú na vzdelávacích aktivitách organizovaných justičnou akadémiou o danej problematike.

Každý prokurátor dostáva raz týždenne prehľad o judikatúre ESLP a na celoslovenských poradách špecialistov na medzinárodnú justičnú spoluprácu v trestných veciach sa pravidelne poskytuje prehľad o judikatúre SDEÚ.

V roku 2019 justičná akadémia zrealizovala podujatie s názvom „Trestné právo Európskej únie – aplikačná prax“, v rámci ktorého bola prezentovaná aj judikatúra SDEÚ v predmetnej oblasti. Problematika judikatúry SDEÚ, ktorá má vplyv na EZR sa rieši aj v rámci vnútroštátnej justičnej siete pre trestné veci.

Prokurátori uviedli, že okrem aktivít justičnej akadémie možno považovať za odbornú prípravu aj pracovné porady riaditeľky medzinárodného odboru GP SR, keďže na týchto poradách je venovaný priestor aj uvedenej problematike, a to tak z hľadiska aplikačných problémov, ako aj z hľadiska judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a SDEÚ.

V rámci týchto porád je tiež daný priestor na informovanie zo strany národného člena v Eurojuste, ako aj hlavného kontaktného bodu EJS. Mimo termínov uvedených pracovných porád je nadriadenou prokuratúrou zabezpečovaná informovanosť podriadených prokuratúr distribúciou materiálov k danej problematike. Uvedené poznatky sú raz ročne sumarizované aj na pracovných poradách špecialistov na agendu právneho styku s cudzinou v oblasti medzinárodnej justičnej spolupráce v trestných veciach na úrovni krajských prokuratúr.

Medzinárodné vzdelávanie

Okrem toho existuje úzka spolupráca medzi justičnou akadémiou a EJTN. Justičná akadémia napríklad vysiela odborníkov z praxe na vzdelávacie podujatia organizované EJTN na základe pridelených miest, ale v posledných dvoch rokoch sa na podujatiach tohto druhu nezúčastnili žiadni zástupcovia.

Vnútroštátna justičná sieť

Dôležitým zdrojom informácií je vnútroštátna justičná sieť medzi súdmi na Slovensku (pre každý okresný alebo krajský súd je určený jeden kontaktný bod). Súdny šírili príslušné materiály v rámci vnútroštátnej justičnej siete prostredníctvom e-mailov a stretnutí. Odborníci z ministerstva spravodlivosti okrem toho členov siete informujú o súčasnom vývoji (napr. o príručke o brexite), praktických problémoch a novinkách v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach na zasadnutiach siete, ktoré sa konajú pravidelne počas celého roka. Okrem toho si tieto kontaktné body na súdoch vymieňajú užitočné informácie alebo skúsenosti od kolegov. Odborníci z praxe často využívajú vnútroštátnu justičnú sieť, pretože je nekomplikovaná a poskytuje rýchly prístup k informáciám a praktické rady.

Príručky

Prokurátori okresných a krajských prokuratúr sú oboznámení s existenciou Príručky Komisie o vydávaní a vykonávaní európskeho zatykača a o použití v praxi. Prokurátori sa taktiež oboznamujú so všetkými materiálmi poskytnutými Eurojustom. Prokurátori sú informovaní o výsledkoch plenárnych zasadnutí EJS prostredníctvom kontaktných bodov EJS.

Webové sídlo EJS:

Súdy sú informované o praktických nástrojoch sprístupnených na webovom sídle EJS prostredníctvom vnútroštátnej justičnej siete (jeden kontaktný bod na každom okresnom či krajskom súde).

Okrem toho sa praktické informácie o EZR na základe rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV uverejňujú na intranetových stránkach ministerstva spravodlivosti, ku ktorým majú prístup všetky súdy, s individuálnymi údajmi o každom členskom štáte vrátane odkazu na justičný atlas EJS, kde sú uvedené príslušné orgány, osvedčenia a vyhlásenia členských štátov. Ministerstvo spravodlivosti tieto informácie v prípade potreby aktualizuje.

Prokurátori sú priebežne informovaní o praktických nástrojoch dostupných na webovom sídle EJS prostredníctvom kontaktných bodov EJS a používajú ich v praxi. Najčastejšie je využívaný Atlas na identifikáciu príslušného justičného orgánu, právna knižnica na získanie informácií o stave implementácie jednotlivých právnych nástrojov a o vyhláseniach členských štátov EÚ k jednotlivým právnym nástrojom. V tejto časti sú taktiež k dispozícii formuláre vo všetkých jazykových verziách (EZR, EVP).

8.2. Vzdelávanie v súvislosti s rámcovým rozhodnutím 2008/909/SVV

Justičná akadémia poskytuje pravidelne vzdelávanie o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii.

Vzdelávanie sa poskytuje primárne sudcom a prokurátorom, ale je otvorené aj ďalším cieľovým skupinám (vyšší súdni úradníci, justiční stážisti, asistenti sudcov najvyššieho súdu, právni čakatelia prokuratúry).

V priemere sa na podujatiach zameraných na problematiku praktického uplatňovania nástrojov vzájomného uznávania zúčastňuje približne 100 zástupcov zákonom vymedzenej cieľovej skupiny justičnej akadémie.

V rámci možností sa špecialisti na právny styk s cudzinou zúčastňujú vzdelávacích podujatí uskutočňovaných Justičnou akadémiou SR a Generálnou prokuratúrou SR. Prokurátori podporujú ďalšie odborné vzdelávacie aktivity organizované za účasti odborníkov, ktorí sa danou problematikou zaoberajú v praxi, a to nielen zo Slovenska.

Ministerstvo spravodlivosti poskytuje súdom informácie v danej oblasti prostredníctvom vnútroštátnej justičnej siete, a to buď vo forme emailovej komunikácie (vrátane zaslania relevantných dokumentov) alebo vo forme zasadnutí kontaktných bodov tejto vnútroštátnej siete, ktoré sa konajú spravidla raz ročne.

Okrem toho sú na intranetových stránkach ministerstva spravodlivosti, ku ktorým majú prístup všetky sudy, zverejnené praktické informácie týkajúce sa odovzdania odsúdeného na výkonu trestu na základe rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV s individuálnymi údajmi o každom členskom štáte vrátane odkazu na justičný atlas EJS, kde sú uvedené príslušné orgány, osvedčenia a vyhlásenia členských štátov. Ministerstvo spravodlivosti tieto informácie v prípade potreby aktualizuje.

Prokurátori sú priebežne oboznamovaní so všetkými relevantnými materiálmi poskytnutými Eurojustom. Takisto sú prostredníctvom kontaktných miest EJS v prokuratúre informovaní o výsledkoch plenárnych zasadnutí EJS a o praktických nástrojoch dostupných na webovom sídle EJS a používajú ich v praxi.

8.3. Vzdelávanie v súvislosti s rámcovými rozhodnutiami 2008/947/SVV a 2009/829/SVV

Na intranetových stránkach ministerstva spravodlivosti, ku ktorým majú prístup všetky sudy, sú zverejnené praktické informácie týkajúce sa odovzdania opatrení dohľadu na základe rámcového rozhodnutia 2008/947/SVV s individuálnymi údajmi o každom členskom štáte vrátane odkazu na justičný atlas EJS, kde sú uvedené príslušné orgány, osvedčenia a vyhlásenia členských štátov. Ministerstvo spravodlivosti tieto informácie v prípade potreby aktualizuje. Ministerstvo spravodlivosti plánuje v budúcnosti niečo podobné, aj pokiaľ ide o praktické uplatňovanie rámcového rozhodnutia 2009/829/SVV.

Vzdelávanie zvyčajne zabezpečuje justičná akadémia, ale v prípade niektorých projektov aj ministerstvo spravodlivosti. Spätná väzba o kvalite vzdelávacej aktivity sa uskutočňuje vždy po jej skončení vo forme dotazníka, v ktorom respondenti vyjadrujú úroveň spokojnosti s jej odbornou úrovňou a obsahovou náplňou.

Justičná akadémia vzdeláva probačných a mediačných úradníkov len v obmedzenom rozsahu (predovšetkým na podporu ich mäkkých zručností). Za vzdelávanie probačných a mediačných úradníkov v danej oblasti zodpovedá primárne ministerstvo spravodlivosti. Ministerstvo spravodlivosti v spolupráci s justičnou akadémiou od roku 2019 zvýšilo počet vzdelávacích aktivít v oblasti probácie/mediácie so zameraním na zručnosti v oblasti sociálnej práce, psychológie a iných mäkkých zručností. Za odbor probácie, mediácie a prevencie kriminality ministerstva spravodlivosti sa doposiaľ nikto nezúčastnil vzdelávania zameraného na toto rámcové rozhodnutie na úrovni EÚ.

Neexistujú žiadne osobitné príručky o používaní opatrení rámcových rozhodnutí 2008/947/SVV a 2009/829/SVV, ale informácie na intranetových stránkach ministerstva spravodlivosti sú dostatočné.

Na získavanie užitočných informácií alebo skúseností od kolegov je veľmi užitočná vnútroštátna sieť medzi súdmi na Slovensku, ktorá využíva e-maily a stretnutia a kontaktné osoby na každom súde. Využíva sa často, pretože je nekomplikovaná a poskytuje rýchly prístup k informáciám.

8.4. Závery

Justičná akadémia je vzdelávacia inštitúcia s celoštátnou pôsobnosťou, ktorá zabezpečuje a organizuje celoživotné vzdelávanie sudcov, prokurátorov, súdnych úradníkov, asistentov sudcov najvyššieho súdu a asistentov prokurátorov.

Poskytuje približne 130 – 150 vzdelávacích aktivít ročne na rôzne témy s približne 5 400 účastníkmi vrátane vzdelávania týkajúceho sa rámcových rozhodnutí, ktoré boli predmetom hodnotenia.

Otázky týkajúce sa EZR a problémy s ich vykonávaním sa pravidelne riešia na pracovných stretnutiach organizovaných pre regionálne prokuratúry. Okrem toho sa prijali rôzne usmernenia k EZR a vypracovala sa príručka s cieľom poskytnúť prokurátorom usmernenia týkajúce sa konania o EZR v medzinárodnej justičnej spolupráci v trestných veciach. Pracovné porady boli zamerané aj na otázku vhodnosti a proporcionality podania návrhu na vydanie EZR. Každý prokurátor dostáva raz týždenne prehľad o judikatúre ESLP. Okrem toho sa špecialistom na medzinárodnú justičnú spoluprácu pravidelne poskytuje prehľad o judikatúre SDEÚ.

Ďalej existuje úzka spolupráca medzi justičnou akadémiou a EJTN. Za posledné dva roky sa však na vzdelávaní nezúčastnili žiadni zástupcovia. Vnútroštátna justičná sieť je pomerne dobre rozvinutá.

V priemere sa na podujatiach zameraných na problematiku praktického uplatňovania rámcového rozhodnutia 2008/909/SVV zúčastňuje približne 100 zástupcov zákonom vymedzenej cieľovej skupiny justičnej akadémie. Prokurátori sa okrem toho zúčastňujú na vzdelávacích podujatiach nielen na Slovensku.

Pokiaľ však ide o rámcové rozhodnutia 2008/947/SVV a 2009/829/SVV, justičná akadémia školí probačných a mediačných úradníkov len v obmedzenom rozsahu. Za vzdelávanie probačných a mediačných úradníkov v danej oblasti zodpovedá primárne ministerstvo spravodlivosti. Za odbor probácie, mediácie a prevencie kriminality ministerstva spravodlivosti sa doposiaľ nikto nezúčastnil vzdelávania zameraného na tieto rámcové rozhodnutia na úrovni EÚ.

Ministerstvo spravodlivosti má dobre vypracované intranetové stránky, ku ktorým majú prístup všetci členovia súdnictva. Obsahuje praktické informácie o odovzdaní výkonu probačných opatrení, opatrení dohľadu a alternatívnych sankcií a s údajmi o každom členskom štáte vrátane odkazu na justičný atlas EJS, kde sú uvedené príslušné orgány, osvedčenia a vyhlásenia členských štátov. Ministerstvo spravodlivosti tieto informácie v prípade potreby aktualizuje. Ministerstvo spravodlivosti plánuje v budúcnosti niečo podobné, aj pokiaľ ide o praktické uplatňovanie rámcového rozhodnutia 2009/829/SVV.

9. ZÁVEREČNÉ POZNÁMKY, ODPORÚČANIA A NAJLEPŠIE POSTUPY

9.1. Návrhy Slovenska

Bolo by užitočné, keby EJS doplnila opatrenie týkajúce sa prevozu osoby do atlasu EJS a do Fiches Belges s cieľom umožniť rýchlu identifikáciu príslušného orgánu a požiadaviek týkajúcich sa potrebných dokumentov, lehôt a akceptovaných jazykov.

9.2. Odporúčania

Tím expertov, ktorý vykonával hodnotenie Slovenska, mal možnosť dostatočne preskúmať systém v Slovenskej republike, pokiaľ ide o praktické vykonávanie a uplatňovanie smerníc a nariadení.

Slovenská republika by mala 18 mesiacov po prijatí tejto správy príslušnou pracovnou skupinou nadviazať na nižšie uvedené odporúčania.

Hodnotiaci tím sa domnieva, že slovenským orgánom by bolo vhodné predložiť niekoľko návrhov. Okrem toho sa na základe rôznych osvedčených postupov predkladajú príslušné odporúčania EÚ, jej inštitúciám a agentúram, najmä Eurojustu a EJS.

9.2.1. Odporúčania pre Slovenskú republiku

Odporúčanie č. 1: (Rámcové rozhodnutia 2002/548/SVV a 2008/909/SVV) Je vhodné rozšíriť kontaktné miesta EJS na súdoch (krajských súdoch), keďže sudca vždy rozhoduje o vydaní EZR na návrh prokurátora, a to aj v predsúdnom konaní.

Odporúčanie č. 2: (Rámcové rozhodnutia 2002/548/SVV a 2008/909/SVV) Hodnotiaci tím nabáda Slovensko, aby zvážilo akceptovanie osvedčení a súvisiacich písomností v angličtine, pretože pre niektoré členské štáty môže byť náročné nájsť prekladateľa schopného preložiť ich do slovenčiny.

Odporúčanie č. 3: (Rámcové rozhodnutie 2008/909/SVV) Je vhodné určiť na krajských súdoch sudcov špecializovaných na vydávanie rozhodnutí v prípadoch vzájomného uznávania a výkonu trestov odňatia slobody (ako v prípade EZR).

Odporúčanie č. 4: (Rámcové rozhodnutia 2008/909/SVV, 2008/947/SVV a 2009/829/SVV) Odporúča sa poskytovať vzdelávanie odborníkom z praxe v oblasti rámcových rozhodnutí, najmä 2008/947/SVV, 2008/909/SVV a 2009/829/SVV (justičná akadémia podľa vlastných informácií od roku 2018 neposkytla vzdelávanie v tejto oblasti).

Odporúčanie č. 5: (Rámcové rozhodnutie 2009/829/SVV) Hodnotiaci tím nabáda slovenské justičné orgány, aby sa pokúsili využiť tento nástroj v praxi, ak sa v budúcnosti vyskytnú nejaké vhodné prípady.

Odporúčanie č. 6: Hodnotiaci tím nabáda Slovensko, aby vytvorilo na intranete osobitné stránky venované rámcovému rozhodnutiu 2009/829/SVV so všetkými príslušnými dokumentmi a judikatúrou.

9.2.2. Odporúčania advokátskej komore

Odporúčanie č. 1:

Vypracovať viacero zoznamov *ex offio* obhajcov podľa konkrétnych oblastí práva s cieľom zabezpečiť účinnú obhajobu.

9.2.3. Odporúčania pre Európsku úniu a jej inštitúcie a ostatné členské štáty

Odporúčanie č. 1: Správne vyplňať formulár EZR a uvádzať všetky relevantné skutočnosti, najmä v prípadoch súdnych konaní v neprítomnosti.

Odporúčanie č. 2: Pri vydávaní EZR by členské štáty mali starostlivo zvážiť zásadu proporcionality a pred vydaním EZR by sa vždy mali pokúsiť použiť iné právne nástroje.

Odporúčanie č. 3: Ak členský štát z akéhokoľvek dôvodu vydá proti tej istej osobe ďalší EZR založený na tom istom trestnom čine, mal by okamžite zrušiť predchádzajúci EZR.

Odporúčanie č. 4: Je potrebné, aby členský štát uviedol správne/úplné informácie o dátume, kedy bola osoba pozbavená osobnej slobody, aby sa toto pozbavenie osobnej slobody úplne a správne započítalo do trestu, ktorý sa má vykonať.

9.2.4. *Odporúčania pre Europol/Eurojust/Komisiu*

Odporúčanie pre EJS: Zabezpečiť, aby sa zlepšil preklad obsahu na webovom sídle EJS do slovenčiny, čím sa webová stránka EJS sprístupní odborníkom z praxe, ktorí nehovoria anglicky, aby mohli v plnej miere využívať tam uverejnené informácie.

Odporúčanie pre Komisiu: Hodnotiaci tím nabáda Komisiu, aby vypracovala príručky o rámcových rozhodnutiach 2008/947/SVV a 2009/829/SVV s praktickými príkladmi na uľahčenie ich využívania odborníkmi z praxe.

9.3. Najlepšie postupy

1. Zbor väzenskej a justičnej stráže poskytuje odsúdeným písomné poučenie o právach, pričom odsúdení podpisom potvrdia, že boli poučení.
2. V zákone č. 154/2010 Z. z. o EZR sa nestanovuje žiadna záväzná lehota na dočasné odovzdanie, čo slovenským justičným orgánom umožňuje pružne reagovať na žiadosť dožadujúceho štátu.
3. Veľmi užitočná a dobre rozvinutá vnútroštátna justičná sieť na šírenie informácií o medzinárodnej spolupráci v trestných veciach.
4. Štátna príslušnosť odovzdávanej osoby nie je rozhodujúcim kritériom pre odovzdanie; slovenské súdne orgány odovzdávajú do iných členských štátov aj slovenských štátnych príslušníkov.
5. V rámci generálnej prokuratúry bol zriadený špecializovaný medzinárodný odbor, ktorý sa zaoberá prípadmi EZR a vydal aj interný pokyn o tom, ako riešiť prípady EZR v praxi.
6. Pred vydaním EZR sa vykoná dvojité kontrola zásady proporcionality – prokurátormi a na súde vyšším súdnym úradníkom a sudcom.

ANNEX A: THE IMPACT OF COVID-19 ON JUDICIAL COOPERATION IN CRIMINAL MATTERS

SLOVAK REPUBLIC	
EAW <i>-issuing of EAWs (suspension; impact on EAWs already issued; priority given to issuing new EAWs + criteria)</i> <i>- execution and postponement of the actual surrender (legal basis, adequacy, release of surrendered persons, measures to prevent released persons from absconding)</i> <i>-expected resuming of surrenders</i>	Impact on the issuing of EAWs The SK authorities are not prioritising the issuing of EAWs. Such a measure would not be in accordance with the relevant provisions of the Slovak legislation. Impact on the execution of EAWs and postponement of the actual surrender Surrenders are still possible with the neighbouring countries. According to the decision of the Supreme Court of the Slovak Republic, a colour scan of the original EAW is sufficient for the SK authorities, an additional hard copy is not required. This makes the procedure faster. Impact on surrender, extradition, transfer by land In the majority of cases, surrenders are performed with neighbouring countries, while the protection rules were set up. Impact on surrender, extradition, transfer by air Yes, we have stopped all surrenders performed with non-neighbouring countries. All our airports were closed for commercial flights. We regularly ask for an extension to the deadline for surrenders from abroad and in cases when a country insists on performing the surrender, we had to manage it via our state air carrier as an exception from the rule. On the other hand, our judicial authorities are in favour of extending these deadlines as EAW executing authority in all cases. The Ministry of Justice has issued an order explaining the best practice due to the impact of COVID-19. Legal basis for postponing the actual surrender The courts in Slovakia use Article 23 of FD 2002/584/JHA (both relevant paragraphs) as the legal basis for the temporary suspension of surrenders.

<i>-transit</i>	Adequacy of these provisions The SK authorities consider these provisions sufficient to deal with the current situation. Releases of requested persons following the postponement of the surrender Currently we are not aware of any cases in which the non-compliance with relevant deadlines has led to the release of persons in custody. Transit Transit is still possible, usually it is allowed, while individual cases are considered by the Ministry of Justice. The protection rules are requested.
Precautionary measures for surrender, extradition and transfer - COVID-19 test - health certificate - quarantine - face masks	Precautionary measures A negative COVID-19 test not older than 3 days is needed but if the executing Member State does not provide it, the person is tested in Slovakia. We would appreciate reciprocity. There is still an obligation to wear a mask on public transport. Overnight stays are assessed on a case by case basis as different rules apply to citizens of different countries and the conditions are still under review. Please also note following: - Extraditions are considered on a case by case basis and where conditions allow, the extradition is executed. - Transfers of convicted persons are considered on a case by case basis and where conditions allow the transfer is executed. Specific measures for the person to be transferred A person who is surrendered from abroad for the purpose of executing a custodial sentence is placed in a 14-day quarantine within the prison facilities and undergoes a medical examination. Slovakia asks for the escorted person to be tested for COVID-19. If the country that has surrendered the person to Slovakia is not able to provide the testing, the person is tested in Slovakia. A general medical certificate

	giving the health status of the escorted person is requested. Specific measures for escorting police officers We require the escorting teams/officers carrying out the surrender from both countries to be protected during the escort (mask, gloves) and to respect general personal protection rules during the surrender. All the police officers who are abroad for the purpose of transport and surrender wear protective equipment. Subsequently, these police officers undergo a 14-day quarantine. However, it has to be pointed out that these measures are not long-term solutions as the number of police officers available to arrange transport is more and more limited due to the quarantine requirement. These precautions have been taken in relation to all Member States and in relation to cases where Slovakia is the issuing State. Need (or not) for further guidance on precautionary measures Not considered necessary at this stage.
Extradition <i>-suspension</i> <i>-legal basis</i> <i>-third countries involved</i> <i>-expected duration of suspension</i>	Impact on extradition procedures We are temporarily suspending decisions on granting extradition to third countries under Slovak legislation, which does not set specific time limits for these decision. This measure is applied in relation to all third countries generally due to the restrictions on cross-border traffic and health protection measures. The Slovak authorities did not encounter any suspension of extradition from third countries to Slovakia. Need (or not) for further exchange of information We would welcome information from other Member States
Transfer of sentenced persons <i>-prioritisation in issuing/execution</i>	Impact on the transfer of sentenced persons We are not currently applying prioritisation to other instruments of judicial cooperation. As regards the transfer of prisoners (FD 2008/909/JHA), all transfers were temporary suspended.
SIRENE Bureaus <i>-working of SIS bureau</i> <i>-exchange of</i>	Impact on the working of the SIRENE Bureau The SIRENE Bureau Slovakia is already working at full capacity.

<i>information with other SIS Bureaus</i>	Impact on the exchange of information with other SIRENE Bureaus We did not experience significant difficulties in the information exchange as regards the time limits or any other problems.
EIO and MLA <i>-prioritisation in issuing/execution</i> <i>-electronic transmission</i> <i>-whom to contact</i>	Impact on the issuing of EIOs and MLA requests We are not currently applying prioritisation to instruments of judicial cooperation. Impact on the execution of EIOs and MLA requests EIO and other requests delivered to the Slovak Republic are not only executed in emergency cases but almost as usual, bearing in mind the current situation regarding the COVID-19 pandemic and special measures applied, however delays may occur due to the Slovak state of emergency related to COVID-19 which is causing delays, as it is across the world. Some measures, in particular interrogations carried out in the presence of representatives of foreign authorities, have to be postponed. We do still execute all the MLA requests, urgent matters are executed with priority and of course all the procedures are executed under very strict hygiene rules (at least 2 m between persons, protective equipment, use of disinfectants, etc.) We use videoconferences for interrogations where possible. (Electronic) transmission and contact details EIOs should be sent to the ordinary addresses as indicated in the EJNI Atlas. Requests delivered to the Central Authority (to the address as indicated in the EJNI Atlas) will be forwarded in accordance with the applicable legislation to the appropriate judicial authority (district or regional prosecutors' offices) for execution, however, this may cause delays and for this reason it is strongly recommended to send all requests to the appropriate authorities as indicated in the EJNI Atlas. Under the applicable Slovak legislation, the EIO and other requests should be delivered to Slovak Republic by ordinary mail and <u>in emergency cases by email</u> indicating that original request has been or will

	be sent by ordinary mail.
Freezing and confiscation orders <i>-prioritisation in issuing/execution</i>	Impact on freezing and confiscation orders We are not currently applying prioritisation to instruments of judicial cooperation.
JITs <i>-prioritisation and alternative telecommunication solutions</i>	Impact on JITs We are not currently applying prioritisation to instruments of judicial cooperation.
Recommended channels for transmission of <i>-urgent requests -information exchange</i>	We suggest using the EJN (national correspondents) for the exchange of information, particularly if general and/or legal issues arise. For operational issues we consider the SIS SIRENE to be the best channel.
Any other relevant information	N/A

**Programme of the VTC preparatory meeting with representatives
of the Slovak Republic**

Thursday, 25 March 2021

[Venue: VTC meeting]

[Participants: representatives of the Banská Bystrica District Court, the Prosecutor-General's Office, the Žilina Regional Prosecutor's Office, the Probation, Mediation and Crime Prevention Department of Ministry of Justice and the Ministry of Justice.]

09:00 - 09:15	Opening speeches, introduction of the host team and the evaluation team;
09:15 - 11:30	Presentation by the Prosecutor-General's Office and the Court, followed by a Q&A; discussion
11:30 - 12:00	Break
12:00 - 14:30	Presentation by the Probation, Mediation and Crime Prevention Department of the Ministry of Justice followed by a Q&A; discussion

**Programme of the on-site evaluation visit with representatives of the Slovak Republic,
Bratislava**

Monday, 22 November 2021

Arrival of the evaluation team in the Slovak Republic

18:00 - Internal meeting of the evaluation team

Tuesday, 23 November 2021

[Venue: Ministry of Justice, Račianska 71, Bratislava]

[Participants: representatives of the regional courts, the district courts and the Ministry of Justice]

09:00 – 09:15 Welcome speeches, introduction of the host team and the evaluation team

09:15 - 12:00 Presentations by the regional courts on FD 2002/584/JHA, followed by a Q&A; discussion

12:00 – 13:15 Lunch break

13:15 – 16:00 Presentations by the regional courts on FD 2008/909/JHA, followed by a Q&A; discussion

17:00 – 18:30 Internal meeting of the evaluation team

19:00 Official dinner

Wednesday, 24 November 2021

[Venue: Ministry of Justice, Račianska 71, Bratislava]

[Participants: representatives of the Prosecutor-General's Office, the Regional Prosecutor's Office, the Judicial Academy, the Bar Association and the Ministry of Justice]

09:00 – 10:50 Presentations by the prosecutors' offices on FD 2002/584/JHA, followed by a Q&A; discussion

10:50 – 11:00 Coffee break

11:00 – 13:00 Presentations by the prosecutors' offices on FD 2008/909/JHA, followed by a Q&A; discussion

13:00 – 14:00 Lunch break

- 14:00 – 15:00 Presentation by the Judicial Academy on training and the Ministry of Justice on its role, followed by a Q&A; discussion
- 15:00 – 16:00 Presentation of the Slovak Bar Association, followed by Q&A; discussion
- 18:00 - 19:30 Internal meeting of the evaluation team

Thursday, 25 November 2021

[Venue: Ministry of Justice, Račianska 71, Bratislava]

[Participants: representatives of the SIRENE Bureau, the Prison and Court Guard Service, the Prosecutor-General's Office, the district courts and the Ministry of Justice]

- 09:00 – 10:15 Presentations by the SIRENE National Bureau, followed by followed by a Q&A; discussion
- 10:15 – 10:25 Coffee break
- 10:30 – 12:00 Presentation by the Prison and Court Guard Service, followed by a Q&A; discussion
- 12:00 – 13:00 Lunch break
- 13:00 – 14:30 Presentation of the conclusions and recommendations of the evaluation team
- 15:30 - 17:00 Internal meeting of the evaluation team

ANNEX C: PERSONS INTERVIEWED/MET

On Thursday, 25 March 2021, from 9:00 to 14:00, VTC preparatory meeting with representatives of the Banská Bystrica District Court, the Prosecutor-General's Office, the Žilina Regional Prosecutor's Office, Probation, Mediation and Crime Prevention Department of the Ministry of Justice.

Venue: via the VTC platform

Person interviewed/met	Organisation represented
Rastislav Mihalovič	Ministry of Justice, Judicial Cooperation in Criminal Matters Division, senior state adviser
Alexander Kunošík	Ministry of Justice, Judicial Cooperation in Criminal Matters Division, director
Zuzana Gálusová	Ministry of Justice, Judicial Cooperation in Criminal Matters Division, senior state adviser
Nina Chlapečková	Ministry of Justice, Judicial Cooperation in Criminal Matters Division, senior state adviser
Anna Ondrejová	Prosecutor-General's Office, International Department, prosecutor
Stanislav Jakubčík	Žilina Regional Prosecutor's Office, prosecutor
Martin Mihók	Banská Bystrica District Court, higher court officer
Samuel Burský	Ministry of Justice, Probation, Mediation and Crime Prevention Department, director

**Programme of the on-site evaluation visit with representatives of the Republic
Slovakia, Bratislava**

On Tuesday 23rd November 2021, from 9:00 to 12:00, meeting with representatives of the regional courts, the Banská Bystrica district court, the Ministry of Justice.

Venue: the Ministry of Justice (Račianska 71, Bratislava)

Person interviewed/met	Organisation represented
Alexander Kunošík	Ministry of Justice
Zuzana Gálusová	Ministry of Justice
Nina Chlapečková	Ministry of Justice
Rastislav Mihalovič	Ministry of Justice
Martin Mihók	Banská Bystrica District Court
Roman Reištetter	Banská Bystrica District Court
Jitka Halušková	Banská Bystrica Regional Court
Martin Ľupták	Banská Bystrica Regional Court
Barbora Kollárová	Trnava Regional Court

On Tuesday 23rd November 2021, from 13:15 to 16:00, meeting with representatives of the regional courts, the Banská Bystrica District Court, the Ministry of Justice.

Venue: the Ministry of Justice (Račianska 71, Bratislava)

Person interviewed/met	Organisation represented
Alexander Kunošík	Ministry of Justice
Zuzana Gálusová	Ministry of Justice
Nina Chlapečková	Ministry of Justice
Rastislav Mihalovič	Ministry of Justice
Martin Mihók	Banská Bystrica District Court
Roman Reištetter	Banská Bystrica District Court
Jitka Halušková	Banská Bystrica Regional Court
Martin Ľupták	Banská Bystrica Regional Court
Barbora Kollárová	Tnava Regional Court

On Wednesday, 24.11.2021, from 9:00 to 10:50, meeting with representatives of the Prosecutor-General's Office, the Žilina Regional Prosecutor's Office, the Ministry of Justice

Venue: the Ministry of Justice (Račianska 71, Bratislava)

Person interviewed/met	Organisation represented
Alexander Kunošík	Ministry of Justice
Zuzana Gálusová	Ministry of Justice
Nina Chlapečková	Ministry of Justice
Rastislav Mihalovič	Ministry of Justice
Anna Ondrejová	Prosecutor-General's Office
Viera Muriňová	Prosecutor-General's Office
Stanislav Jakubčík	Žilina Regional Prosecutor's Office

On Wednesday, 24.11.2021, from 11:00 to 12:50, meeting with representatives of the Prosecutor-General's Office, the Žilina Regional Prosecutor's Office, the Ministry of Justice

Venue: the Ministry of Justice (Račianska 71, Bratislava)

Person interviewed/met	Organisation represented
Alexander Kunošík	Ministry of Justice
Zuzana Gálusová	Ministry of Justice
Nina Chlapečková	Ministry of Justice
Rastislav Mihalovič	Ministry of Justice
Anna Ondrejová	Prosecutor-General's Office
Viera Muríňová	Prosecutor-General's Office
Stanislav Jakubčík	Žilina Regional Prosecutor's Office

On Wednesday, 24.11.2021, from 14:00 to 15:00, meeting with representatives of the Judicial Academy and the Ministry of Justice

Venue: the Ministry of Justice (Račianska 71, Bratislava)

Person interviewed/met	Organisation represented
Alexander Kunošík	Ministry of Justice
Zuzana Gálusová	Ministry of Justice
Nina Chlapečková	Ministry of Justice
Rastislav Mihalovič	Ministry of Justice
Jozef Szabó	Judicial Academy
Dagmar Hupková	Judicial Academy

On Wednesday, 24.11.2021, from 15:00 to 16:00, meeting with representatives of the Bar Association and the Ministry of Justice

Venue: the Ministry of Justice (Račianska 71, Bratislava)

Person interviewed/met	Organisation represented
Alexander Kunošík	Ministry of Justice
Zuzana Gálusová	Ministry of Justice
Nina Chlapečková	Ministry of Justice
Rastislav Mihalovič	Ministry of Justice
Michaela Chládeková	Slovak Bar Association
Andrej Popovec	Slovak Bar Association
Lukáš Michal'ov	Slovak Bar Association

On Thursday, 25.11.2021, from 9:00 - 10:30, meeting with the representatives of the SIRENE Bureau and the Ministry of Justice

Venue: the Ministry of Justice (Račianska 71, Bratislava)

Person interviewed/met	Organisation represented
Alexander Kunošík	Ministry of Justice
Zuzana Gálusová	Ministry of Justice
Nina Chlapečková	Ministry of Justice
Rastislav Mihalovič	Ministry of Justice
Veronika Turáková	SIRENE National Bureau

On Thursday, 25.11.2021, from 10:30 - 12:00, meeting with the representatives of the Prison and Court Guard Service and the Ministry of Justice

Venue: the Ministry of Justice (Račianska 71, Bratislava)

Person interviewed/met	Organisation represented
Alexander Kunošík	Ministry of Justice
Zuzana Gálusová	Ministry of Justice
Nina Chlapečková	Ministry of Justice
Rastislav Mihalovič	Ministry of Justice
Michal Sedliak	General Directorate of Prison and Court Guard Service
Peter Neuhybel	General Directorate of Prison and Court Guard Service

On Thursday, 25.11.2021, from 13:00 - 14:00, Wrap-up meeting

Venue: the Ministry of Justice (Račianska 71, Bratislava)

Person interviewed/met	Organisation represented
Alexander Kunošík	Ministry of Justice
Zuzana Gálusová	Ministry of Justice
Nina Chlapečková	Ministry of Justice
Rastislav Mihalovič	Ministry of Justice
Martin Mihók	Banská Bystrica District Court
Anna Ondrejová	Prosecutor-General's Office

ANNEX D: LIST OF ABBREVIATIONS/GLOSSARY OF TERMS

LIST OF ACRONYMS, ABBREVIATIONS AND TERMS	LANGUAGE OF SLOVAKIA OR ACRONYM IN ORIGINAL LANGUAGE	ENGLISH
EAW		European Arrest Warrant
FD		Framework Decision
JHA		Justice and Home Affairs
EJN		European Judicial Network
CJEU		Court of Justice of the European Union
CATS		Coordination Committee in the field of Police and Judicial Cooperation in Criminal Matters
EHCR		European Court of Human Rights
ESO		European Supervision Order
SIS		Schengen Information System
EIO		European Investigation Order
ID		Identification card
e.g.		For example